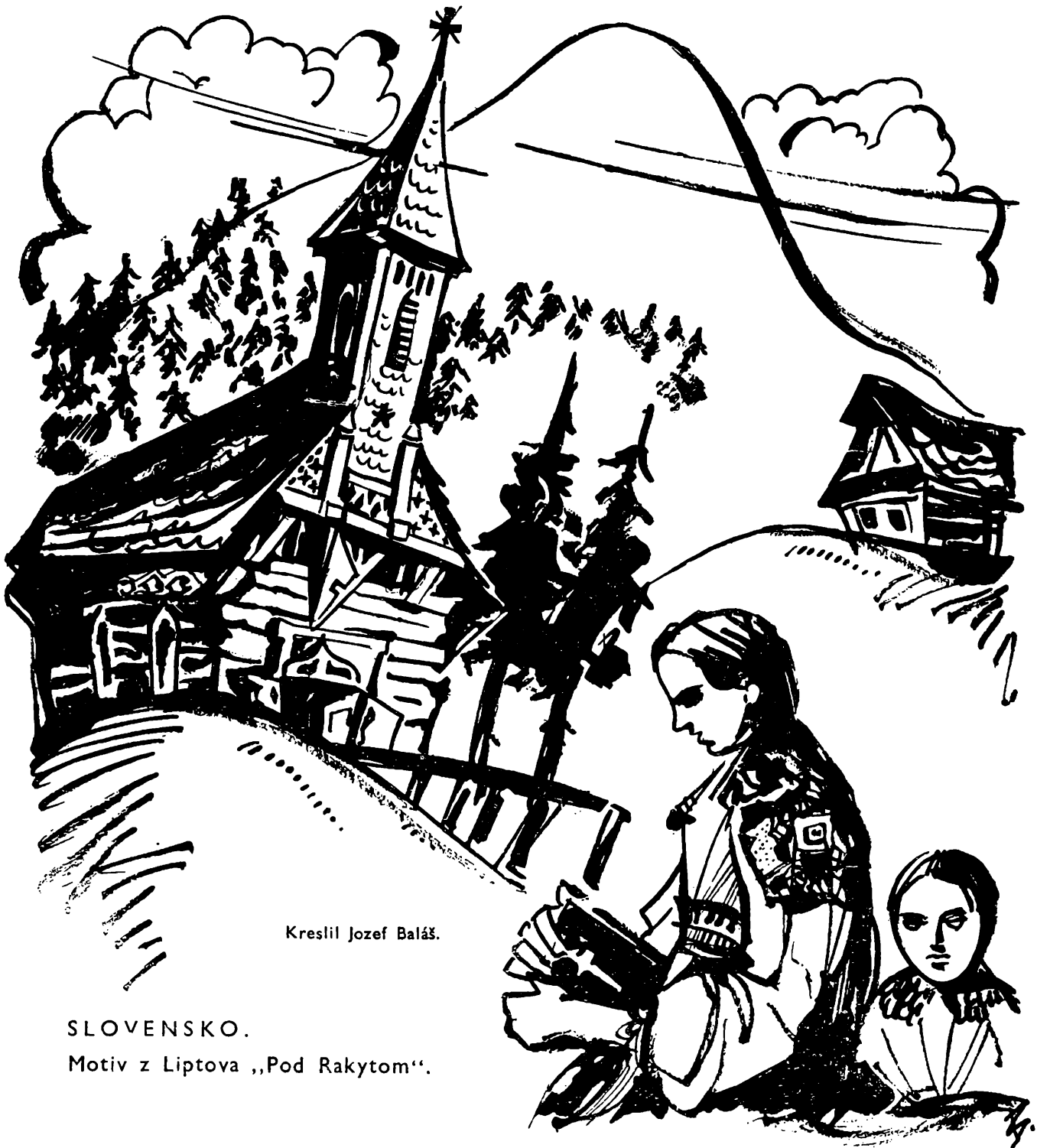

ANDĚL STRÁŽNÝ

1.

Kčs 2.-

ČASOPIS KATOLICKÝCH DETÍ - ROČNÍK 64

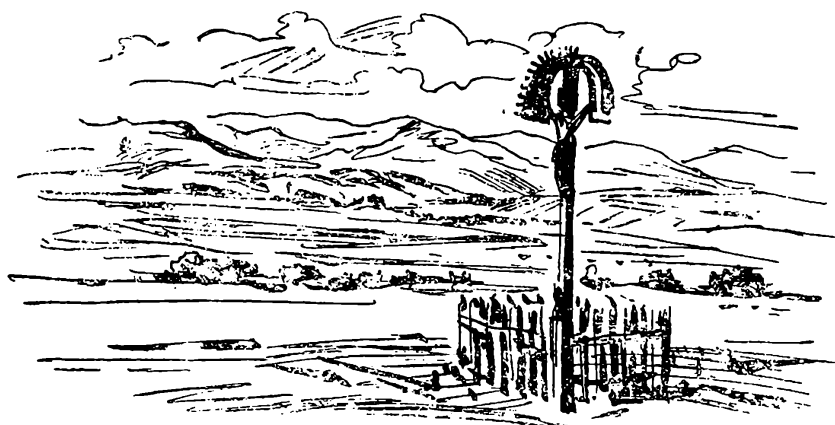

Kreslil Jozef Baláš.

SLOVENSKO.

Motiv z Liptova „Pod Rakytom“.

Odkaz zo Slovenska

Hľa, slyš môj odkaz!

Katolícka mládež, pamätaj, že mladosť je pokladom nad všetky poklady hodnotnejším. Ty to ešte nevieš pochopiť a precítiť tak hlboko ako my, ktorí sme svoju mladosť už dávno prežili.

Mladosť je preto taká cenná, lebo je dobou prípravy na dvojité život, ktorý sa ňou zočína: na život časný a na život večný.

Mladosť je prípravou na zemský život. Ber túto prípravu veľmi vážne! Vyber si životnú dráhu, na akú cítiš povolanie a máš schopnosti! Vytrvaj na nej, i keď sa ti stavajú do cesty tisíce ťažkosti, a priprav sa na ňu statočne! Nech niet u nás ani nedouka, ani fušera. Hovorí sa: neumelý lekár — hotový kat. Nuž škodcom a neraz opravdivým katom je neumelý učiteľ, advokát, roľník, robotník, sudca, slovom každý človek, ktorý sa na svoje povolanie nepripravil dôkladne vo svojej mladosti.

Mladosť je prípravou aj na večný život. V mladosti si treba osvojiť nadvládu nad všetkými zlými náklonnosťami. V mladosti si treba osvojiť ten lahodný návyk šľachetného cítenia, chcenia a konania, ktorý menujeme čnosťou. Neľakaj sa ani búrlivých, nízkych a podlých hnutí, ktoré neraz tak surovo útočia na tvoju počestnosť, ale bojuj proti nim zmužile! Lacordaire povedal: „Mladý človek, ktorý vie bojovať, je budúci kráľ.“ Nebuď otrokom nízkosti, ale nauč sa panovať nad telom, nad svetom, nad hriechom.

Keď takto prežiješ svoju mladosť, bude ti opravdivým pokladom, ktorým si zakúpiš radostný život časný i večný.

Dr Andrej Škrábik,
biskup banskobystrický.

Nový ročník přinese vám obrázky i články z jednotlivých zemí velké rodiny Slovanů. Také jejich řeč a jazyk poznáte z denní modlitby „Otčenáš“, kterou postupně otiskneme ve všech slovanských jazycích.

Otče nás, ktorísi na nebesiach, posväť sa meno Tvoje, príď kráľovstvo Tvoje, buď vôľa Tvoja ako na nebi, tak i na zemi, chlieb náš každodenný daj nám dnes a odpusť nám naše viny, ako i my odpúšťame svojim vinníkom, a neuvod' nás do pokušenia, ale zbav nás od zlého. Amen.

Svatý Václav

Po horách a dolech snížek poletuje,
do chaloupky chudé chladný vítr duje.

V chaloupce té chudé ubohá dlí vdova,
kol ní čtyřero dětí, jedno v klíně chová.

Málo jich ta matka, málo poohřeje,
na celém se těle sama zimou chvěje.

Ale je tím vroucněj k srdci svému vine
a z těch očí jejích slza na ně plyne.

Vdovo, milá vdovo, proč tvé slzy kanou,
či se horké uhly pro děti z nich stanou?

Ale vdova s dětmi na kolena padá,
od Boha jen mocná přichází rada.

„Ó ty Bože dobrý, sirotci jsme pouzí,
rač se smilovati nad námi v té nouzi!“

Aj, tu svatý Václav závějemi spěchá,
ó, s ním přijde jistá do chaloupky těcha.

Vždyť jak posel Boží po krajině chodí,
kam krok jeho vstoupí, všady slast se rodí.

Nyní dřeva nese, noha tone v sněhu,
ale svatý Václav spěchá na svém běhu.

Nebeský ten oheň, jímžto v hrudi hoří,
sama kvítka rajska ze sněhu mu tvoří.

A ten anděl Páně, ten ho vede přímě,
aby nezabloudil v sněhovitě zimě.

A již tamto klepá na ty nízké dveře,
již se s nůši těžkou do chaloupky běře.

Svaté kníže české, shlédni na nás s nebe,
ať nám zimou hříšnou duše neuzebe.

Dej, ať hoří ohněm, jakým ty jsi planul,
by vzduch blahodějný od ní všady vanul.

Napsal František Sušil. — Kreslil F. Bílkovský.

Poslední kázání

Josef Soukop.

Již tři dny jim nedali ani sousto pokrmu a ani kapku nápoje. „Chtějí nás zlomit hladem,“ poznamenal s tichým úsměvem Páter Melichar a odhodlaně pohleděl spolubratřím do očí. Všichni se usmáli. Ne, hlad je nezlomí.

Tak se tu sešli tři misionáři ve vězení. Každý z jiného národa, ale mají jedno srdce. Marek vzpomínal právě na rodné Charvátsko a Štěpán s Melicharem na svá studia v Brně a v Praze. Všichni přišli na Slovensko utvrzovat katolíky ve víře a hájit před bludem. Nyní je jejich práce pustošena. Kníže Gabriel Bethlen vtrhl na Slovensko a část vojska pod vedením velkého nepřítele katolíků Jiřího Rakoczyho se zmocnila Košic. Rakoczy ihned zahájil bezohledný boj proti katolíkům. Tři nejhorlivější kněze dal zatknout a uvěznit.

Melichar je z nich nejmladší a nejpevnější. Narodil se v Těšíně a po rodičích, kteří měli velké statky v Grodku u Lvova, zdědil bohatství pozemské i duševní. Toho pozemského se zřekl a vstoupil do kláštera. To duševní rozmnožil a dal do služeb Božích. V noviciátě v Brně byl jedním z prvních. Z Brna byl poslán do koleje sv. Klementa v Praze na další studia. Roku 1614 byl vysvěcen na kněze. Vypomáhal po vesnicích a městech v okolí Prahy v kázání a zastával úřad správce domu chudých. Tehdy poznal na druhých, co je chudoba a hlad. Nyní to poznává na sobě. Již tři dny nejedl. Zřekne-li se však katolické víry, jsou ochotni mu dát chleba i svobodu. Ale Melichar se nezřekne. Žádný z nich se nezřekne. Chtějí na nich, aby odhodili úctu mariánskou. Jak je to pošetilé od nich, od členů mariánských družin žádat, aby zapřeli svou Matku! Zítra je její svátek! Narození Panny Marie. A dnes? Dnes je neděle. Jsou kněží, měli by přinášet Pánu oběť, měli by lidu kázat. Všem třem proběhla myšlenka na oběť a na kázání hlavou. Na chodbě se ozvaly kročeje a Melichar řekl prorocky:

„Budeme obětovat a kázat. Naše kázání budou i po letech číst.“

Chceš, milý čtenáři, si je přečíst? Nuže, v životech svatých ke dni 7. září můžeš se dočíst:

„V Košicích památka blahoslavených mučedníků Melichara, Marka a Štěpána. Pro víru katolickou věznění a hladem týráni. Předvedeni k soudu, prohlásili, že jsou hotovi jakákoliv muka i smrt podstoupit, než by se své víře zpronevěřili. Byli obnaženi, drásáni, pod kola házeni a šlapáni. Byli hořícími pochodněmi v bocích páleni, takže oheň strávil maso a bylo viděti útroby. Když nepřestali víru vyznávat, byly jim hlavy rozsekány a vhoděni do stoky. Tak za hrozných bolestí vypustili duši svou 7. září 1619. Těla jejich později byla vyzvednuta a zavezena do chrámu v Sěbeži. Tělo blahoslaveného Melichara Grodeckého odpočívá v Trnavě.“

Tak přinesli Pánu oběť a lidu příkladem kázali. A svátek slavili v nebi.

Kreslil J. Marek.

Půlnoční beseda Kl. Ptáčková-Pilátová.

Večer, když si malý Pavel uložil do školní brašny knihy s vzorně napsanou úlohou, zapomněl na okně pouzdro. Takové hezké, malované čisté pouzdro, které bylo stále jako nové, protože si dával Pavel na své věci pozor. Hovělo si na okně a podřimovalo. Ale když hrklo o půlnoci v hodinách a odtlouklo dvanáct, hrklo i v pouzdře. Víčko povolilo — a hop, hop, hop! Paní Tužka, slečna Pero vyletěly jako éro a za nimi bum — hop, Guma vyskočila jako puma! Tužka protáhla obličej k úsměvu, Pero vykulilo modré oči — a ráz, dva, tři, pustilo se s paní Gumou do tance. Měsíc svítil naplno a komár Šum pískal ze sna skočnou kalamajku. Pero bylo hned tady a hned zase tam a Guma za ním hop a skok, jen co jí stačil dech a krok. Paní Tužce to nebylo brzo vhod, a tak se nadzvedl z pouzdra starý vousatý Štětec:

„Ale, ale, děťátka, snad se nechcete zlobit? Pojďte, odpočiňte si, budeme si povídat, chcete?“

„Chceme, chceme, vousáči,“ pospíšila si za všechny Tužka a byla první v pouzdře. Pero a roztančená paní Guma v patách za ní. Semkli se se Štětcem do klubíčka a beseda začala. Štětec jenom poslouchal, protože malý Pavel s barvami ještě nemaloval, zato ti ostatní z pouzdra, ti toho měli k povídání ažaž!

První začalo Pero: „Dnes byl Pavel hodný a pozorný. Ani jednu kaňku jsem mu neudělala. V úloze neměl ani jedné chyby, to už stojí za pochvalu, ne?“

„Taktak, taktak,“ přichvaloval moudrý Štětec a pokynul paní Tužce.

„Také jsem dnes byla se svým malým pánem spokojena. Netlačil na mne, neslinil a kreslil tak čistotně, až si tuhle paní Guma na mne vyjela.“

„A právem. Celý den jsem lenošila, vždyť mne dnes Pavlíček ani jednou nepotřeboval. V sešitě čistota, na výkrese čistota, inu, jářku, já jsem dnes nebyla spokojena.“

„Chuchuchu! Chichi!“ rozesmál se Štětec, který měl z Pavla radost. Kdyby stál v tu chvíli u okna, byl by mu jistě dal šimravou hubičku. Ale milý Pavel spokojeně spal jako v Boží dlaní a o besedě v pouzdře nic nevěděl. Bylo v něm ještě dlouho veselo, až zase hrklo v hodinách — a bim! jedna po půlnoci.

Královna Pohádka pozvedla vzhůru kouzelný proutek, Pavlíčkovou pouzdro se zavřelo, na okně nastalo ticho. Jenom hodiny si dál s klidem oddychovaly tik, tik, tik — a malý Pavel jim do taktu spokojeně pochrupával.

Kreslil C. Kotyšan.

Kaplička v lese

Vlasta Javořická.

Povídka z Českomoravské vysočiny.

Vránkův mlýn stál na pokraji lesa u velkého rybníka. Jím protékal potok, a ten hnal mlýn a k němu přilehlou pilu. Bylo to staré vydržené právo, zapsané v zemských deskách. Panečku, a takové právo něco znamená! To je laciný pohon, to se to mlýnu klape! Však pan otec si rád zpíval svoji oblíbenou písničku:

*Jsou mlynáři chlapi, chlapi,
když jim mlejny klapy, klapy.*

Pan otec Vránek byl opravdu veselý člověk a v tom bylo znát celou jeho dobrotu. Kdo má v srdci zlobu a hněv, ten nedovede být zcela veselý. A pan otec byl také štědrý, to o něm věděl celý kraj. Nikdo nedešel ze mlýna s prázdnem, ať potřeboval cokoliv.

Panímáma měla stále napečené buchty nebo nějaké vdolečky, a když nic jiného, tedy alespoň výborný domácí chlebiček. Kdo přišel, každý si musel vzít a každý si musel ukrojit. Pan otec, ten zase měl stále ve sklepě naražený sud piva, a kdo přišel, byl pohoštěn sklenicí tohoto šumivého moku. Proto se tam táhli lidé zdaleka široka, dveře se netrhly, co tam jezdilo lidí se mletím a pro mouku. Však to bylo ještě v době první republiky, kdy naše krásná země oplývala všemi božími dary.

Vránkovi měli dvě děti, a ty prožívaly v tomto krásném lesním zátiší nejslastnější doby svého dětství. Tatínek byl takový hodný, žil jen pro ně a pro svou práci ve mlýně a na pile. Maminka, ta se s nimi modlila a smála, pracovala jen pro ně a milovala ten zapadlý mlýn a všecko přírodu kolem. A měli také babičku, která je vlastně vychovala a vštěpovala jim všechnu krásu, kterou oplývá ten boží svět. Když se s nimi procházela lesem, ukazovala jim broučky a mravence a vždy jim říkala, aby se učili od těch zvířátek, která pracují a chválí Pána Boha.

Vodila je v létě k potůčku, kde se mohly brodit do libosti, a na paseku, kde rostly jahody a šťavnaté borůvky. A nikdy nezapomněla zavést svá vnoučátka ke kapličce svatého Antonína a pomodlit se tam s nimi nějaký Otčenášek. Tam sedala s nimi na schůdku kapličky, který porůstal divoký břečtan a lesní plavuň, vypravovala jim o tomto světci, který jest patronem zemřelého dědečka a současně také ochráncem všech ztracených a odcizených věcí. „Jen se k němu vždycky utíkejte, děti, a kdybyste něco ztratily, jen ho prostě o pomoc.“

„A babičko, on všecko najde?“ ptal se nedůvěřivě větší Vladík. „Já jsem ztratil ten pěkný nožík, co mi koupil tatínek na Křemešníkú na pouti, a také jsem se modlil k svatému Antonínu, ale on mi nepomohl. Tak já myslím, že on také nenajde všecko.“

„Ale copak ti to napadlo,“ smála se mu babička. „O takovou malichernost prosit tak velkého světce! S takovými malichernostmi už se nezabývají ti svatí v nebi; ostatně měl jsi nůž lépe hlídat, milý Vladíčku.“

Ta babička Vránkova byla zlatá. Děti jí měly někdy radši než maminku a tatínka. Co jim navypravovala krásných příběhů o Pánu Bohu a

o Ježíškovi, ba, toho je učila tolik milovat. A když děti něco provedly a tatínek se začal ohlížet po metle, tu byla babička vždy nablízku, aby se zastala a tatínka uchlácholila.

Tak byly ty děti šťastny a tak se jim žilo blaženě v tom zapadlém mlýně na hrázi rybníka v šumění staletých jedlí a smrků.

V létě tam bylo jak v pohádce, někdy sem přicházeli i měšťáci, aby se tu pokochali krásou přírody, a v zimě sem zajížděli lyžaři, aby tu snili bílou zimní pohádku.

Zima je v našem horském kraji ještě krásnější než léto. Když jsou staré borovice zasněženy a jinovatkou skloněny až k zemi, tu se opravdu člověku zdá, že se dostal do čarovného království vládkyně Zimy.

A ty krásné zimní večery, v nichž děti seděly stuleny v koutku světnice na měkké pohovce a babička jim vypravovala!

Krásné, nezapomenutelné chvíle!

Bohužel lidé to nevydrží mít se dobře. Celý svět si nevážil té šťastné pohody, v níž se slunil jako na sluníčku.

Najednou se začalo mluvit o válce a lidé byli zachmuřeni a nespokojeni. Tady, nedaleko rakouských hranic, bývali i Němci ve mlýně častými hosty a i oni bývali dobře pohoštěni. Najednou vyvstalo všude samé nepřátelství a nespokojenost. Po prvé děti slyšely rozčilené hovory, když přišli mleči z pohraničí a vedli s tatínkem pohnutou debatu.

A najednou se stalo všecko skutkem, již bylo zle na světě a již zuřila válka...

Zde v zastrčeném koutku světa, v tiché samotě, by ani nevěděli, že zuří zloba a válka, kdyby nebyla přicházela i sem všelijaká nařízení. Hned museli míti mleči knížku a nesměli si dát semlít jako dřívě.

Lidé měli svůj majetek, který si nashromáždili vlastní pílí a přičiněním, ale nesměli ho užívat, museli se ptát o dovolení, když z něho chtěli brát, a to bylo poctivému panu otci proti mysli.

Říkal: „Jaký bych to byl mlynář, abych známým lidem nesemlel nebo nepřenechal mouku?“

A tak mlel, jak se říkalo, na černo, ale ne aby se sám z toho obohacoval, jak činili někteří, ale aby pomáhal těm, kdo byli velmi potřební. (Pokračování.)

Kreslila V. Vrbová.

Slovensko přírodně předčí české země svou malebností. Ze tří čtvrtin je to vysočina, proto má ráz převážně horský. Vysoké Tatry překvapují mocnými skalisky a sráznými roklemi, nižší pohoří jsou pokryta hlubokými lesy. V lesích a na horách žije i zvěř, která v Čechách už není, vyskytuje se tu černá zvěř, kamzík a rys, někdy i vlk a medvěd.

Tajemné a dosud ne zcela probádané krasové jeskyně Demänová a Domica se spleť podzemních chodeb a sálů i obdivuhodná ledová jeskyně Dobšinská vzbuzují náš úžas. Pohled na mocný Dunaj, valící se pod zříceninami staroslovanského Děvína, a na bystré horské řeky — Poprad, Váh, Hornad — nevymizí z naší paměti. Zelená horská jezera, zvaná plesa, přispívají ke kouzlu krajiny. Mohutné hrady — oravský, spišský, Muráň, Strečno — zachovávají si i při svém stáří vladařský a výhružný ráz.

Slovensko je také obdařeno spoustou léčivých pramenů.

Dějiny Slovenska nejsou utěšené. Země byla až do 8. století ovládána⁴ Avary a žila v kruté porobě. Když kníže Mojmir začínal sjednocovat slovanské kmeny na Moravě, založil kníže Pribina hrad Nitru a vybudoval tam kolem r. 830 první křesťanský chrám na území dnešní Čsl. republiky. Nitranský chrám je první stopa křesťanství v západním Slovanstvu. Křesťanské učení se na Nitransku už udrželo a bylo později utvrzeno slovenskými věrozvěsty. Mojmir vypudil Pribinu a přičlenil Slovensko k Velkomoravské říši. Po zániku Velkomoravské říše zmocnili se Slovenska Maďaři, na čas i Poláci; pak se ho opět zmocnil Boleslav Chrabrý, ale po jeho smrti je Slovensko připojeno k Uhrám. V tom područí zůstává plných 900 let až do r. 1918.

Slovenský národ oloupený o svobodu i o jazyk byl tak silný a zdravý, že si zachoval svou mateřtinu. V městech už byla na vymření, jen venkovský lid zachoval dědictví otců.

Lid mluví krásnou měkkou řečí a zůstává věren svým starým zvykům, národním krojům, tancům a písním.

Slovenský lid je též věren víře svých předků, je převážně katolický a hluboce nábožný. Plní katolické chrámy půvabem svých krojů, jež venkovan nikdy neodkládá.

Mnoho katolických kněží na Slovensku se zasloužilo o udržování národního uvědomění slovenského národa. Jesuitská universita v Trnavě byla ve stálém spojení s českými zeměmi a budovala tak česko-slovenské sblížení. Roku 1861 sám banskobystrický biskup Moyses vedl slovenskou deputaci k císaři, aby mu doručil memorandum o národním a politickém právu Slováků. Slovensko dosáhlo svobody, banskobystrickým povstáním dokázalo, že si jí zaslouhuje, a je ve svazku Čsl. republiky. Mějme úctu k jeho kultuře a náboženství a na základě vzájemného porozumění budujme česko-slovenskou jednotu!

Mezi spisovateli

FRANTIŠEK SUŠIL

Letos je tomu 80 let, co zemřel jeden z největších Moravanů, slavný František Sušil. Narodil se 14. června 1804 v Novém Rousínově u Slavkova. V tiché, zbožné, poměrně zámožné rodině nabyt Frant. Sušil prvního vchoování. Domácí obecná škola poskytla mu kromě jiného též dobré vzdělání ve zpěvu a v hudbě. Gymnasijní studia započal doma jako privatista. Teprve do čtvrté třídy gymnasijní byl zapsán r. 1819 u piaristů v Kroměříži. R. 1823 zažádal v Brně o přijetí mezi posluchače bohosloví. Na kněze byl vysvěcen r. 1827. Od té doby Sušil, ať pobyl a působil kdekoliv, všude zanechal věčnou památku jak bezúhonným a příkladným životem, tak horlivým působením v kostele i ve škole. Farnost olbramovická u Krumlova byla prvním jeho působištěm. Pro své bohovědné znalosti byl Sušil jmenován r. 1837 skutečným profesorem biblického studia Nového Zákona v brněnském alumnátu.

Nejvíce slávy vynesly Sušilovi zajisté sbírky národních písní moravských. Rok co rok dychtivě vyčkával Sušil milých prázdnin, a místo aby si odpočinul po námaze školního roku, chápal se hole a vydával se na pouť za lidovou písní. Pavel Křížkovský celou řadu těchto písní zpracoval a upravil v proslulých svých sborech pro mužské hlasy.

K činnosti theologické a sběratelské družil se práce básnická. Tři sbírky básní jsou dokladem širokého obzoru básnického ducha Sušilova.

Ze všeho, co nám zanechal, vysvítá, že Sušil byl mužem práce, a to práce ustavičné, neúmorné, účelně spořádané. Celé jeho životní dílo nám podává jasné svědectví o tom, jak příkladným vzorem ideálního kněze a vlastence byl František Sušil. Zapsal se mezi ty nesmrtelné, jimž patří podiv, úcta a vzpomínka.

Rajský keř

G. Kubský.

Myslím, že tak právem možno nazvat keř, rostoucí od pravěku v tropických krajích střední Ameriky. Slavný švédský rostlinopisec Linné jej učeně nazval *Theobroma Cacao* a vy všichni předobře znáte výrobky z jeho plodu, které vám mi isterstvo výživy přiděluje. Bohužel ještě ve velmi omezeném množství.

Kakaovník byl pěstován již praobyvateli dnešního Mexika, indiánskými Azteky. Je to keř s podlouhlými kožnatými listy a s hezkými růžovými květy. Jeho plodem je veliký nepukavý lusk, podobný okurce, obsahující v pěti podélných řadách semena — kakaové boby.

Mexičtí Indiáni již od nepaměti si vařili z těchto bobů výživný a osvěžující nápoj, který byl tak oblíben a ceněn, že vlastnictví kakaové plantáže se v Mexiku stalo měřítkem bohatství a kakaové boby dokonce měnovou jednotkou. Asi tak, jako původní měnovou jednotkou u Slovanů byly kusy plátna. (Na což máme dodnes vzpomínku ve slově „platiti“, které vzniklo od podstatného jména plátno.)

Kdežto však naši předkové vlivem římské civilizace brzo nahradili „plátěné“ peníze penězi kovovými, v Mexiku se platilo „kakaovými“ penězi ještě dlouho po příchodu bělochů. V některých odlehlých mexických krajích se kakaovými boby platilo ještě před padesáti lety.

Výroba čokolády byla také objevena v Mexiku. Je to v podstatě směs kaka, cukru, vanilky a skořice.

Do Evropy dovezli čokoládu Španělé, jimž Mexiko v té době patřilo. Vyráběli ji ve svých továrnách, žárlivě střežili tajemství výroby, protože z jejího prodeje měli veliký zisk.

Konečně však tajemství bylo prozrazeno a čokoládu počali vyrábět i jinde.

Ale i pěstování kakaovníku se rozšířilo do jiných tropických krajů. V západní Africe se dnes pěstuje dvakrát tolik kaka jako v jeho vlasti — ve střední Americe.

Čokoláda není však jen pochoutkou, ale je to pokrm o vysoké výživné hodnotě, jehož velmi malé množství stačí dospělému člověku na den k výživě.

Proto se stala nezbytným pokrmem polárních badatelů, horolezců, pilotů a prostě všech lidí, kteří při veliké tělesné a duševní námaze potřebují výživné jídlo a přitom musí omezit svá zavazadla na nejmenší míru.

K těmto účelům se však zpravidla užívá čokolád ještě zvlášť připravených.

Tak na příklad válečným letcům se do čokolády přidávaly různé drogy, aby při dlouhém letu neusnuli a nezřítli se. Proto se také často stalo, když letec nouzově přistál v nějakém odlehlém kraji, a obyvatelé, kteří ho z letadla vyprostili, si vyprosili pro své děti jeho zásobu čokolády, byli nemile překvapeni, když jim pak jejich děti za nic na světě nechtěly jít večer spat.

Pro polární výpravy se zase vyrábějí zvláštní bonbony ze směsi čokolády s lojem. Je to potravina neobyčejné výživnosti, ale abych řekl pravdu, pochoutka to rozhodně není. Sám jsem kdysi jeden takový bonbon ze zvědavosti ochutnal, ale ujišťuji vás, že něco tak nedobrého jsem dlouho nejedl.

Rozhodně mléčnou nebo oříškovou čokoládu bych vám mohl lépe doporučit. Ledaže byste se chtěli stát slavnými polárními badateli!

Kreslil Otakar Zemina.

Požár v cukrové třtině

Ferdinand Pokorný.

„Ale jakou může mít někdo radost ze zapalování polí s cukrovou třtinou?“ tázal se Edoš, když otec vyprávěl, že již sedm plantáží v Cukrovém údolí bylo postiženo tajemnými požáry.

„Opravdu, Edoši, to nevím,“ zněla odpověď. „Ten, kdo to dělá, je buďto blbeček, který má prostomyslnou radost z dělání ohniček, nebo nebezpečný zločinec, který to činí ze msty. Ať je tomu tak či onak, doufám, že dostanu všechnu naši cukrovou třtinu do stodoly, než nás navštíví.“

„Já také,“ pravil Edoš. „Jestliže však přijde, doufám, že ho polapíme. Je naň vypsána vysoká odměna, že?“

„Ano,“ přisvědčil pan Huger. „Plantážníci jsou nyní ochotni vyplatit pět set dolarů tomu, kdo jej polapí. Je to zcela slušná sumička.“

„Stačila by k vystavění naší chaty na břehu jezera, není-li pravda, Jendo?“ obrátil se Edoš k svému příteli, stojícímu vedle.

„Bylo by to víc než dost,“ přikývl oslovený. „Mohli bychom si za ty peníze koupit ještě i motorový člun.“

„Nestarejte se, mladí páni,“ vpadl chraptivý hlas. „Nikdy nedostanete ty peníze. Ten, kdo to dělá, není tak hloupý a nedá se tak snadno polapit.“

Byl to Dan Malino, předák pracovního mužstva. Byl najat s ostatními ženci a stal se předákem, protože byl větší a silnější než druzí. Oba chlapci neměli ho rádi, proto se nedali s ním do řeči a raději se vzdálili.

V noci vystoupili hoši na střechu domu bez vědomí jiných a hlídali. Kolem 11. hodiny přivolal Edoš Jendu k sobě a ukazoval do tmy.

„Tam naproti,“ šeptal.

„Co?“

„Světlo,“ oznamoval. „Pohleď, zase je tam. Vidíš?“

Jenda pohleděl a obrátil se. „Světluška,“ pravil.

„Nikoli,“ tvrdil Edoš. „Na světlušku je to příliš veliké. Je to jakési světlo, a zdá se mi, že je někdo nese, protože vidím jeho stín na cukrové třtině.“

„Možná, že máš pravdu,“ připouštěl Jan po krátkém pozorování. „Pojďme se podívat, co to je.“

Hoši si nadešli pěšinkou, jež vedla dosud nepožatým třtinovým polem. Oba kráčeli opatrně, až Edoš popadl svého druha za rukáv a odtáhl jej do stínu třtinové kupy, kde se schoulili.

„Viděls něco?“ zašeptal Jeník.

Edoš neodpovídal, ale dotkl se ruky svého přítele na znamení, aby byl zticha. Jan napínal zrak, až spatřil tmavou postavu muže, zakrývajícího rukou světlo svíčky. Podle jeho chůze poznal, kdo to je.

„Dan Malino — copak tu jen tropí?“

„Nevím,“ odvětil Edoš, „ale budeme ho pozorovat a zjistíme to.“

Dlouho nečekali, než uviděli, jak předák pokleká a zastrkuje svíčku do půdy. Kolem ní shrabal listí a před ní na ochranu před větrem nakupil hromádku třtiny. Nakonec se rychle, ale opatrně vzdálil nazpět k domu. Bylo zřejmé, že jakmile svíčka shoří k listí, způsobí oheň.

„Pomalou, Jendo,“ pravil Edoš, když jeho společník se chtěl rozběhnout za vinníkem. „Nejdříve zhasneme svíčku a pak půjdeme udělat poplach.“

Dříve než k ní došli, svíčka spadla a zapálila listí. Hoši již nemohli

Kreslil M. Flori

rozdupat zárodek ohně, který vzplanul nezkrotnou silou. Hoši běželi před ním k barákům, v nichž spali nádeníci, a zatím co Jan je budil, Edoš se odebral k chatrči, v níž Dan Malino spal sám. Když se za chvíli opět sešel s Jendou, řekl mu, že je vše v pořádku, ale Jan nevěděl, co tím myslí. Třebaže polooblečení mužové se snažili rýči a lopatami vyrýt široký pruh, aby zamezili přeskočení požáru na dolní pole, oheň se tak rozmohl, že námaha dělníků byla nadarmo.

„Zpátky,“ volal pan Huger. „Musíme zachránit aspoň obytná stavení.“

„Nevzdávejme se ještě,“ křičel Edoš. „Proč nezkusit zpětný oheň? Tati, zapalme roh velkého pole a pusťme druhý oheň proti přicházejícímu požáru, aby se oba plameny setkaly a navzájem se polkly.“

Když oba ohně strávily poslední zbývající řadu suchých stébel, tu si všichni oddechli s úlevou, protože pak plameny skomíraly, a brzy se rozhostila po plantáži zase tma a bezpečí.

„A nyní vzhůru na žháře!“ zvolal Edošův otec. „Pojďte všichni k domu a já vám rozdám pušky. Odvážeme psy a pošleme je po stopě. Nemůže být daleko odtud. Hej, Dane!“ Za chvíli opakoval své volání hlasitěji. „Kde je předák?“ tázal se konečně. „Viděl někdo Dana Malina? Chci, aby šel jednou stranou, zatím co já půjdu druhou.“

„Myslím, že Dan asi spí,“ pravil Edoš. „Aspoň je ještě ve své chatrči, když jsme s Jendou objevili oheň, šel jsem do jeho baráku a svázal ho tam.“

„Tys ho svázal?“ opakoval pan Huger s úžasem. „Pročpak?“

A zatím co ohromení mužové poslouchali s otevřenými ústy, vyprávěli jim hoši svůj zážitek. Potom šli do chatrče a našli Dana Malina dosud spoutaného k železným opěrám svého lůžka. Mezi jeho věcmi byla ukryta krabice svíček a zápisník, do něhož si zaznamenával místa, jež zapálil. Plantáž pana Hugera si poznačil na tři ohně po sobě, protože, jak uvedl ve svém zápisníku, byl před třemi lety jako žnec na ní ošizen.

„Z počátku si počínal prohnaně,“ poznamenal pan Huger. „Vždy předstíral spánek při vypuknutí požáru, takže ho nikdo nepodezříval. Zatím co svíčka dohořívala, měl vždy dost času vrátit se domů. Nyní si již příliš troufal a dal se polapit. Zítra ho odevzdáme šerifovi.“

„A vyžádáme si odměnu,“ dodal Edoš.

„Ovšem, málem bych na ni zapomněl,“ usmál se otec.

„Já bych na ni nezapomněl,“ pravil Edoš, „protože Jenda a já máme plán, na nějž potřebujeme těch 500 dolarů.“

Jan radostně přikývl a bavil se potom s přítelem dlouho o tom, jak si zařídí svou chatu na břehu jezera a jak v ní stráví celé příští léto.

Svatovojtěšské družinky Anděla strážného

Horliví čtenáři „Andílka“ založí si Svatovojtěšskou družinku. Skupina hochů nebo děvčat utvoří si kroužek a slíbí, že budou věrně plnit náboženské povinnosti. Není to spolek. Členem může být každé katolické dítě, které už bylo u sv. přijímání.

Povinnosti: V neděli a zasvěcené svátky být na mši svaté, denně se modlit, zachovávat ustanovené posty, aspoň jednou za měsíc se zpovídati a čísti Anděla strážného. Zvolí si náčelníka a vyberou si nějaké pěkné jméno a oznámí založení družinky do administrace. Nezapomenou napsat adresu náčelníka. Družinky mezi sebou závodí o titul prvotřídní.

Družinkáři v září vykonají svou první schůzku a připravují se na svátek sv. Václava. Do 28. 9. se snaží složit zkoušky nováčkovské (podle pokynů, které obdrží po oznámení založení družinky). Po uplynutí měsíce září podají zprávu. Ve zprávě bude poznačena účast na mši svaté, sv. přijímání a v poznámce udáno, kdy konali schůzku neb besídku.

ZÁVODY DRUŽINKÁŘŮ.

V minulém období vyhráli: 1. Družinka „Dobro všem“ č. 76, Horažďovice, náčelník Josef Přerost. Dostali 5491.70 bodů a získávají titul Družinka prvotřídní. Odměna: výlet na Macochu a z Brna do Prahy letadlem.

Na druhém místě jsou „Modrobílá poupata“ z Mutěnic a na třetím „Slzičky Panny Marie“ z Rousínovce.

2. V soutěži jednotlivců vyhrála Jiřina Krčilová ze Šlapanic z družinky „Ježíškovo zlaté srdce“. Získala sama 1016 bodů. Druhý je Josef Přerost z Horažďovic, třetí Marie Pištěláková z Rousínovce.

3. V soutěži o nejlepší farnost vyhrály Žarošice. Ve farnosti všechny družinky dohromady získaly 31.403.20 bodů. Za nimi jsou Mutěnice, Rousínovec, Šlapanice, Prušánky, Tvarožná, Brno-Řečkovice, Křetín, Horažďovice, Šitbořice atd.

Podrobná zpráva o výsledcích závodů posílána přímo družinkám.

Vítězům blahopřeje a všem chuť do nových závodů přeje Velký náčelník.

Nové družinky: 432. „Věneček P. Marie“, M. Šotolová, Braníškov. — 433. „Květy mládí“, B. Esterková, Čejč. — 434. „Ukázněni daňci“, B. Machar, Kostníky. — 435. „Ochránci sv. Kříže“, A. Klečka, Uhřice. — 436. „Vytrvalí skauti“, F. Puchnar, Kdousov. — 437. „Prvosenky“, M. Machýčková, Nový Jičín. — 438. „Lví srdce“, M. Novák, Rokytnice n. Rok. — 439. „Bojovnice za víru a vlast“, E. Václavková, Rokytnice n. Rok. — 440. „Malí misionáři“, S. Liška, Bohumilice. — 441. „Družina lišek“, L. Pokorný, Rájec n. Svit.

Vysilač A. S.

Redakce vítá po prázdninách všechny své mladé dopisovatele a dopisovatelky k nové práci a dává jim tento návrh: Napište nám něco o svém rodišti, na př. popis význačné budovy, zvláště kostela, památnou událost z dějin vaší vesničky nebo města, vypravujte zajímavou pověst, kterou jste slyšeli od svých domácích nebo známých, a pod., ale vždy jen krátce a jadrně. Zdařilé práce budou uveřejňovány v Záhonku. Několik takových článků jsme již dostali před prázdninami. Tak napsal Jos. Černý z Nikolčic podle vypravování svého otce o původní poloze své obce, Jos. Drga o vesnici Újezdě u Vizovic, B. Kothejlová o Velkém Víru pod Orlíkem, Helena Brdíčková o poutním místě Chlumku, ministrant Kája Růžička podal dějiny farního kostela v Častohosticích, Miloš Kačírek z Tasova zaznamenal pověst o zbořenině Hrádku. To je pro pisatele jistě užitečnější a pro čtenáře zajímavější než různé básnické pokusy, jež vyžadují mimořádné nadání. Jsou-li tyto básničky opravdu původní, totiž vlastní prací vytvořené, ceníme si v nich aspoň opravdový cit a správné smýšlení. Příspěvky zaslali: Dáďa Ondráková, chovanka pensionátu sv. Voršily v Praze II, M. Nivnická z Tasovic, Jan Chrastina (bez adresy), M. Fialová ze Šitbořic (prosba o déšť), K. Pšenčíková ze Slavonic, Zd. Lapčíková ze Šlapanic, A. Bernerová z Rakové u Rokycan. Těšíme se na další!

15letá Božena Hošková z Loštic, Benešova tř. 150, ráda by si dopisovala s dívkou (pravou katoličkou), stejného věku, kdekoliv.

Zálesákův zápisník

Řídí Jiří Jemar

Velký zálesák, spisovatel Ernest Thomson Seton, zakladatel skautingu v Americe, napsal řadu knih, povídek z přírody a ze života zvířat. Jednou z jeho knih je také Rolf Zálesák (dobrodružství zálesáka Rolfa, Indiána Quonaba a psa Skukoma). V této knize je mnoho dobrých rad pro život mladých lidí, zvláště lidí z města, kteří by se měli včas osamostatnit a sami si ve všem poradit. Knížka Robinson CRUSOE od Daniela Defoa ukazuje, jakou cenu má toto osamostatnění nejen po stránce hmotné, ale i po stránce duševní. Těžko se však získávají zkušenosti, a tak mnohé zkušenosti Rolfa Zálesáka i Robinsona Crusoe vám chceme letos sem zapsat, případně zakreslit. Bude to zajímat jistě i všechny děti z venkova, neboť ony prožívají své nejkrásnější dobrodružství mládí na podzimních pastvách krav a koz, na jarních pastvách hus a při letních žňových pracích. Naši junáci skauti i skautky, vlčata i světlušky přijdou si tu také na své. Předložíme vám občas k přemýšlení také nějaký úryvek ze zmíněných knih.

LUKOSTŘELBA.

Zálibou našich chlapců je lukostřelba. Na podzim se obvykle pořádávají mezi skauty i kluky lukostřelecké závody o ceny. Je při tom zapotřebí velké opatrnosti, nejlépe za dozoru dospělé osoby. Doporučujeme závody někde ve volném prostoru, a to ve střílně do terče a pak ve střílně do výše. Vítězem je jednak ten, kdo má nejlepší zásahy v terči, a v druhém případě, kdo vystřelí svůj šíp nejvýše. Měříme na stopkách (hodinkách) dobu, po kterou je šíp ve vzduchu; pak kdo vystřelí nejvíce šípů po sobě, na př. podaří se mu, že má ve vzduchu současně tři nebo čtyři šípy, střílí rychle jeden za druhým, než první dopadne! Lukostřelbou se bystří zrak a postřeh. Lovu a střílně zdar!

Esperanto

Na světě je asi tisíc různých řečí. Všem se naučit nemůžete. A přece příslušníci všech národů tvoří jednu rodinu, která má společného nebeského Otce. Chtěli byste se naučit snadnému jazyku, abyste se mohli spřátelit s dětmi na celé zeměkouli? Hoši a děvčata ze všech dílů světa chtějí si s vámi dopisovat, vyměňovat poštovní známky, pohlednice a mnoho jiných zajímavostí. Budeme se proto učit nejsnadnějšímu jazyku na světě — esperantu.

Esperanto je umělý mezinárodní jazyk, který sestavil r. 1887 varšavský lékař dr. L. L. Zamenhof. Má jednoduchou mluvnici a mnoho slov v něm již znáte. Jistě uhodnete, co znamenají slova: studento, lampo, doktoro, sporto, adresno. Esperantsky se tisknou knihy a časopisy, esperantsky se mluví v rozhlase, v mnoha zemích se učí esperantu děti ve školách. Kdo umí esperanto, jmenuje se esperantista. Esperantisté všech zemí si nejen rozumějí, nýbrž vzájemně se spřátelují a pomáhají si. To je jistě krásné; proto řekl J. Exc. nejdůst. p. Msgr. Orsenigo, papežský nuncius, že esperanto je řeč lásky.

Opatřte si malý sešitek; s jedné strany si do něho zapisujte všechna esperantská slova, která zde najdete, od druhého konce si tam pište mluvnici a nové věty. Výhodné je, když se mohou učit spolu dva nebo tři. Až budete esperanto umět — a to bude jistě brzo — budete si moci již dopisovat s esperantisty z různých zemí. Máme pro vás adresy dopisovatelů i z nejuzdálenějších končin světa. Přejeme vám k radostnému učení, které zahájíme příště: „Helpu Dio!“ — „Zdař Bůh!“

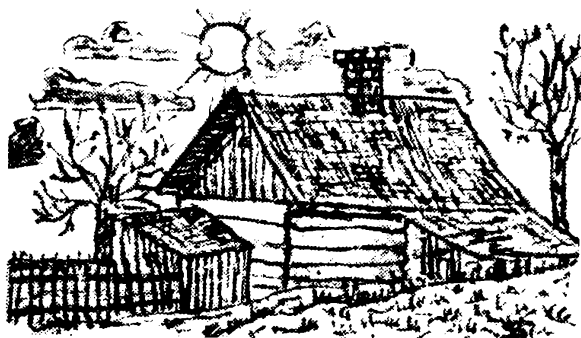
Filatelie

Československá pošta vydala k 100. výročí kroměřížského sněmu dvě hodnoty známek: Kčs 1.50 a 3.—. K 600. výročí založení Karlovy university byly vydány čtyři hodnoty známek: Kčs 1.50, 2.—, 3.— a 5.—. Seznam známek čsl. i cizích zašle dr. Jos. Mouřinovský, prof., Tišnov, přiložíte-li známku na odpověď. Podporujete tím zámořské misie.

Kreslete s námi

Odměny z minulého ročníku: F. Foltýn, Günthner, J. Krondáková, V. Svák, Fr. Pijáček, A. Nikl, J. Vysloužil, F. Hrubý.

Vladimír Svák, 12 roků, Bystřička.

J. Přerost, 12 roků, Horažďovice.

Jana Krondáková, 13 roků, Praha.

František Foltýn, Kněžpole.

Záhonek mladých

Z EXERCICIÍ NA VELEHRADĚ.

Z naší 4. třídy měšťanské školy jsme byli čtyři. Šli jsme vykonat duchovní obnovu před odchodem do života. Na Velehradě jsme byli ochotně uvítáni veselými důstojnými pány, kteří nás uvedli do noclehárny. Byli zde již hoši z Nivnice. Brzy jsme se s nimi spřátelili. Sešlo se nás celkem 160. Ve čtyři hodiny byl zápis a v kapli první krásná promluva. Po ní byla chutná večeře. Pak jsme šli na požehnání do velehradské basiliky.

Ráno po mši svaté bylo několik promluv, které mi osvětlily příští životní cestu. Že byl také oběd velmi dobrý, o tom svědčilo rychlé vyprázdnění plných talířů. Odpoledne jsme vykonali životní sv. zpověď a prohlédli si chrám a vykopávky. Druhý den ráno bylo společné sv. přijímání. Naše duše byly naplněny radostí po příchodu našeho Spasitele. Od první promluvy jsme se odloučili od světa a myslili jsme pouze na Boha. K tomu byla potřeba mlčení, což někteří hoši těžce nesli. Po rozloučení jsme odcházeli. Bylo nám v srdci blaze.

Milan Němec z Blišic.

HALÓ, DĚTI!

Haló, děti, čtete rády?
Chcete něco velmi pěkného?
Já vám dobře poradím:
„Kupte si Anděla strážného!“

Povídky, básně, hádanky,
kresby i články najdete v něm;
a myslíte, že je drahý?
Není, stojí pár korunek jen!

V. Miškovská, Manětín u Plzně.

MODLITBA ČESKÝCH DĚTÍ.

My děti české
rády se modlíme,
andílka strážného
za vlast svou prosíme.

„Ty, andílku strážný,
na nebeské báni,
vypros vlastní naší
Boží požehnání!“

P. Závěšická, 5. tř. ob.šk., Přerov.

Hádanky Řídí F. Hudcová. - Příspěvky a řešení: Administrace A. S. Brno, Veveří 15.

V soutěži o nejlepšího hádankáře na rok 1948 byl vylosován Zdeněk Řeháček z Hradce Králové. Se stejným počtem bodů, totiž 71, následují J. Čech, Jaroměřice, M. Vlček, Šlapanice.

Ježto pro úsporu papíru musíme zkrátiti i hádanky, vypisujeme řešitelské turnaje vždy za tři čísla. Podrobnosti najdete v druhém čísle, rovněž i novou soutěž o nejlepšího hádankáře na rok 1949.

1. DOPLŇOVAČKA S TAJENKOU.

- x mléčný výrobek
- x příbytky včel
- x čidlo zraku
- x první žena
- x karta
- x ukazovací zájmeno
- x opět
- x barva
- x rusky „co“ (obráceně)

2. PŘESMYČKA.

(Lidce K. Čejka.)

MILADA — VLASTU

3. REBUS.

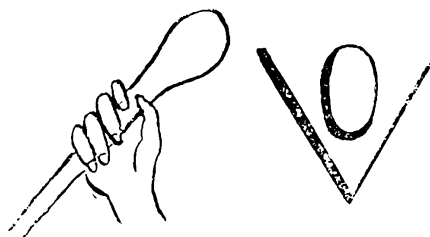
(Jak. Cechmajstr, M.)

Čti slovensky!

ta ta ta

4. REBUS.

(Z. Kolajková, Spálov.)

5. ŘETĚZOVKA.

Všem.

Y R H E ! J O N N Š H E N Ā V
O T H Z S A Á E O Í D Š Í Š
O Z I Á T Í L S V K A Í Á T
N H D Ř Š É V I R A L N Ā N
L O Á A H M M Ž B A O K Ě M
V É N K N O D Y J E U D E T

VYLOSOVÁNÍ IV. ŘEŠITELSKÉHO TURNAJE 63. ROČNÍKU:

1. cena - *Příběh jednoho léta*, novinka: K. Foltánek, Ivanovice na Hané. — 2. cena *Talisman*: P. Novotný, Břeclav. — 3. cena - *Rytíř v žíněném rouchu*: V. Hajský, Horažďovice. — 4.—30. cena knihy:

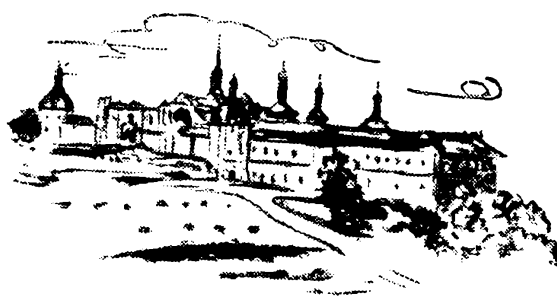
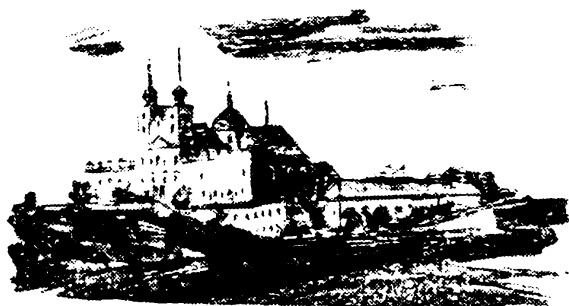
V. Stulík, Horažďovice. — F. Sobotka, Nečín. — J. Michalica, Břeclav. — J. Karásek, Uh. Hradiště. — O. Roučka, Břeclav. — V. Cibulka, Příluka. — F. Listopad, Horažďovice. — A. Franc, Libchyně. — O. Rudecký, Velehrad. — I. Žlebek, Jasenice. — S. Šebesta, Krumvív. — J. Frantík, Dvůr Terezov. — M. Ptáčková, Nedašov. — S. Brázdil, Halenkovice. — A. Krejčířík, Uh. Hradiště. — J. Přerost, Horažďovice. — J. Tichý, Velehrad. — N. Sedlářková, Brodek. — M. Reichlová, Jaroměřice. — J. Tomášková, Zdíkovec. — J. Polívka, Praha. — V. Pustějovský, Lichnov. — L. Větršíšková, Ostr. Předměstí. — J. Procházka, Zdice. — Z. Olejník, Drnovice. — J. Novák, Brno. — R. Grun, Ráječko.

Nová velká soutěž Anděla strážného

Zatím co jste prožívali bezstarostné dny prázdnin a pomáhali na polních pracích, naše administrace byla denně zaplavována dopisy s rozluštěním této soutěže. Výsledek je i pro redakci radostný, neboť odpovědi ukázaly, že jste hodně přemýšleli. Ale i my jsme vám přichystali překvapení, neboť ze všech soutěží bylo vylosováno 1106 odměněných v celkové částce Kčs 75.486. — První cenu získal František Vala z Paskova, a jistě vám napíše, jak byl spokojen v krásném údolí Svatky. Rozluštění jednotlivých úkolů a vylosování celkové soutěže přineseme příště. Na následující straně jsou vylosování a dva nové úkoly.

ANDĚL STRÁŽNÝ, měsíčník katolických dětí. Vychází měsíčně mimo hlavní prázdniny. Číslo 1. vyšlo 1. září 1948. Redakce: P. Ferdinand Pokorný. Vedoucí duchovní výchovy: P. Josef Soukop. Odpovědný zástupce listu JUDr. Josef Banzet, Brno, Starobrněnská ulice č. 19-21. Vydává Biskupský ordinariát v Brně. Tisk a expedice: Brněnská tiskárna v Brně, Starobrněnská 19-21. Administrace: Brno, Veveří ul. 15. Předplatné na celý ročník Kčs 20.—. Jednotlivá čísla jsou za Kčs 2.—. Dohledací poštovní úřad Brno 2. Účet Poštovní spořitelny M 120-145.

NOVÁ SOUTĚŽ bude stručnější, ale snad vás také zaujme. Rozluštění z tohoto čísla zašlete nejpozději do 15. října. Třicet správných rozluštění bude odměněno.

I. Poznáte, která poutní místa znázorňují tyto obrázky? Jedno z nich slavilo 600. výročí trvání a druhé 100 let uvedení řádu premonstrátů na toto poutní místo.

Přinášíme vylosování z 8. a 9. č. min. ročníku. Vylosování z 10. č. otiskneme příště.

8. 1. cena: volleyballový míč - J. Tvrz, Svinov, 2. cena: šachová hra - J. Straka, Kalhov, 3. cena: patentní tužka - B. Váchová, Ovčáry, 4. cena: Talisman - J. Procházka, Vážany, 5. cena: Příběh jednoho léta - J. Charyparová, České Budějovice, 6.—40. cena: knihy - Z. d. Laža, Újezd u Vizovic, VI. Pastorek, Val. Bystřice, K. Vaněk, Bořitov, V. Kopáček, Chanovice, M. Grézlová, Jaroměřice, A. Růžička, Brno, J. Martinek, Olešnice, J. Hrudová, Dolní Lipová, J. Kadytek, Kunvald, M. Gazdová, Rusava, K. Šabatová, Nepomuk, Z. Vrbová, Klučov, E. Čermáková, Kažichovice, J. Homola, Kr. Vážany, J. Potěšil, Mysletín, L. Novotná, Napajedla, T. Krejčová, Jelemeš, Št. Lang, Bratčice, K. Žáček, Plumlov, Fr. Zbořilová, Hostějov, M. Pejchová, Kundratice, M. Velanová, Čejkovic, J. Smítal, Sobáčov, Z. Furmánková, Nový Jičín, A. Přidal, Nová Ves, J. Kašík, Branky, Z. Dobrovolná, Brno, M. Hyršová, Jihlava, A. Dvořáková, Praha, Ol. Havelka, Předín, J. Ježková, Krčín, M. Vodičková, Lažiště, P. Minář, Žlutice, Leo Burian, Kejnice, V. Mach, Chelčice.

9. 40 knižních odměn dostanou: J. Blažek, Horákov, Jan Jagoš, Velehrad I, Eva Dolejšová, Sušice, Ant. Dvořáček, Renoty, M. Spilková, Hronov n. Met., Karel Soja, Bojkovice, J. Čermáková, Postřelmov, M. Možná, Postřelmov, A. Švachová, Nedašov, K. Maixner, Olomučany, Fr. Vaněk, Modrá, Š. Matula, Zastávka u Brna, C. Myška, Bílovec, M. Kubíček, Nová Ves, V. Filip, Chelčice, D. Glírová, Jeseník, Fr. Marek, Křepice, Fr. Bělouch, Mnich, J. Bodlák, Telč, Fr. Soukup, Sv. Hora, J. Bálek, Žatec, M. Procházková, Syrovice, M. Kosová, Bystřice n. Pern., VI. Kvasnica, Křenovice, J. Klučka, Křenovice, M. Lekavá, Prušánky, J. Šmíd, Lhota u Pecky, J. Čada, Nevid, M. Kašparů, Jiříkov, L. Gottfriedová, Buchlovice, Jos. Přidal, Nová Ves, K. Englová, Rousínovec, V. Sitte, Libčevy, Z. Bernatová, Jablůňov, J. Chytráková, Praha III, St. Brázdil, Velehrad I, B. Kufnerová, Praha X, F. Zbořilová, Hostějov, M. Uher, Lednice, Fr. Gold, Mašovice.

Dobrodružství cvrčka Šmejdílka

1.

1. Narodil se cvrček, co měl síly cvrk!
„Mámo, táto!“ cvrkli, „už jsem u vás! Cvrk!“
Přehodil si táta vousy přes záda,
aby nevadila v tanci paráda.

2. Ach, to bylo pěkné! Cvrčínek se smál,
že se až za břicho smíchy popadal.
„Vydařil se, mámo, klouček cvrčínek.
Jak mu říkat budem?“ - „Honza! Šmejdílek!“

ANDĚL STRÁŽNÝ

2.

Kčs 2.-

ČASOPIS KATOLICKÝCH DĚTÍ - ROČNÍK 64

Kreslil J. Peříž.

Druhá

Měsíc Krista Krále

Začátek měsíce je pln milých svátků. Hned prvního října večer na mnohých místech začínají říjnové pobožnosti ke cti Panny Marie Růžencové. Venku se brzy stmívá, zato v kostele u rozsvíceného oltáře Panny Marie je milo. Zvláště těm, kteří oslavili první pátek svatým přijímáním.

2. října nezapomeneme uctít svého anděla strážného a v neděli (3. X.) si vypros aspoň jednu růžičku z náruče sv. Terezičky. Slíbila, že je bude sypat s nebe na zem. V pondělí (4. X.) blahopřej všem Františkům a vzpomeň si na chudobu a velikou radost sv. Františka z Assisi, který zvířatům, ptákům i květinám říkal „bratře“ a „sestřičko“.

Na slavnost Panny Marie Růžencové (7. X.) si přečti článek „Rozlomený půlměsíc“ z minulého ročníku Andílka, str. 51.

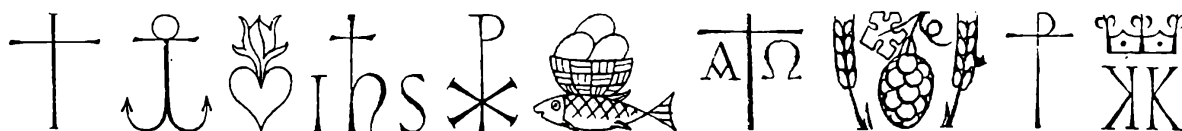
Konec měsíce nejlépe prožijeme podle slov Pána Ježíše: „Dávejte, co jest císařovo, císaři, a co jest Božího, Bohu.“ Oslavíme nejdříve státní svátek (28. X.) a neděle 31. X. nechť je velkolepým holdem Kristu Králi.

*Kristus vítězí, Kristus kraluje, Kristus vládne všem.
Piu, nejvyššímu knězi, Otci veškerého světa,
život, mír a blaho věčné.
Kristus vítězí .
Časy ať blahé přijdou nám,
mír Kristův přinesou, vládu jeho nastolí.
Kristus vítězí*

Svatovojtěšské družinky Anděla strážného

Družinkáři poprosí svého důstojného pána, aby je svolával k náboženské besídce. Kde mají ve škole zájmový kroužek katolického náboženství, zúčastní se všichni družinkáři práce v zájmovém kroužku.

Do čeho se pustit v říjnu? Naučte se kreslit symboly tajemství našeho vykoupení a správně je vykládat:

Ke svátku Panny Marie zdobíme obrázky Panny Marie a děláme na ně rámečky. Větší kreslí mapy země, kde žil Kristus Pán. Na mapách mohou naznačiti cesty, kudy putovali kdysi patriarchové, a pod.

VELKÉ ZÁVODY. Na zimní dobu jsou vypsány velké závody: „Znáš Nový Zákon?“ V závodech budou hledáni nejlepší v obci, nejlepší ve farnosti, nejlepší ve vikariátě (děkanství) a nejlepší v diecési. Vítězové z diecési budou závodit o prvenství v republice. Jsme přesvědčeni, že závody vyhrají čtenáři Anděla strážného. Proto vám radíme: Kupte si co nejdříve Nový Zákon a v družinkách začněte cvičit. V říjnu vám stačí, když se v něm naučíte hledat a pozorně přečtete evangelia. Zkuste se naučit kousek Horského kázání zpaměti!

Nové družinky: 442. „Děti Krista Pána“, L. Procházková, Želetice. — 443. „Legio Angelica“, J. Pejchl, Hustopeče. — 444. „L. A.“, K. Suchánek, Nosislav. — 445. „L. A.“, S. Srholec, Břeclav. — 446. „L. A.“, B. Šebesta, Krumvíř. — 447. „L. A.“, J. Svoboda, Lednice. — 448. „L. A.“, J. Anšlak, Uherčice. — 449. „L. A.“, V. Lanžhotský, Kobylí. — 450. „L. A.“, J. Petrásek, Bořetice. — 451. „L. A.“, J. Relich, Křepice. — 452. „L. A.“, F. Lesovský, Šardice. — 453. „L. A.“, V. Fibich, Kurdějov. — 454. „L. A.“, J. Valoušek, Diváky. — 455. „L. A.“, F. Chalupa, Boleradice. — 456. „L. A.“, J. Neugebauer, H. Bojanovice. — 457. „L. A.“, J. Ličeník, Tvrdonice. — 458. „Bílá lilie P. Mari“, M. Pelechová, Vítějovice.

K 28. říjnu Jan Karník.

Před lety třiceti tatíček můj
s radostí uvítal svobodu vlasti.
Dnes, větře, slavnostně do vlajky duj,
když věnce vděčnosti mrtvým jdem klásti.
Zpěv našich díků se k obloze vznáší
s modlitbou za blaho otčiny naší.

Nebeský Otče, jenž dráhy hvězd znáš,
přej naší otčině výsluní míru!
Lodičky české ať věrná jsme stráž,
nedej jí utonout v záhubném víru!
Jako sloup ohnivý sám rač nás vésti
cestou Tvých příkazů k věčnému štěstí!

My děti, jež česká zrodila zem,
junáčtí hoši a děvčata čilá,
pro šťastné zítřky dál pracovat chcem,
kvetoucím sadem by vlast naše byla,
jak svorná rodina bychom zde žili
a statek po předcích nepromarnili!

Bud' připraven

Napsal J. K. Baby. — Kreslil Fr. Süsser.

Byl krásný slunný letní den.

Družina Kamzíků si vyšla na dvoudenní výlet. Vyrazili v sobotu již časně po poledni a do večera ušli pěkný kus cesty, takže zakouřené město nechali daleko za sebou, a nyní si zbudovali při bublavém potůčku v malebném lesním údolíčku malý tábor ze tří družinových stanů.

„Bobo a Robin půjdou na dřevo, Whab připraví ohniště, Diki a Rolf postaví stojan na kotlík. Za půl hodiny musí být čaj uvařen! Hleďte, ať se činíte jako opravdoví Kamzíci, kteří vždy byli s vařením v oddíle první hotovi!“ povzbuzoval rádce Lesan svou družinu, když rozdělil práci. Sám se rozhodl zajít do blízké hájenky, aby se ohlásil panu hajnému Kopečnému.

Hajný Kopečný byl vdovcem. Když před třemi lety blesk zapálil les v jeho revíru, běžela jeho manželka pro pomoc do sousedství, zatím co hajný již sám podnikal záchranné práce. Hašení požáru vyžadovalo mnoho úsilí; manželka hajného milovala však les zrovna jako její manžel a usilovně pomáhala při hašení. Při tom se tak nachladila, že za několik neděl staly se děti sirotky a hajný vdovcem. Hajný pak rád viděl naše skauty v lese. Vždy si s nimi povyprávěl, pookřál mezi nimi. A jeho malí kluci, Karlík, sotva čtyřletý, a Vojtík, kterému šlo na šestý rok, pak celý týden vzpomínali a vyprávěli o tom, co vše mezi junáky zažili a viděli.

Těž Lesan se těšil na hajného. Když však přišel k hájence, bylo všude jaksi ticho. Marně se ohlížel po Brokovi, kde se objeví a přiběhne se štěkotem k němu. Marně se díval, zda ze seníku či ze stodoly se náhle nevyonoří Karlík a Vojtík. Přistoupil ke dveřím hájenky. Nebyly zamčené. Vešel dovnitř. Předsíň byla prázdná, stejně i kuchyň.

Pln obav vstoupil do světnice. Hajný ležel na lůžku a svíjel se v bolestech. Lesan přiskočil k němu a se špatně potlačovaným rozechvěním a s bledou tváří ptal se po příčině bolesti hajného.

„To jsem rád, že jsi tu, hochu!“ pravil hajný těžce. „Poslal jsem kluky již před čtrnácti dny k sestře, a nyní bych je byl tak potřeboval. Mám hrozná bolesti v břiše. Chytilo mě to v lese, takže jsem sotva došel domů. Možná, že je to slepé střevo. Nemohu si již sám pomoci. Neuždu daleko a jdou na mne mrákoty. To je nevyhoda samoty, že, stane-li se člověku něco, nemá pomoci!“

Trvalo dlouho, než toto vše hajný Lesanovi trhavě pověděl. Lesan věděl dost. Bude to jistě silné podráždění či zápal slepého střeva. Náš junák nemeškal. Píšťalkou přivolal své junáky; rychle připravili nosítka. Bylo dílem necelé hodiny, že hajný byl odnesen do nejbližší obce, kde jej již lékař převezl do nemocnice k operaci. Byl to vskutku zápal slepého střeva.

Toho večera seděli hoši kolem táborového ohně sami. Bylo jim smutno. V lese bylo jaksi prázdné. Chyběl jim usměvavý obličej hajného Kopečného a zvědavé tváře jeho klučinů, kteří tu s nimi pobýli vždy dlouho do noci.

Druhého dne časně zrána složili stany a v blízké osadě se zúčastnili mše svaté. Prosili nejlepšího a nejvyššího Lékaře za uzdravení hajného. Domů se vrátili toho dne z výletu také jaksi předčasně a ne s tak veselou jako vždy. Doktor, který odvezl hajného do nemocnice, říkal, že snad ho přinesli příliš pozdě.

Uběhlo několik dní.

Hoši se sešli opět k junácké schůzce. Rádce Lesan přišel poněkud později a nesl velkou bílou obálku.

Byl to dopis od hajného. Operace se zdařila, rána se mu dobře léčí; děkuje prý vlastně junákům za záchranu života.

Hoši přijali tuto zprávu s jásavým pokřikem. Ne proto, že v ní byli nazýváni zachránci, ale proto, že jim ta hrozná můra obav, že hajný Kopečný jim již nebude moci večer vyprávět u táborových ohňů, pojednou spadla se srdcí.

Zatím se přiblížila doba táboření. Hoši se jednomyslně rozhodli, že si na tábor vezmou s sebou hajného Karlíka a Vojtíka. A otec rád svolil. Nemohl se o kluky ještě náležitě starat a sestra se cítila přetížena; měla také své tři děti.

Doba táboření a prázdniny, ty uběhnou vždy tokem horské bystřiny. Hoši se vrátili domů. První potáborový nedělní výlet patřil Veverčímu údolí. Byla sobota, večer teplého zářijového dne. Hoši zasedli kolem táborového ohně a hajný Kopečný opět s nimi.

Zpívalo se, hoši se bavili veselými a žertovnými výstupy, až konečně bylo dáno slovo opět hajnému.

Místo díků, o kterých věděl, že jsou hochům nemilé a že je neradi přijímají, vyprávěl jim opět o tajemství lesa na podzim, o jelení říji a mnoho jiného. A zakončil:

„Kdo žije v přírodě, zná její heslo, tak podobné, ba shodné s vaším heslem: Buď připraven! Kdo nejsi připraven, zahyneš! Vy znáte prakticky toto heslo. Roznášejte je životem!“

Čtyři medailonky

Karel Hroch.

I. Bylo chladné podzimní jitro. Městečko Vonor se probouzelo k životu. Zvonek si odklínkal ranní klekání.

Jen na radnici bylo nezvykleji živo. Několik občanů nedočkavě očekávalo posla z Hrušova. V Praze se něco děje, říkal včera pan farář a usmíval se o mnoho veseleji, než když se modlil za ty, kdo padli ve válce.

Posel přijel na kole právě když Mrkvička po druhé rozhoupal na věži zvon. Dvanáctiletý chlapec vyběhl z nízkého domku. Když uviděl hlouček lidí na rohu ulice u radnice, zamířil tam, ačkoli zprvu směřoval do sakristie. Právě vylepovali plakáty, začínající oslovením: „Lide československý!“ „Jste svobodni,“ říkali muži vážně. „Konec Rakouska,“ oddychovali si mladší. „Po válce!“ slzely ženy.

Jenda si otřel rychle slzičku radosti. Tatínek se vrátí! Už nepůjde do války. Je mír. Češi a Slováci mají svůj stát.

Odběhl rychle do sakristie. Pan farář už byl připraven.

„Máme samostatnost,“ vydechl Jeník.

Jeník zazvonil a zdálo se mu, že celý svět zvoní vstříc míru a samostatnosti Československa. Bylo to 29. října, kdy došla do Vonora zpráva o nekrvavém převratu a proklamace Národního výboru v Praze.

II. Bylo chladné podzimní jitro. Sklizená kukuřice dávno opustila pole. Děti rozlehlé východoslovenské vesnice oživovaly pestrostí krojů stárnoucí zeleň podzimu. Scházely se na dvoře pěkné školní budovy. Se stožáru vlála vesele velká vlajka bílá a červená s modrým klínem. Pod ní se děti seřadily, za dozoru svých učitelů se rozešly do kostelů, a když dozněly varhany, zaplnily znovu dvůrek u své školy.

Na řečništi u vlajky se objevil mladý pan učitel a mluvil o významu 28. října. Vypravoval dětem, jak to bylo dříve a co se změnilo za deset let nejen v Čechách, i na Slovensku. Nová silnice, nová škola pro slovenské děti, lékař ve vesnici, která si právě dláždí ulice jako nějaké město.

Podíváte-li se na pana učitele, zvoláte: „Vždyť je to Jeník z Vonora!“

Ano, ano. Už je panem učitelem a odešel za dětmi českých zaměstnanců na Slovensko. Československá republika oslavovala svých prvních deset let.

III. „Proč jsi dnes, tati, tak smutný?“

Tatínek přitáhl k sobě pětiletého kloučka a vypravoval mu o tom, co se stalo před dvaceti lety, jak bylo veselo v jeho rodišti, jak se lidé objímali a líbali radostí z míru a z dosažené svobody, a Jeníček dychtivě poslouchal tatínka, který musel nedávno opustit Slovensko, když byla Československá republika oškubána od Němců i od Maďarů.

IV. Poslední medailonek si můžete dokreslit sami. Snadno vypočítáte, kolik je let panu učiteli z Vonora, kolik let jeho Jeníčkoví, a jak budou vzpomínat na třicáté narozeniny republiky, lehko si domyslíte. Jen vám prozradíme, že nejmladší synek pana učitele chodí už do třetí třídy a učí se k 28. říjnu této básničky:

Milá naše republiko,
přijmi naše přání:

V práci s Božím požehnáním
trvej do skonání!

Klema Ptáčková-Pilátová:

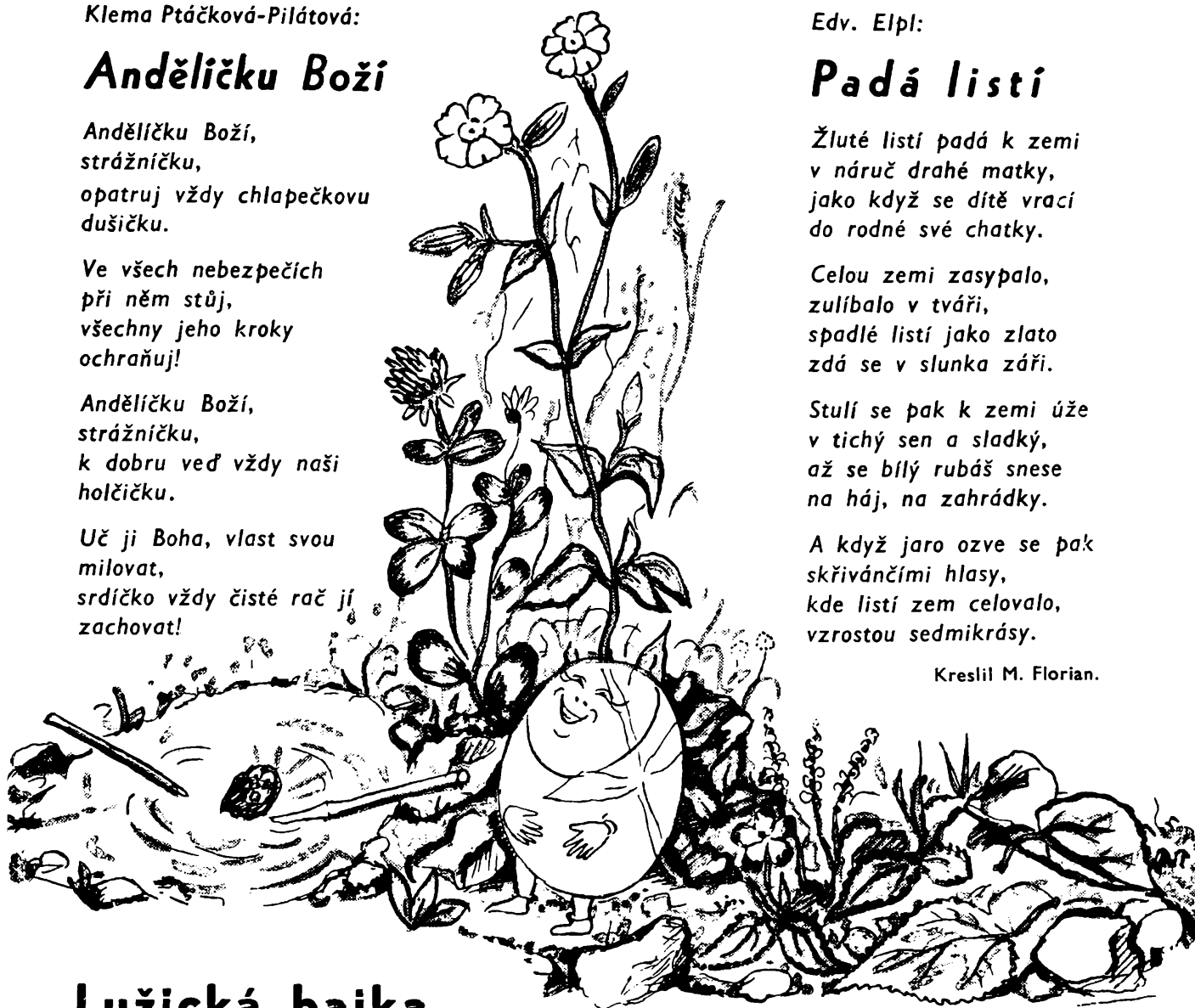
Andělíčku Boží

Andělíčku Boží,
strážníčku,
opatruj vždy chlapečkovu
dušičku.

Ve všech nebezpečích
při něm stůj,
všechny jeho kroky
ochraňuj!

Andělíčku Boží,
strážníčku,
k dobru veď vždy naši
holčičku.

Uč ji Boha, vlast svou
milovat,
srdíčko vždy čisté rač jí
zachovat!

Edv. Elpl:

Padá listí

Žluté listí padá k zemi
v náruč drahé matky,
jako když se dítě vrací
do rodné své chatky.

Celou zemi zasyvalo,
zulíbalo v tváři,
spadlé listí jako zlato
zdá se v slunka záři.

Stulí se pak k zemi úže
v tichý sen a sladký,
až se bílý rubáš snese
na háj, na zahrádky.

A když jaro ozve se pak
skřívánčími hlasy,
kde listí zem celovalo,
vzrostou sedmikrásy.

Kreslil M. Florian.

Lužická bajka

Tři dobří tovaryši, uhlík, puchýřek a slámka, šli pohromadě do ciziny. Na cestě přišli na koňskou stopu s vodou, a dlouho nevěděli, jak by se dostali přes tohle moře. Nakonec uradili se takto, že slámka si lehne napříč a druzí přejdou po ní na druhou stranu. Uhlík šel první. Když byl v polovici slámky, chtěl se trochu poohlédnout, přepálil přitom slámku a oba se potopili. Puchýřek, kterému to bylo k smíchu již od začátku, smál se tak, že pukl.

A kamének, který se na to díval, pravil:

„Ano, ano, něčí hoře — něčí smích!“ Ale na posměváčky také dojde!

Krátký len

Pchádka z Laza v Lužici.

Kdysi sušil sedlák len — — — a — — — kdyby ten len byl delší, byla by také tato povídka delší.

Přeložil Kvas.

Lidé tam chodili více než v míru, někdy se netrhla cesta ke mlýnu, a nikdo neodešel s prázdnem. Škoda, že mezi těmi, kdo se utíkali k panu otci o pomoc, byli také lidé zlí a nečestní. Nic na světě, milé děti, není tak ohavné a podlé jako zrada přítele.

Na to dal Pán Bůh přikázání: „Nepromluvíš křivého svědectví proti bližnímu svému,“ a kdo tak činí, je bezecný zrádce.

Někdo to pověděl na pana otce, že mele na černo, že prodává mouku bez lístků, a přišlo vyšetřování. Přijelo černé auto. Do mlýna vedla tak pěkná a tak ušlapaná silnice, že se sem dostalo bez obtíží.

Z toho černého auta vystoupili dva ještě černější muži a šli do mlýna. Měli kožené černé kabáty, ač venku hřálo sluníčko a byl takový teplý jarní den, v němž se krásou a radostí všechno usmívalo.

Vešli dovnitř, ptali se po panu otci. Byl ve mlýnici, netuše nic zlého. Pan otec Vránek, sám dobrý a poctivý, netušil v nikom žádnou zradu.

Co ti páni mluvili s tatínkem v kanceláři, přilehlé ke mlýnici, děti neslyšely, a maminka tam přišla až k poslechu, byly však polekány, když v malé chvíli tatínek vyšel, oblékal si sváteční šaty a maminka byla tak hrozně bledá.

„Kam pojedáš, tatínku?“ ptaly se děti, když si tatínek bral do kufru narychlo nějaké prádlo.

„Ale jenom tuhle s těmi pány do města,“ odpovídal tatínek nějak rozčileně. Děti byly zvyklé, že jim vždy pěkně všechno vysvětlil, dnes je takto odbyl. Maminka už začínala plakat, ač se všemožně přemáhala.

Děti byly poděšené, vždyť nikdy nevidaly maminku plakat. Babička přišla z kuchyně a vypadala docela jinak než obvykle. Vzala děti a chtěla je vyvésti do druhé světnice.

Tatínek však povídal: „Nechte je tu, babi, já se s nimi rozloučím.“ Potom jim dělal křížek a povídal sevřeným hlasem, když jim dával spánem-bohem: „Nezlobte maminku, buďte hodné a modlete se za mne.“

Vladík se rozhlížel polekanýma očkama a přišlo mu pohlédnout na jednoho z černých pánů. Jaký to měl ohyzdný a jedovatý úšklebek ve tváři!

Vladík se dal do křiku: „Babičko, babičko, to je čert!“

Chtěly ho uchlácholit: „Nekřič, Vladíčku, to není,“ ale Vladík stál na svém: „Je, je, babičko, jak uslyšel o Pánu Bohu, tak se uškříbl.“

Pavlíčka hned pohotově řekla: „Vem, babičko, svěcenou vodu, zažeň čerta, on bere našeho tatínka!“

Avšak černí páni už byli s tatínkem venku a už ho vstrčili do auta, už lesní samotou rozrazil rušivý zvuk motoru — a tatínek byl pryč.

Maminka se vrátila do světnice, padla na pohovku a plakala a plakala: „Odvedli nám tatínka, ach, moje děti!“ lomila rukama.

Babička byla, chudinka, celá roztřesená, ale statečně a hrdinsky se bránila svému pohnutí: „Buď statečná, děvenko. Poruč všechno Pánu Bohu, On nás neopustí a tatínka zase přivede.“

Na pohled šlo ve mlýně všechno po staru, maminka si musela zjednat stárka, který mlel místo tatínka, a to jenom na poukazy. Často pak přijížděli černí páni a museli jim naložit mouky, co chtěli, i když jí teď ne-

bylo ve velké moučnici, jak bývalo. A neptali se, zbude-li co pro rodinu pana otce. Vždy jim slíbili, že tam budou s tatínkem lépe nakládat, když jim maminka dá té mouky hodně. Byli někdy dosti zdvořilí, ale maminka s nimi mluvila jen s největším sebezapřením, ba ani mnoho nemohla, protože neuměla německy.

Děti se v té době musely učit ve škole tu cizí řeč, a jaké už děti bývají, učily se dost rychle. Pavlínka chytala kdejaké slovo a dovedla se také usmát na černé pány, kteří s ní chtěli zažertovat. Vladíkovi bylo skoro devět let a už chápal jinak. Však nejenom maminka, ale i babička mu vštěpovala vlastenecké vědomí a říkala mu s bolestí a s hněvem:

„Nemluv s nimi a jdi ven, když přijdou, to jsou naši úhlavní nepřátelé, nesluší se, abychom s nimi mluvili srdečně.“

Tak plynul čas a děti i při tom soužení se měly dobře, neb maminka se starala o ně s celou pečlivostí, a babička, ta zlatá babička byla stále stejná. Maminka bývala při té starosti smutná a někdy podrážděná, když na ni doléhaly těžce starosti o hospodářství, o mlýn a o peníze, jichž bylo stále třeba. Někdy děti odbyla, aby ji nechaly, že nemá kdy na jejich dětinské povídání, ale babička byla vždy ochotna vyslechnouti a zodpověděti jejich otázky. Říkala: „Oni zato nemohou, že jsou malí a nechápou naše starosti, proto také mají právo na své radosti.“

Kdo by se divil mamince, že byla mrzutá, vždyť na ni doléhala stále tíž práce a měla k ní stále méně lidí. Služka jí odešla, že je v továrně lépe placena, čeledín byl povolán do Říše na práci a stárek si stěžoval na těžkou dřinu ve mlýně. Chtěl panovat nade vším sám, a maminka si nevěděla rady.

Pak přišel podzim a s ním kopání bramborů a mlácení ve stodole. Nutno všecko udělat a všemu posloužit, maminka pracovala ve dne v noci a na babičce spočívala celá tíha domácnosti. Děti byly na poli, dělaly si ohníčky a byly veselé, jenom když přišly domů, mrzoutily, že ani ta babička už nemá na ně čas.

(Pokračování.)

Kreslila V. Vrbová.

U dveří chrámových

Josef Soukop.

Vnislav mnoho nevyrostl a po těžké nemoci měl údy tak pokřiveny, že sotva chodil. Všem byl na posměch a od chvíle, co na Tetíně najatí vrahové zavraždili svatou kněžnu Ludmilu, nikdo ho nepotěšil milým pohledem. Každý den se doplazil do kostelíka svatého Michaela k místu, kde byla pochována, a tam v pláči vzpomínal na její laskavost.

21. října 925 přijeli na Tetín poslové. Měli příkaz od knížete Václava otevřít hrob a tělo přenést do Prahy. Vnislav dychtivě sledoval, jak se pustili do práce. Odhrnuli hlínu a skutečně našli hrob. Víko rakve bylo však již napolo shnilé.

„Je-li dřevo shnilé, čím více to, co je uvnitř?“ říkali a chtěli hrob opět zasypati. Vnislavovi srdce úzkostí zabušilo. V naději, že opět po letech uvidí milovanou kněžnu, sepal zkřivené ruce a prosil, aby v práci pokračovali.

Dojat jeho prosbou, kněz Pavel přistoupil ke hrobu a prudce chytil za víko. Víko se rozlomilo a kněz padl do hrobu. Všichni mu pomáhají z hrobu, a co vidí v rakvi? Neporušené tělo kněžny svaté Ludmily. Obličej svítí bělostí a šat se leskne, jako by byl právě utkán.

Nastalo hrobové ticho; obličej Vnislavův zářil štěstím. Všichni vzdávali neskonalé díky Všemohoucímu, svaté tělo vyzdvihli ze země a položili před oltář svaté Kateřiny. Po slavných bohoslužbách vložili tělo na máry, upevnili máry dvěma koním na záda a téže noci spěchali do hlavního města Prahy.

Vnislav zůstal na Tetíně. Vypravují mu, jak kníže Václav přijel naproti, když převáželi tělo svaté Ludmily, o slavném průvodu Prahou a kterak po velkých slavnostech uložili tělo v kostele sestřiček u sv. Jiří. Vnislav slyší, že u hrobu stále hoří světla a že tam přichází mnoho poutníků. Jistě, že se tam brzy budou dít i divy.

Celý rok žil Vnislav v radosti nad zázrakem. A když se blížilo výročí a mnozí se chystali do Prahy oslavit památku přenesení svaté Ludmily, pocítil touhu jít také.

U sv. Jiří se shromáždilo kněžstvo a velké zástupy lidu a podle křesťanského zvyku slavili památku. Vnislav se ani do chrámu nedostal, ale když účastníci po modlitbách odcházeli, aby zasedli k občerstvení, přišoural se ke dveřím, pevně rozhodnut složit k nohám Ludmiliným svou tělesnou ubohost, tak jako vloni složil své slzy. Oči má upřeny k oltáři a mysl letí jedinou prosbou k nebi: Kriste, Ludmilo!

V té chvíli se stalo toto: Kronikář Křišťan o tom píše:

„Když po modlitbách společně zasedli, aby pookřáli, jakýs človíček, stížený tělesnou chorobou a zkřivený, takže nemohl pohlédnouti vzhůru, vzýval moc Kristovu a zásluhy této světice přede dveřmi chrámu, ihned povstal přímo a nabyl dřívější síly. Přemnozí pak vidouce to, prozpěvovali slávu Kristu všemohoucímu a služebnici jeho svaté Ludmily a velice se tomu divili.“

Vnislav se však nedivil. Věřil v moc Ježíše Krista a chápal, proč nepodléhá hnilobě to, co Bůh miluje. Matka České země mu ukázala, že její přímluvou může se zotavit český lid z každého ponížení. Musí však v pokoře přijít ke dveřím chrámovým.

Pohádka o princezně Bledulince

F. B. Děrda.

Byla jednou jedna princezna, slabounká a malounká, říkali jí Bledulinka. Nazývali ji tak proto, že měla tvářičky bledounek jako ze smetánky.

Maminku již neměla, a proto ji opatroval sám pan král, který ji tak úzkostlivě hlídal, aby ji ani větříček neofoukl a nic se jí nestalo. Ani do královské zahrady nesměla, aby prý ji loupežníci neukradli nebo aby ji neunesl drak, který prý se skrýval ve skalní jeskyni.

Ale čím více princezna vyrůstala, tím více její tvářičky bledly. Starý král se velmi polekal, obával se, že princezna onemocněla, a povolal do hradu nejslavnější kouzelníky, aby dali princezně nějaký lék, po kterém by její tvářičky zčervenaly jako zralá jablíčka. Ale jejich léky nic nepomáhaly.

Jednou hovořil král se starým zahradníkem, který pracoval v královské zahradě, a ptal se ho, zdali neslyšel mezi lidem o nějakém léku, který by princeznu uzdravil.

„Znám takový lék, pane králi,“ pravil starý zahradník.

„A jaký je to lék?“ ptal se udivený král.

„Je to sluníčko, pane králi, teplounek boží sluníčko, které je největším kouzelníkem na celém světě.“

„Co mám tedy učinit?“ ptal se král zahradníka.

„Posílej princeznu každý den ke mně do zahrady. Bude mi pomáhat při práci, a uvidíš, že bude za krátký čas zdravá a krásná jako ty růžičky, které na slunci tak krásně rozkvétají.“

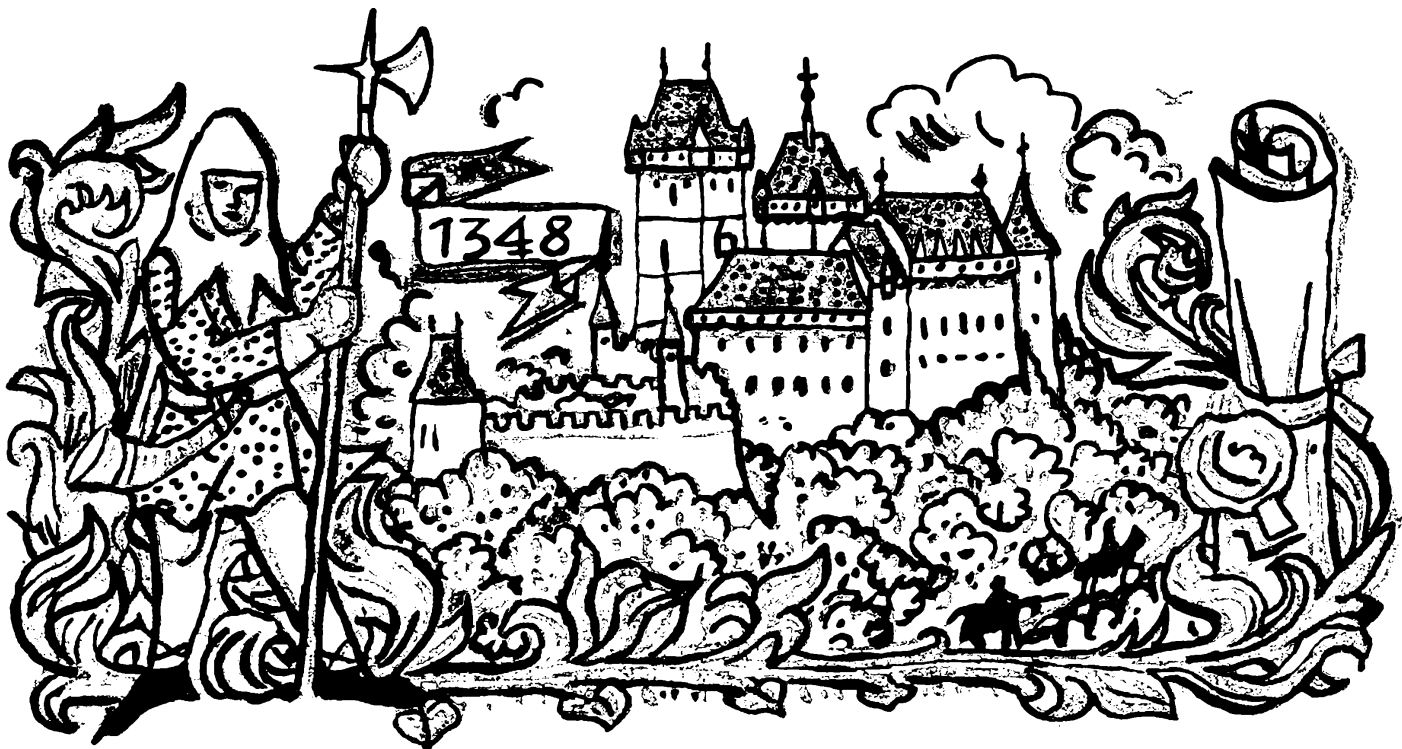
„A pomůže to?“ ptal se král nedůvěřivě.

„Pomůže, pane králi,“ řekl starý zahradník. „Inu, když nemohlo sluníčko za Bledulinkou do zavřených komnat, musí Bledulinka za sluníčkem do volné, otevřené zahrady.“

Od té doby žila Bledulinka stále na sluníčku, pilně zalévala kvítečka i zeleninu a po práci si hrála s chytrou strakou na schovávanou.

Tak se stala Bledulinka krásnou a zdravou princeznou, která měla nyní jen nosíček a bradičku bílou jako ze smetánky, ale líčka měla růžová jak míšenská jablíčka.

Když vyrostla, přijel si pro ni statný princ. Hned byla vystrojena velká svatba, a tím je naše pohádka ukončena.

Karlštejnští hlásní

Napsal V. A. Nesnídal. — Kreslil V. Berka.

Lesnatým krajem od Prahy blížili se k mohutnému hradu Karlštejnu dva jezdci. V ústrety z ochozu věže varoval je karlštejnský hlásný: „Dále od hradu, dále, ať tě nepotká neštěstí nenadálé.“

Starodávné hrady mívaly celou četou hlásných, kteří bydleli v nejbližším okolí hradu. Tyto obce podnes svým pojmenováním upomínají na svůj původ; zvláště Hlásné Lhoty a pod.

Cestou na Karlštejn, jehož šestisté výročí postavení Karlem IV. bylo v minulých dnech připomínáno, projíždělo se několika obcemi hlásných.

Ve vsi Hlásná čili Zadní Třebáň a ve vsi Malá čili Hlásná Mořinka, na panství karlštejnském, byla většina sedláků povinna hláskou k hradu ještě v 17. století, dokud byly na hradě chovány korunovační klenoty svatováclavské. Povinnosti hlásných bývaly vtěleny na gruntech.

Tito hlásní ještě za Balbína hlídali u hradu na šesti stanovištích (čtyři okolo veliké věže, jeden pod palácem královským a jeden před studní). Kromě obyčejného vyvolávání hodin vyvolávali ještě v pozdější době: „Dále od hradu, dále, ať tě nepotká neštěstí nenadálé.“ Hlásní měli za svoji službu určité úlevy v robotě a jiné výsady.

Zajímavá bývala jejich přísaha, v níž uvedeno: „... jakož drží grunt, z kterého hlásati na zámku Karlštejně povinen jest, že při též hlásce předkem věrnost v hlásání, též bedlivost všelijakou zachovati a vykonávati, pilně a bedlivě hlásati beze vší lenosti připovídá, a věděl-li by co ke škodě zámku, že to nemá zatajiti...“

Podle Z. Wintra karlštejnští hlásní o korunovaci českého krále dostávali šest postavů sukna.

Karlštejnští hlásní konali svědomitě svoji službu. Svědčí o tom doklad, že hradu nebylo nepřáteli nikdy dobyto, protože stráž hradní byla vždy včas upozorněna na blížící se nebezpečí, a tak mohla zajistiti náležitou ochranu.

Záhonek mladých

KOČIČKA. Božena Erbenová, II. tř. obecná, Bruntál.

Ta naše kočička,
ta je tak miloučká,
má hezká očička,
strakatý kabátek.

Večer se rozběhne
po sklepě, po půdě,
také ji najdeme
někdy i v zahradě.

Filatelie

Řídí dr Josef Mouřinovský, Tišnov. Jen na něho se obračejte v oboru filatelie, a na nikoho jiného! Vyžádejte si seznamy toho, co vám mohu zaslat, a přiložte známku na odeslání!

Uvědomte si, že to, co platíte za známky, není cena známek, ale příspěvek na misie!

Nové známky: Příležitostné známky byly vydány k XI. všesokolskému sletu, a to: Kčs 1.50, 3.— a 5.—. Dále Kčs 1.— a 3.— dr Vaníček, 1.50 a 2.— dr Scheiner.

ZNÁMKY S KATOLICKÝMI HRDINY. Poštovní správa Spojených států severoamerických vydává známky na počest čtyř vojenských kněží, kteří padli na lodi „Doechester“ na Atlantickém oceáně r. 1943. Když německá ponorka torpedovala loď, všichni čtyři kněží se obětavě zúčastnili záchrany posádky při jejím spouštění do vojenských člunů. Když pro ně nebylo na člunu místo, zůstali na lodi, s kterou se potopili. Na konec je viděli na palubě topící se lodi, jak se na kolenou modlili.

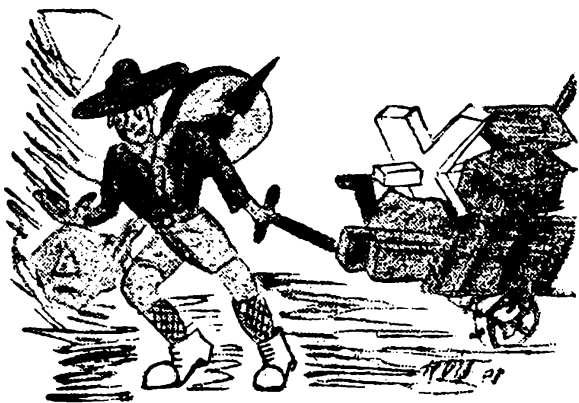

TEČKOVKA.

Kreslete s námi

Jako v předchozích letech, tak i letos budeme reprodukovat původní dětské kresby. Posílejte nám proto své příspěvky! Četné práce, i když je pro nedostatek místa neotiskneme, odměníme. Uvádějte vždy svou adresu a věk! Kreslete z paměti výjevy ze života, jak se lidé baví nebo jak pracují, nebo něco podle skutečnosti. Kreslíte-li podle jiného obrázku, ať již volně nebo kopírováním (průpisem), není to práce původní, je to vždy k o p i e. Takové práce neotiskujeme. V našich poznámkách chceme vás též během roku seznamovat se jmény významných českých umělců z oboru výtvarného umění (t. j. malířství, sochařství, architektura). A. S.

JOSEF MÁNES (1820—1871 v Praze) byl první český malíř v duchu národním. Na svých cestách studoval kroje a typy československého lidu, ilustroval národní písně a provedl mnoho krásných obrazů i podobizen. Jeho významným dílem jest cyklus (soubor) obrazů „Orloj“, jimiž doplnil výzdobu orloje na staroměstské radnici v Praze. V jeho duchu šli M. Aleš, sochař J. V. Myslbek a umělci, kteří vyzdobili Národní divadlo v Praze.

Pavel Seidl, 12 roků, Olomouc.

Jaromír Z., 10 roků, Brno.

Kreslil Otakar Zemina.

Zálesákův zápisník řídí Jiří Jemar.

POZOROVÁNÍ ZVĚŘE

Slovo skaut znamená stopař! Stopař je ten, kdo rozumí dobře stopám a umí je číst! Nejčastěji se myslí na „stopování zvěře“ (a s tím vás trochu seznámíme také v příštích číslech Andílka). Dobrý stopař zvěře musí znát dobře také život a zvyky živočichů, které chce stopovat. Jaro a podzim jsou vhodné doby pro pozorování zvěře, ač jinak tomuto ušlechtilému sportu se můžeme věnovat po celý rok a v každé době. Je třeba však znát několik pravidel pro pozorování zvěře, je třeba vědět, jak se chovat, jak se obléci, jak se vyzbrojit. Hlavní je dobrý a bystrý zrak a trpělivost. Abychom mohli pozorovat zvěř, aniž bychom ji svou přítomností rušili a plašili, přibližujeme si ji dobrou obzorkou, dalekohledem, nejčastěji triedrem. Mnohdy se dá koupit starší dalekohled za levnější peníz. Bývá označen na př. Zeis, Srba a Štýs, Optikotechna, Přerov, 6 x 30, to značí, že má světelnost 30 a zvětšuje, přibližuje šestkrát. To je pro pozorovatele zvěře naprosto dostačující přiblížení i světelnost. Další výzbrojí pozorovatele je náčrtník, tužka negropensilka nebo měkká č. 1 či 2, případně i pastelky, je-li kreslířem. Fotograf se vyzbrojí fotoaparátem. (Pokračování příště.)

Vysilač A. S.

Také v minulých měsících potěšilo redakci mnoho dopisů, v nichž naši čtenáři a čtenářky jevíli zájem o samostatnou práci, k níž dává podnět četba našeho časopisu. Nejvíce se nám líbí pověsti a popisy památných míst, kostelů, kaplí, hradů, pomníků v rodném kraji a skutečné poučné příběhy ze života. Někteří, jako na př. St. Flajšman z Lišného, pamatovali na redakci lístky z cest a výletů. Zvláště pěkně psali: Václav a Marie Brichovi z Košátek, A. Florešová ze Štítné, Jar. Laštůvka z V. Pavlovic, R. Příhoda ze Sazovic, B. Kotheilová z V. Víru, D. Felicita z D. Bobrové, Jos. Kroc z Prahy, L. Juříčka z Pravic, M. Šimonová z Vracova, D. Dvořáková z Radenic, M. Zouharová ze Senetářova, R. Kotoučková z Heř. Sejt, M. Vaňková a M. Gojdošíková z Modré, V. Miškovská z Manětína u Plzně, M. Nováková z Vinar, M. Vavřík z Loděnic, M. Hesová z Kolovče, Jos. Kosák z Brzkova, J. Chovancová z Adamova, M. a A. Ryčková ze Svatoslavě, E. Hotcnerová z Lomnice, V. Kapáček z Chánovic, J. Dobešová z Dubňan, A. Štrupl z H. Brodu, A. Štefanová, Ol. Němcová, Věra Svatá a R. Hetmer z Brna. Některé příspěvky budou podle možnosti uveřejněny v Záhonku mladých.

Esperanto

Espreantské písmo je stejné jako naše. Odlišná jsou pouze písmena: ĉ (čti „č“: ĉokolado - čokoláda); ĝ (čti „dž“: Ĝibraltaro - Gibraltar); ĥ (čti „ch“: ĥoralo - chorál); ĵ (čti „ž“: ĵurnalo - žurnál); ŝ (čti „š“: ŝnuro - šňůra, provaz); ŭ (jen ve dvouhláskách aŭ, eŭ, oŭ: aŭroro - jitřenka; Eŭropo - Evropa).

Nejkratší a nejpotřebnější slova bývají zájmena. Naučme se jim hned z počátku: mi - já, vi - ty, li - on, ŝi (čti „ši“) - ona, ĝi (čti „dži“) - ono; ni (čti „ny“) - my, vi - vy, ili - oni, ony, ona. Zájmena přivlastňovací přibírají koncovku -a: mia - můj; via - tvůj, váš; lia - jeho, ŝia - její, ĝia - jeho, nia - náš, ilia - jejich. Li - on je pouze za jména živých bytostí rodu mužského, tedy: patro laboras - otec pracuje; li laboras - on pracuje. Ŝi - ona je jen za jména živých bytostí rodu ženského: knabino kantas - dívka zpívá; ŝi kantas - ona zpívá, ĝi - ono zastupuje všechna ostatní podstatná jména, tedy jména zvířat a osob, jichž rod neznáme (dítě - infano, člověk - homo, zvíře - besto), a všech věcí neživých. Rozo odoras - růže voní; ĝi odoras - ona voní. Infano ploras - dítě pláče. Ĝi ploras - ono pláče. — Až se naučíme nejnütnější základům, budeme moci již sestavit krátký dopis a navázati s mládeží v různých zemích. Kdo bude první? — Helpu Di ! Zdař Bůh!

Hádanky Řídí F. Hudcová. - Příspěvky a řešení: Administrace, A. S. Brno, Veveří 15.

Mezi správné řešitele hádanek z 1.—3. čísla, kteří zašlou nejméně polovinu hádanek, bude vylosováno: 1. cena: „Kája Mařík“. — 2. cena: šachová hra. — 3. cena: patentní tužka. — 4.—50. cena: různé. — Rozluštění zašlete do listopadu.

Celoroční turnaj o nejlepšího hádankáře časopisu *Anděl strážný*, r. 1949. Podmínky: Zaslát včas rozluštění jednotlivých turnajů. — 1. cena: diplom — originál. kresba a třínedělní pobyt v táboře. — 2. cena: plnicí pero. — 3.—50. cena: různé.

6. SKRÝVAČKY (města).

Obr nosí hůl.
Jídla ostrá vadí dětem.
Olo, mouce něco chybí!
Běží, až se jí hlava třese.

7. ČÍSELKA.

(J. Dvořáček, Bratčice.)

12345 do Vltavy s hor se plouží,
45312 po krvi a mase touží,
12435 za ozdobu slouží.

8. RODOVKA.

(A. Babler, Bludov.)

Hora v Čechách, rodu mužského,
do kraje se dívá,
v ženském rodě na podzim
na polích jen zbývá.

9. PŘESMYČKA.

(F. Matůšek, Hluk.)

HEJL, NE SOVA.

10. OBLOŽKA.

(H. Hutterová.)

Českou řeku když obložíš,
smuteční průvod zříš

11. KRÁLOVSKÁ PROCHÁZKA.

(J. Koláček, Otmarov.)

mar	ní	ní	Bez
há	né	Bo	ná
na	má	žeh	zí
na	še	ho	po

Vylosování soutěže o nejlepšího hádankáře *Anděla strážného* na rok 1948:

1. cena: pobyt na táboře — Z. Řeháček, Hr. Králové. — 2. cena: míč — J. Čech, Jaroměřice. — 3. cena: plnicí pero — M. Vlček, Šlapanice. — 4. cena: šachová hra — Frant. Měsíc, Velehrad. — 5. cena: „Talisman“ — V. Ciszewská, Mníšek.

6.—50. cena: Knihy: Boh. Bílavčik, Uh. Hradiště-St. Město. — B. Juříková, Dalečín. — A. a J. Peclovi, Kobylnice. — Zd. Bak, Nebočady nad Labem. — Fr. Krátký, Uhelná Příbram. — Mil. Blažková, Výprachtice. — Vlad. Zouhar, Rudice. — A. Čevela, Kopřivnice. — L. Ondra, Nedachlebice. — Karel Čejka, Míchov. — J. a R. Jeřábekovi, Šlapanice. — Josef Cink, Albrechtice. — L. Kotulanová, Šlapanice. — M. Kačírek, Tasov. — S. Antonický, Ostrava II. — Mir. Šedivý, Boháňka. — Jan Wenke, Mělník II. — E. Urbancová, Kostelní Vydří. — Josef Grebeň, Traplice. — M. Pospíšilová, Střelice. — Ant. Bartoš, Skuteč. — Jan Lekavý, Prušánky. — Jan Káňa, Medlov u Uničova. — Jiřina Mistrová, Třebihošť. — Jan Navrátil, Nový Bydžov. — Jarmila Prečová, Svinov. — Karel Týc, Mor. Třebová. — Marie Kúřilová, Mutěnice. — Marie Karabelová, Třebíč-Borovina. — Marie Krušinová, Křetín. — Frant. Drbal, Stařeč-Niva. — B. Kothejlová, Velký Vír. — Zd. Zlámal, Kroměříž. — Anna Scholzová, Olomouc. — Lub. Pospíšil, Luběnice. — Věra Šedová, Vel. Meziříčí. — Mir. Kaňák, Frýdlant n. Ostr. — Vojtěch Chalupský, Praha XVI. — Marta Grégrová, Opava. — Eva Bouchalová, Přerov. — Václav Štrýgl, Budislav. — Jan Hajda, Věrovice. — D. Lamport, Petřkovice. — Jan Vaněk, Velehrad. — Dra. Vorlíčková, Vacenovice.

● **Objednejte si původní desky na minulý ročník A. S.**

● **Cena Kčs 10,-**

Administrace *Anděla strážného*, Brno, Veveří 15.

ANDĚL STRÁŽNÝ, měsíčník katolických dětí. Vychází měsíčně mimo hlavní prázdniny. Číslo 2. vyšlo 1. X. 1948. Redakce: P. Ferdinand Pokorný. Vedoucí duchovní výchovy: P. Jos. Soukop. Odpovědný zástupce listu: JUDr. Jos. Banzet, Brno, Starobrněnská ulice č. 19-21. Vydává Biskupský ordinariát v Brně. Tisk a expedice: Brněnská tiskárna v Brně, Starobrněnská 19-21. Administrace: Brno, Veveří ul. 15. Předplatné na celý ročník Kčs 20.—. Jednotlivá čísla jsou za Kčs 2.—. Dohledací poštovní úřad Brno 2. Účet Poštovní spořitelny M 113—675.

Naše velká soutěž

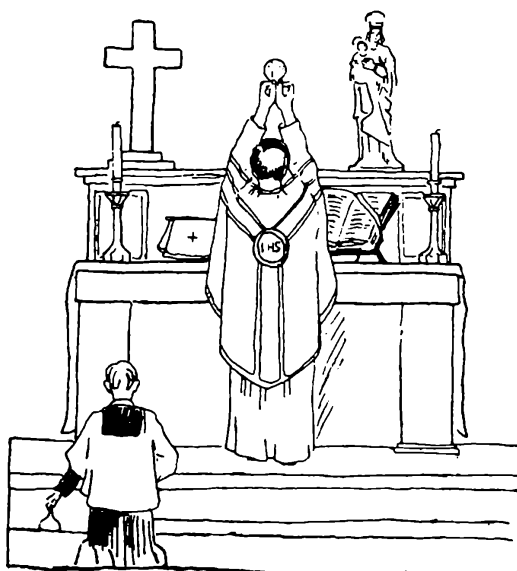
1. Šest chyb je na připojeném obrázku. Napište, které to jsou a kterou část mše svaté obrázek znázorňuje.

2. Znáš hlavní části mše svaté?

Odpovědi zašlete do 30. října. Mezi správné výherce vylosujeme: 1. cena sáňky — 2. cena plnicí pero — 3. cena šachová hra — 4. — 30. cena různé.

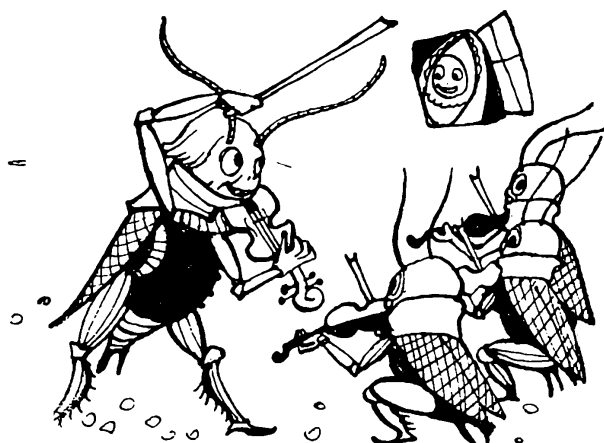
Vylosování velké soutěže 63. ročníku A. S.

1. cena: měsíční pobyt v táboře, František Vala, Paskov. 2. cena: stan, J. Košák, Brzkov. 3. cena: fotoaparát, K. Klimecký, Hodonín. 4. cena: volleyballový míč, E. Soukupová, Horažďovice. 5. cena: kopací míč, Z. Pivoňka, Rozsídka. 6. cena: album na známky a známky, J. Chmelař, Kněžice. 7. cena: Kája Mařík, L. Drozdová, Nový Hrozenkov. — Dalších 200 odměněných uveřejníme příště.

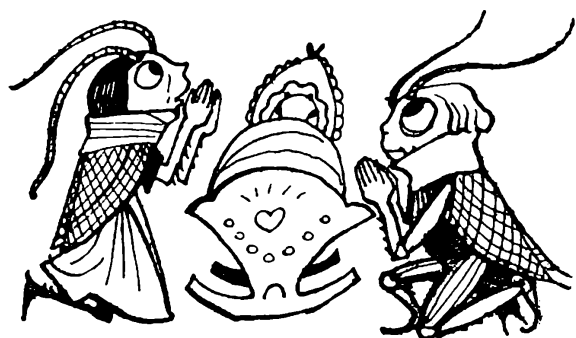
Dobrodružství cvrčka Šmejdílka

2.

3. Pak vzal táta housle, vyšel ze dveří.
„Musím si pospíšit - hned se zešeří . . .
Na vědomost dávám cvrčkům přátelům:
Narodil se cvrček!“ Hrál jak andělům.

4. Cvrčci všichni s tátou: „Cvrky, cvrky, cvrk!“
Hráli jako králi! Narodil se cvrk!
Ale táta přece nejlíp ze všech hrál,
Honzu občas oknem vousy pošimral.

5. A pak s mámou klekl k Honzově kolébce:
„Ó dej, Pane Bože, ať se nám spí lehce!
Chraň nás, Pane Bože, ve dne jako v noci,
dej nám chlébi lože, buď nám ku pomoci!“

6. Pak si na dobrou noc ještě zacvrkali,
pac a pusu dali, usnuli a spali.
Kdo tu radost cvrčků, děti, vypoví?
Do spánku jim voněl keřík růžový.

ANDĚL STRÁŽNÝ

3.

Kčs 2.-

ČASOPIS KATOLICKÝCH DĚTÍ - ROČNÍK 64

Kreslil Fr. Šůna

Na dušičky vzpomínejme...

Po slavném dni Všech svatých (1. listopadu) vede nás Církev svatá do předstíne nebes. Je to očistec. Přemnohé duše rády by již do nebe, a čekají, že jim je otevřeme svou modlitbou a milosrdnými skutky. Na hrobech svých drahých rozžiháme světla na znamení víry, že duše zemřelých žijí. Přejeme jim, aby nežily v temnotách, ale v království Božím, kde jasný oheň svatého Ducha mile hřeje a svítí. Proto se modlíme: a světlo věčné ať jim svítí. Hroby zdobíme z vděčnosti a z lásky k těm, kteří v nich odpočívají. Pamatujme zvláště na hroby národních hrdinů, na hroby našich osvoboditelů a na hroby kněží, z nichž je snad nejvíce navštěvován hrob „tatíčka Moravy“ pana arcibiskupa dr Cyrila Antonína Stojana v královské kapli na Velehradě. Letos po svatém Václavu se sešlo u jeho hrobu přes tři sta kněží, sedm biskupů a dva arcibiskupové. Přišli uctít 25. výročí jeho smrti.

Pan arcibiskup olomoucký dr Josef K. Matocha vyhlásil „Stojanovský rok“. Co to znamená? Stojan byl horlivý ve službě Boží, pečoval o vzdělání lidu, vedl věřící k Matce Boží a všem ukazoval nesmírnou dobrotu. Ve „Stojanovském roce“ máme se snažit ho napodobit. Nezakládat si na věcech pozemských, ale usilovat o věci Boží.

Lužice

Kyas.

Lužici, která byla po staletí spojena se Svatováclavskou korunou, obývají Lužičané, kteří jsou malý zbytek velikého kdysi národa Polabských Slovanů. Jejich vlast rozprostírá se na sever od Čech. Hlavní město Horní Lužice je Budyšín, Dolní Lužice Chotěbuz. Po prvé spojili se s námi za knížete Sama (okolo r. 630), pak za říše Velkomoravské. Sv. Cyril i Metoděj kázali v Lužici; jejich působení mělo veliký vliv na Lužici, takže papež Formosus (r. 891) povolil v Lužici slovanskou bohoslužbu. Teprve mírem pražským r. 1635 odtrhl císař Ferdinand II. obojí Lužici od nás a dal ji v zástavu saskému kurfiřtovi Janu Jiřímu v léno za pomoc proti odbojným šlechticům českým. Ale zpět se již nevrátila! — Lužice zůstala však ve styku s námi. V Praze byl r. 1706 založen kněžími P. Jiřím a Martinem Šimonovými z Čemjeřic lužický seminář, kde se vzdělávali uvědomělí spisovatelé, lužičtí kněží. První lužickou mluvnici napsal jezuita Jakub Ticin v Praze r. 1679. Největší básník Jakub Bart Čišinski je také chovanec pražského semináře. Byl dvorní kazatel v Drážďanech. Vyšlo 14 svazků jeho básní rázu našeho Jaroslava Vrchlického. Josef Nowak, farář v Radworu, je básník rázu Petra Bezruče, napsal tři historické divadelní hry, které se i u nás hrály. Kanovník Michal Hórnik byl největší znatel ryzí lužičtiny, opravil a sjednotil hornolužický pravopis, přeložil Nový Zákon do klasické ryzí lužičtiny. Kněží Jiří Winger, Miklawš Andrlicki, Miklawš Bjedrich Radlubin, Romuald Domaška a j. psali povídky pro lid. V hudbě vynikli Karel Kocor, Jiří Pilk a Bjernat Krawc. — Lužické ženy nosí krásný národní kroj i všedního dne. Katolíci jsou národnostně nejuvědomělejší. Za války trpěla Lužice mnoho, celé kraje byly zpuštěny, ale rychle se pracuje ke zlepšení poměrů. Země je úrodná, také průmysl je značně vyvinut: tkalcovny, sklárny; u Wojerec a Kamence jsou ložiska hnědého uhlí. V Dolní Lužici je velmi rozvinuté zelinářství a zahradnictví. Lužičané si přejí, aby mohli o svých věcech rozhodovati sami, což jim bylo zaručeno zákonem v saském sněmu. Jako bratřím Slovanům přejeme jim co nejvíce úspěchů do budoucna!

Lužicko-srbský Otčenáš:

Wótče naš, kiž sy w njebiesach; swjatosćene budź twoje mjeno, přińdź k nam twoje kralestwo; twoja wola so stań kaž na njebju, tak tež na zemi. Naš všědny khlěb daj nam džens; a wodaj nam naše winy, kaž tež my wodawamy našim winikam; a njewjedź nas do spytowanja, ale wumóż nas wot zloho. Amen.

Matka Boží Róžantská, ochránkyně Lužice. (Kresba z lužického kalendáře.)

Jaroslav Pinkava:

Naši pastýři

*Biskupům Pán Bůh ukládá
ku práci velké pole:
starat se o jeho království
jak svatí apoštolé.*

*Jim svěřeno je řídit
rozsáhlé diecése,
kam posílají na pomoc
své drahé syny — kněze.*

*A sami též jdou mezi lid
dát svaté biřmování
a napravit a povzbudit
a dát všem požehnání.*

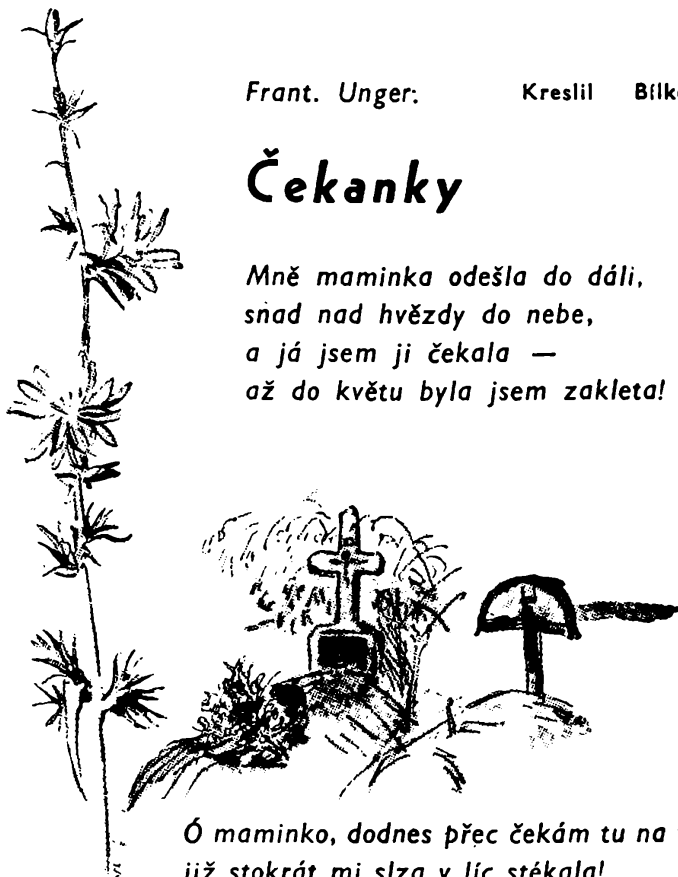
*A v těžkých dobách nejvíc jim
je třeba vytrpěti —
proto je všichni milujeme
jak otce hodné děti!*

Frant. Unger:

Kreslil Bílkovský.

Čekanky

*Mně maminka odešla do dáli,
snad nad hvězdy do nebe,
a já jsem ji čekala —
až do květu byla jsem zakleta!*

*Ó maminko, dodnes přec čekám tu na tebe,
již stokrát mi slza v líc stékala!
Jen někdy mne přichází potěšit vlá,
hladí mne, jak když má matička žila!*

Dušičkové vyprávění

Pavel Holobrádek.

Byl den Dušiček. Kouzlo vzpomínek pojilo všechny lidi s jejich zemřelými, a hroby, poslední lože nás všech, byly posvěceny důkazy jejich lásky. Na každém se skvěl teskný listopadový kvítek.

Tam v rohu hřbitova byly též dva hroby. Osamělé, a přece živé přinesenými dary. Ten jeden pokrývala skvostná kytice, druhý byl celý pustý. Jen v jeho středu plápolal drobný plamínek jediné svíčky. A jak zavál vítr hřbitovem mezi kříži, slyšel jsem nějaká divná slova:

„Já patřím té malé holčičce, která zde v hrobečku odpočívá,“ vyprávěla skvostná kytice, „a přinesli mne její rodiče. Byla to hodná holčička a byla celým jejich štěstím. Nejraději však měla Ježíška a stále po něm toužila. Proto se Pán Bůh smiloval a povolal ji do nebička. Teď její dušička trůní nad oblaky a přimlouvá se za štěstí svých rodičů...“

„Mne zde rozžaly děti,“ pravila svíčka, „nevím, kdo zde leží, a nevěděly to ani ony. Nesly kytičku na hrob své matičce, a bylo jim líto mého opuštěného hrobečku. Zapálily mne zde proto, aby se smutná dušička potěšila, když není na celém světě nikoho, kdo by si na ni vzpomněl. Byly to jistě hodné děti a Bůh jim za jejich dobrotu požehná...“

Pozastavil jsem se, abych lépe rozuměl poletujícím slovům. Ale vítr trochu prudčeji zadul smuteční zahradou a řeč se mi ztratila v záhybech. Zadíval jsem se tedy pozorněji na svíčku. Ta však mlčela a jen drobný plamínek se mihotal v pošmourném podzimním odpoledni.

I sepjál jsem mlčky ruce a pomodlil se za opuštěnou dušičku Otčenáš

„Mějte trpělivost, zase bude lépe, jen počkejte, až přijde zima, až bude všecko doma, obilíčko na sýpce, zelí v sudě a brambory ve sklepě, pak si odpočine i maminka a budeme si zase stále povídat.“

Děti se těšily a maminka také. Říkala babičce: „Ještě že mám tebe, maminko, nebo bych u toho zešílela. Ty jsi má nejlepší opora.“

Však, chudinka, zhubla a zestarala, ani jí nechutnalo pro práci, únavu a stesk jísti . . .

Ještě nebylo vše sklizeno, když se rozstonala. Musela ulehnout, až konečně ji odvezli do nemocnice. Tak bylo stále hůř, vše se zastavilo, i mlýn přestal klapat, a černí páni, když přijeli, nedostali žádnou mouku. Byli mrzutí a naznali, že sem budou muset dát německou správu.

Byla zima a vše zalehl bělostný sníh. Děti vzpomínaly, jak to bývalo krásné, pokud byl tatínek doma a drahá maminka byla zdravá, jaké to bývaly útulné večery a krásné zimní chvíle. Někdy chodívaly s maminkou do městečka na roráty, jak měly vyšlapanou pěšinku na silnici, jak si svítily baterkami na cestu. A když přišel svatý Mikuláš a po něm Ježíšek!

„Babičko, a také k nám přijdou letos ti svatí?“ ptala se Pavlínka. „Oni nejsou Němci, viď, babičko, oni nám nadělí, viď?“

„Toť víš, má kočičko drahá,“ těšila babička, ale nějak se pod tím vším ohýbala k zemi, zle to na ni působilo.

Potom přišly hrozné vánice. Horský kraj zazuřil celou zimní zlobou. Panovaly několik dní takové sněhové bouře, že ze mlýna nikdo nemohl vytáhnouti paty. Babička byla i v kuchyni celá zabalená a pes ležel pod kamny. Povídala, že nemá to srdce, aby ho vyhnala do té fujavice.

Vladík nešel ani do školy, a on chodíval rád v každém počasí. Dokud byl tatínek doma, vyprovázíval ho až k městečku, a to jeli oba na lyžích.

Teď ho babička nepustila. Říkala: „Co bych si počala, kdybys nevrátil?“

Pavlínka stejně byla doma, když bylo takové počasí. Svatý Mikuláš jim naložil jen za okna. Asi sem poslal pouze svého anděla.

„No, ten může létat, toho nestudí ten sníh,“ mínil Vladík pro potěchu sestřičky, „ale svatý? Přece by se nebrodil sněhem jen kvůli nám?“

„Ale Ježíšek sem přijde, viď, babičko?“ starostlivě se doptávala Pavlínka. „Já se přece modlím, a moc bych plakala, kdyby nepřišel.“

Toho roku zima řádila, jako by se nechtěla umoudřit.

Sněhu se nahromadily takové spousty, že děti stále nemohly do školy a musely se bavit a učit doma.

Teď nevozili lidé do mlýna mletí, a proto tam nikdo nechodil a pěšina k silnici nebyla projeta. Mnoho dní byli naši obyvatelé odříznuti od světa. Babička neměla už ani z čeho vařit, ani sem nepřicházel listonoš, aby donesl nějakou zprávu od maminky. Od tatínka nepřicházelo nic už dříve, i když byla schůdná cesta.

Jedině ke kapličce svatého Antonína byla prošlapaná pěšinka. Tam se chodila babička s dětmi modlit, i když bylo nejhůře a v neděli nebylo možno jít do kostela.

„Kdyby byl tatínek doma, jistě by nás zavezl do kostela. Zapráhl by do saní, a to by to frnčelo,“ vzpomínaly děti.

„Já bych chtěla slyšet rolničky,“ vzdychla si Pavlínka.

Vzpomínaly si, jak jim tatínek v zimě dopřával radosti ze sanice, jak je maminka zabalila do kožešin a šátků a jak je čeledín Josef vyvezl daleko, přes kolik vesnic, jak koně dusali po ujeté lesknoucí se silnici a jak radostně a slavnostně cinkaly rolničky. . . To všechno bylo pryč a zbyla jen palčivá otázka: Vrábí se tatínek? Uzdraví se maminka? A pomalu se vkrádající nedostatek. . .

„Musíme se modlit, dětičky,“ říkala babička, když je vedla ke kapliče. „Jestli nám Pán Bůh nepomůže, tak nikdo. Jediný Pán Bůh na přimluvu svatého Antonína může nám vrátit ztraceného tatínka.“

Bylo před Štědrým večerem a děti už se velice těšily, že přijde Ježíšek a přinese stromeček a dárky.

Zvláště Pavlínka, která ještě všechno nechápala, tuze se těšila a nedala si to ani Vladíkem vysvětlit, že možná k nim ani Ježíšek nepřijde, když je taková špatná cesta a tak zle na světě. Vladík byl teď nějaký moudrý a babička ho často objímala, tulila ho k sobě a říkala: „Ty jsi celá moje opora.“

„Ale já vím, že Ježíšek přijde,“ tvrdila Pavlínka a měla již do pláče, „já to vím jistě. On má také křidélka a může si letět, kam chce. Sníh mu nic neudělá. A může také poručit a stromeček tu bude sám.“

V ten večer šli zase ke kapliče a babička jim tam předříkávala krásnou modlitbičku: „Ty, svatý Antoníne, jsi patronem ukradených a ztracených věcí. Našeho tatínka nám ukradli Němci, buď také jeho patronem!“ Babička tam plakala a děti bezmála také. Babičce bylo těžko ve všech těch starostech a ve vší opuštěnosti, protože lidé v městečku měli sami svého dost, a nikdo se nestaral, aby jí pomohl alespoň v tom nejnutnějším. Kdyby tu alespoň byl, kdo by jí došel do městečka a opatřil jí tam nákup na svátky a pro dětskou radost!

(Pokračování.)

Otec Pavel svlékl posvátná roucha a přistoupil k poustevníku Ivanovi. Ten klečel na holé zemi uprostřed jeskyně se sepjatýma rukama. Dlouhý bílý vous se dotýkal téměř země, jak byl sehnut v pokorné modlitbě. Činil díky za nejsvětější Oběť, kterou v jeskyni obětoval Otec Pavel, a za přijaté dary Těla a Krve Páně.

„Tak, Otče Ivane, a nyní se těším, že mi povíte něco z vašeho života. O tom, jak vás kníže Bořivoj našel na lovu, již vím.“

„Byla to vůle Boží a milost od Pána mně hříšnému. Cítím, že se blíží poslední den mého života. Modlil jsem se, aby mi Pán poslal někoho, kdo by mi zavolal kněze, abych se na cestu posilnil Tělem a Krví. A Pán mi poslal samého knížete a kníže tebe. Škoda jen, že mi zastřelil laň — živitelku. Ostatně i za to buď Pán pochválen, vždyť už jí nebude třeba.“

Staříčkový poustevník vyšel s knězem Pavlem z jeskyně, usedl pod košatým stromem a tiše pokračoval:

„Již čtyřicet dvě léta žiji pro Boha v té pustině a čtrnáct let jsem s nikým nemluvil. Naposled jsem hovořil s biskupem Metodějem a od něho přijal svátosti. Buď Bůh veleben za tu milost.“

„A pocházíš prý z rodu královského, Otče?“

„Jsem Ivan Korvajský. Můj otec byl mocným králem Slovanů při Labi. Jsem synem Gostomysla z kmene Obodritů. Pod jeho vládou byli kmenové srbští: Nižané, Glomači, Milčané i Lužičané; jej uznávali Polabané i Pomořané. Můj otec vedl mnohé války s Němci a padl v boji. *) S ním zahynuli i moji bratři Sifrid a Eduard. Jen mne polapili živého a odvezli do kláštera v Korveji. Tam jsem poznal Ježíše Krista a jeho učení. Je to tak divné. Poznal jsem lásku z úst těch, kteří v mém národě rozsévají nenávist a mne věznili. Poznal jsem, proč Slované při Labi nemohou odolat Němcům. Jsou níže, neznají Krista a drží se pohanství. Chtěl jsem jim býti apoštolem, abych je zachránil. Oni mne však nepřijali. Za zrádce mne pokládali, z vlastního kmene mne vyhnali. A přece jsem jim nesl jedinou spásu a záchranu. V nenávisti mají kříž, a jedině on by je pozvedl. V Korveji jsem nemohl žít. I odešel jsem z kláštera na východ. V pustinách v lesích jsem chtěl žít pro Boha a obětí zachránit sebe i národ. Přišel jsem do vaší země. Zde jsem se setkal s apoštolou ze Soluně a slyšel jejich slova. Jak šťastné jsou české země, že přijaly Krista! Bůh vám dal světce, kteří vás ochrání, váš národ nezahyne.“

A nyní, Otče, mi ještě požehnej a zanech mne v samotě. Chci sepsat na pergamen to, co jsem vypravoval. Pozdravuj ode mne knížete i kněžnu Ludmilu. Šťastný národ, který má světce! A za tři dny přijďte pochovat mé tělo.“

Dojat, odjížděl Otec Pavel na Tetín. Myslí na Polabské Slované a na jejich vyhnání světce Ivana. A když jeho oči spočinuly na stráni, poseté bílým chmýřím sličného kavylu, zašeptal:

„Jako ty vousy Ivanovy. Kytice na hroby národů, které nemají svatých!“
A třetího dne odjížděl z Tetína na Ivanův pohřeb.

*) Gostomysl padl roku 844 v boji s Ludvíkem Němcem.

Dva ohýnky

Zdeňka Vořechová.

Zahrádka je ozářena podzimním slunkem a je v ní tichounko, klidno, ani lísteček se nehne. Jak přicházím k plotu, slyším z polí, která jsou hned za zahradami, veselé dětské hlasy. Zdají se mi známé. Nahlédnu přes plot, a skutečně! Na poli je sousedova Jindra a její dvě spolužačky. Pobíhají kolem ohníčku, který vesele praská. Děvčata nosí nať a pilně přikládají.

Najednou dup! dup! dup! Po cestičce sousedovy zahrady uhánějí kluci. První sousedův Leo, za ním Milan, Jenda a Pepík. Prásknou vrátka, hoši se postaví do bojovného postavení a Leo volá pisklavým hlasem: „Jindro, máš jít hned domů!“ — „Kdo říkal?“ otáčí se Jindra. — „Maminka!“ volá Leo a očima zrovna hltá ohýnek. — Jindra se ohrazuje: „Vždyť mi sem maminka dovolila!“ — „No, ale teď říkala, abys toho nechala a hned přišla, nebo budeš bita!“ vítězoslavně podotýká Leo. — Jindra chvíli rozvažuje. Poslušná je, ale tady se jí nezdá něco v pořádku. „Ty, Věro, běž za naši maminkou a zeptej se, co mi chce!“ — Věra ochotně utíká. Netrvá dlouho a udýchaná se vrací. Už z dálky volá: „Vaše maminka vzkazuje, že buď necháme hocha udělat ohýnek vedle nás, nebo musíme všichni domů!“

Jindra svažší čelo a pak poskokem běží, až se jí světlé kučery rozletují. Její jasný hlásek se ozývá s druhého konce pole, kde Slámovi vybírají brambory: „Paní Slámová, prosím vás, mohou si kluci také udělat ohníček?“ — Usměvavá panímáma svoluje: „Jen ať si udělají. A nezapomeňte nám donést také nějakou brambůrku!“ — „Nezapomenem!“ zase už v běhu odpovídá Jindra a volá: „Tak, kluci, sbírejte nať!“

Zanedlouho praskají a září na poli svorně dva ohýnky a hoši nevědí radostí, jak poskočit. Volám: „Jindro, to jste se nemohli hned dohodnout? Musíte maminku vyrušovat z práce a zlobit?“ — Jindra se rychle otáčí a usměje se na mne: „Dobrý den!“ Nezapomene nejprve pozdravit, ale hned se brání: „Prosím, když jsme šly požádat paní Slámovou, jestli si smíme na jejich poli udělat ohníček, kluci nechtěli jít. Tak paní Slámová dovolila jen nám — děvčatům! Ale já jsem jim teď také vyprosila dovolení. A za chvíli budemě péci brambory a také vám dáme!“

Zanedlouho už se brambůrky pekou ve žhavém popelu. Všichni jsme si na nich náramně pochutnali. Cestou domů si děti pochvalují: „Ale povedly se nám ty ohýnky!“

Kreslil R. Večeřa.

Les a jeho tajemná hloubka přijala do své náruče mladé hochy-studenty, kteří měli strávit měsíc prázdnin v rekreační osadě.

První večer, kdy se hoši ukládali ke spánku, ze 24 hochů pouze jediný klekl u své postele, aby se pomodlil večerní modlitbu. Miloš, který se nestyděl za své náboženské přesvědčení.

Celá světnice v údivu zmlkla, ale v nejbližším okamžiku se rozlehl posměšný smích. Ale Miloš vytrval. Po modlitbě vstal, pohleděl posměváčkům zpříma do očí a pravil:

„Místo toho, abyste poklekli se mnou k večerní modlitbě, posmíváte se. Nezapomeňte, že váš posměch mě neodradí a že mi ani nevádí.“

Ostatní, i ti posměváčci, stáli zaraženě a nevěděli, co odpovědět. Nikdo už nepromluvil a hoši ve stísněné náladě usínali. Mnohý z nich vzpomněl na slova své maminky, když ho vyprovázela na nádraží:

„Nezapomeň se modlit!“

Svědomy vyčítalo, ale stud byl silnější nad veškeré napomínání maminkino.

Ráno se Miloš pomodlil ranní modlitbu. Jeden z hochů jej však stále sledoval, a když tento zasedl ke stolu při snídani, rychle se přitočil k němu a tiše pravil:

„Jmenuji se Láďa a chtěl bych být tvým přítelem. Byl bych se pomodlil s tebou, ale sám nemám odvahy.“

Miloš podal Láďovi ruku: „A já jsem Miloš, budeme přátelé.“

A nikdo se nesmál, když Miloš udělal před snídaní kříž a po něm plaše i Láďa. V poledne se před jídlem pokřižovali pět chlapců a večer před spaním těch pět pokleklo u postele, aby se pomodlili večerní modlitbu.

Přišla neděle. Program rozvržen na celý den. V blízké vesnici zvonili do kostela. Miloš jde k vedoucímu a praví:

„Bratře, chtěl bych jít do kostela na mši svatou.“

Vedoucí zrozpačitěl: „Jdeme na pochodové cvičení a vrátíme se až v poledne; jak to chceš udělat?“

„Udej mi směr, kudy půjdete, a já vás najdu.“

Zvonili po druhé, když Miloš docházel ke kostelu. Vyslechl kázání a radostně si zazpíval při mši sv. Bystré zraky kněze postřehly mezi svými ovečkami hochu a po mši sv. se laskavě táže Miloše, odkud přišel. — Miloš povídá o prázdninové osadě, o chlapcích, kteří se ještě stydí za kostel a modlitbu, ale že příští neděli jich bude určitě víc. Kněz se dovídá, že Miloš také ministruje, a rád pozval hochu k ministrování.

Příští neděli přišlo 12 chlapců na mši sv. a dvě zbývající neděle přišli všichni i s vedoucími. Byli všichni katolíci, a jen nepochopitelný stud jim bránil, aby se veřejně přiznali ke sv. víře.

Jeden jediný hoch tolik změnil v celé prázdninové osadě, jen proto, že se nestyděl vyznat svoji víru.

Jak to řekl Kristus Pán?

„Kdo mne vyzná před lidmi, toho vyznám i já před Otcem svým nebeským . . .“

Kdo chce být hrdinným Milošem?

Kreslil V. Berka.

Strašidlo

Marie Brichová.

Desítiletý Vašík byl sám doma. Rozložil si v kuchyni po stole školní úlohy a dal se do práce. Úkolů nebylo mnoho a Vašík byl brzy hotov. A teď — teď si přinese knížku, kterou dostal nedávno k narozeninám. Je to „Chata děsu“. Vašík hoří nedočkavostí, jak to s těmi chlapci v ní dopadlo, kdo se asi skrýval za tajemným „běsem“, který je v jejich lesním sídle děsil a mařil jejich práci. S chutí se pustil do čtení.

V kuchyni bylo ticho, jen hodiny trpělivě tikaly. Vašík skoro ani nedýchá a s napětím čte o novém kousku „lesního běsu“. Vtom však prask, prask, a za dveřmi pokoje, susedícího s kuchyní, ozve se temné zasyčení. V první chvíli projede Vašíkovou hlavou myšlenka na „běsa“ z knihy, že ho snad též přišel děsit. A tu znovu prask, prask, a zase syčení.

Vašík vyskočí a prudce otevře dveře do pokoje. Ale všude úplné ticho, nikde se nic nehýbe. Chvíli stojí nerozhodně ve dveřích a poslouchá, pak projde pokojem, ale nikde nic. V pokoji je teplo a po okenním skle tiše stékají kapky vody, jak je zapocené. Jinak úplné ticho. Vašík tedy zase zavírá dveře a usedá ke knize. Ale nedovede se už na čtení úplně soustředit.

Asi čtvrt hodiny je ticho, a pak opět prask, prask, a syčení se ozve z pokoje. Vašík rychle vyskočí, rozrazí dveře, ale všude zase úplné ticho. Stojí nepohnutě ve dveřích, leč marně. Nic se nepohne. Co to jen mohlo být?

Vašík není bázlivý, ale přece cítí nepokoj nad tajemnými zvuky. Ne, musí vypátrat, co se to vlastně v pokoji děje! Přinesl si židli, postavil ji mezi rozevřené dveře a sedl si na ni.

„Tak,“ říká si, „teď tu budu sedět třeba do večera, jen abych strašidlo dopadl.“ A tak sedí, knihu na klíně, skoro půl hodiny. Tu konečně prask, prask, zasyčení a z elektrických drátů pod oknem, které vedou k radiu, se zableskne. A znovu a znovu.

Vašíkovy oči se rozšíří údivem a uvědomí si, že tu asi nastává krátké spojení. Kdykoliv skane kapka vody se zapocenému oknu na dráty v určitém místě (kde je asi poškozená izolace), nastává krátké spojení, které působí ony tajemné zvuky.

Nejdříve běžel Vašík k elektrickým hodinám a vypnul proud. Pak si teprve ulehčeně oddychl a těšil se, že ho maminka pochválí, až jí bude vyprávět, jak odhalil „strašidlo“ a zabránil tím možná i vzniku požáru.

Dne 29. listopadu 1859, tedy před 90 lety, se v Praze narodil Xaver Dvořák. Stal se knězem a profesorem náboženství. Zemřel ve smutné době na začátku minulé války 22. listopadu 1939 v Praze.

Dospělejší čtenáři jistě znají jméno Xavera Dvořáka. Vědí, že to byl velký český básník. Měl citlivou duši. Uchvacovala ho nesmírně tajemství svaté víry, velebnost Boží a laskavá dobrota Matičky Kristovy. Xaver Dvořák také vroucně miloval svou vlast a měl soucit s trpícím člověkem, s chudými a utlačovanými.

Dostalo se mu od Pána Boha, velkého básnického nadání. Tohoto nadání užíval nejenom k opěvování krásy tohoto světa, přírody a lidí, nýbrž také k oslavě Boží, k vyjádření své horoucí zbožnosti a touhy po duchovním spojení s Bohem. Xaver Dvořák ve svých verších uměl rozjímat (meditovat) o dobrotě Pána Boha, který se nám dává v pokrm ve svatém přijímání (eucharistii). V nábožném vytržení (extasi) zachycuje stavy duše umdlené, zklamané a toužící po rajske blaženosti. Takováto rozjímání (kontemplace) se nazývají mystická. Xaver Dvořák je básník-mystik. Je to nejvyšší způsob básnictví. Slova tu často mají smysl obrazný (symbolický), nikoli svůj vlastní. Také při obřadech v chrámu Páně mají některé předměty smysl obrazný, jsou to symboly.

Četba básní mystických a symbolických je těžká, ale odměňuje čtenáře nesmírnou utajenou krásou. Pamatujte si, že také básně největšího českého básníka Otokara Březiny (žil od r. 1868 do r. 1929) byly mystické. Z žijících básníků dosahuje mystických výšin zejména Jan Zahradníček.

Uveďme si ještě aspoň některé názvy knih, které Xaver Dvořák napsal. I z nich poznáte, jaký je asi jejich obsah. První Dvořákova sbírka básní se jmenovala „Zlatou stezkou“, následovala „Stínem k úsvitu“, „Modlitby a písně“, „Sursum corda“, „Meditace“, „Eucharistia“, „Nový život“, „Z hlubin věků“, „Kontemplace“, „Modlitby básníkovy“, „Věčné touhy“, „Mystické melodie“, „Zrcadlení na hlubinách“ a ještě některé jiné. Také pro děti napsal krásné verše v knize „Bezmravné nebe“.

Dr Aug. Uher.

Svatý Martin

Podle lužické legendy píše K: Kyas.

Svatý Martin jel kdysi s četou pohanských dvořanů. U cesty klečel polonahý žebrák, třásl se zimou a prosil o almužnu. Nevšiml si ho však žádný z jezdců kromě svatého Martina. Pohnut jeho žalostným zjevem, politoval žebráka, že tak mrzne, mečem rozťal plášť a dal mu polovici, řka: „Stačí mi polovice!“

Dvořané se dobrosrdečnému vojínovi posmívali, jak se objeví před králem s polovicí pláště. Martin nedbal na úsměšky. Strhl se však veliký vítr a metal jezdcům do tváře mrazivé vločky. Všichni se krčili do pláště; nemohli se zahřátí, naříkali na zimu. Jenom svatému Martinovi bylo teplo i v polovici pláště. „Jak mám teplé ruce!“ pravil zkřehlým jezdcům.

Náhle se rozjasnil tmavý les. Nebeská záře zasvitla v temném boru a uprostřed toho jasu stojí sám Kristus Pán, oděn polovicí pláště, darovanou žebrákovi. S líbezným úsměvem praví hlasem, znějícím jako zvuk nadzemských strun: „Co jste učinili jednomu z nejmenších, mně jste učinili!“ Jezdci sestupují s koní, koří se Spasiteli a příštího dne se všichni pohané dávají pokřtíti.

Kreslil M. Florian.

Josef Klempera:

Jitřenka

Šatičky ze zlata
děvenka vzala,
když ráno ve slunci
se vykoupala.

Hřebínkem průsvitným
dlouhé své vlasy,
kadeře paprsků,
pak pročísala si.

Jitrem zatančila
nožkou svou hladce
odrazem v jiskřici
a rosné kapce.

Obrázek vpravo: ukázka z lužického slabikáře. — Kresba M. Nowaka.

Hbitá žába

Lužická bajka. — Přeložil Kyas.

Kdysi přišla liška k rybníku, aby se napila. Tam seděla žába a řehtala na ni. A liška jí praví: „Jdi pryč, nebo tě spolкну!“ Žába řekla: „Jen se nevychloubej, jsem hbitější než ty!“ Liška se usmála. Ale protože žába stále mluvila o své hbitosti, dí liška: „Tož poběžíme do města, tam to uvidíme.“ Liška se obrátila. Žába rychle skočila do jejího ocasu. Když přišla liška do brány, obrátila se, aby se podívala, nejde-li za ní žába, ta však rychle vyskočila z jejího ocasu. Protože žabu nikde nespatriła, zase se obrátila, aby běžela dále do města. Ale žába začala před ní volat: „Konečně jsi také přišla! Jdu právě zpět domů, myslila jsem, že již ani nepřijdeš.“

Kreslil F. Hlavica.

Esperanto

Podstatná jména (totiž jména osob, zvířat, věcí a stavů) mají koncovku -o, v množném čísle koncovku -oj: *redaktoro* — redaktor, *patro* — otec; *redaktoroj* — redaktoři, *patroj* — otcové. — Přídavná jména (jména, na něž se tážeme slovem „jaký?“) mají koncovku -a, v množném čísle -aj: *bona* — dobrý, *nova* — nový; *juna knabo* — mladý hoch, *junaj knaboj* — mladí hoši. — Příslovce (na otázku „jak?“) mají koncovku -e: *bone* — dobře, *bele* — krásně, *diligente* — pilně. — Přízvuk je u nás na první slabice ve slově, v esperantu na předposlední slabice; přízvuchou slabiku vyslovte trochu silněji, tedy řekneme: *patrino* (matka) tak, že slabiku „tri“ trochu vyrazíme. Dvojslabičná slova mají přízvuk jako v češtině, protože předposlední slabika je u nich zároveň první slabikou od začátku: *luno* — měsíc (zdůrazníme slabiku „lu“). *tablo* — stůl, *besto* — zvíře. *Estas* — jest, jsou. *Kaj* — a.

Jistě dovedete sami přeložit: *Telefono estas aparato. Tigroj estas bestoj.* („Tigro“ se čte „tygro“, protože v esperantu je jen jedno „i“, a to se čte vždy tvrdě, na př. *ministro* [čti: *minystro*], *diplomato* [čti: *dypломato*] a podobně.) *Profesoroj kaj studentoj.*

Zálesákův zápisník *Řídí Jiří Jemar.* POZOROVÁNÍ ZVĚŘE

Málokdo však si může dovolit i teleobjektiv, vlastně dalekohled na fotoaparát. Také přijímač-aparát na úzký film (na př. *Admira*, *Suchánek*, *Brno*) je přepychem jen několika pozorovatelů zvěře. Zkušený pozorovatel mívá případně ve výzbroji i různé vábničky na zvěř a pod. Pak ovšem turistickou či skautskou výzbroj pro výlet a výstroj takovou (oblek), aby byla v přírodě zcela nenápadná. Bílá a červená košile, čepice a pod. je zdaleka viditelná a nápadná, ale zelenavá košile, kabátec, kalhoty a pod. mizí. Proto hajný nosí zelený oděv! Tedy oblek nenápadný a tak upravený, aby bylo možno se s ním plížit. Zvěř pozorujeme několikerým způsobem. Buď na místě, kudy chodívá, na ni čekáme, třeba na posedu, nebo se k ní přibližujeme, vyhledáváme ji, myslivci tomu říkají šoulačka, t. j. jakýsi druh procházení lesem. Při tom chodíme v lese naprosto potichu. Správněmu zálesáku nesmí zapraskat větvička pod nohama. Chodíme s otevřenými očima, nic nám nesmí ujít našemu zraku, naší pozornosti. Půjdeme kolem zajíčka, příkrčeného u křoví, a neumíme-li chodit s otevřenými očima, nespatriíme ho. Srnka na stráni se také nechá přejít, stojí ztrnule, tím se stává nenápadnou a pro nezkušeného neviditelnou. Učme se však od zvěře! Vystříhejme se rychlého a nápadného pohybu! Spatříme-li zvěř, je třeba ztrnout, býti bez pohybu. Je ovšem třeba, abychom stáli vůči ní výhodně, proti větru. Jak vane i sebemenší vítr, snadno zjistíme. Navlhčíme prst (sliny) a zvedneme do výše. Kde cítíme chlad, tam je vánek. Na místě, kde to neruší, můžeme si zjistit směr větru, když zapálíme zápalku a pozorujeme, kam se stáčí plamen. Pamatujme, že zvěř vesměs lépe cítí (čichá) než vidí. Proto ať vždy vane vítr od zvěře k nám. Nejlépe se zvěř pozoruje za časného rána, kdy je na pastvě, a za večera. Máme-li zbudovaný kryt pro pozorování zvěře někde na lesní mýtině, vezměme si náčrtník a kresleme, co vidíme, i když to snad bude neumělé. Kresleme i setkání s veverkou, se syslem, s myškou, s dravcem v povětří, s ptáčkem na větvi. Co kreslíme, to nám utkví, a tato příprava pozorování nám prospěje, až se budeme zabývat stopováním (A. S. č. 5 t. r.).

Vysilač A. S.

Potěšitelně se začíná budit mezi dopisovateli zájem o staré místní pověsti a dějiny památných kostelů, soch, kaplí a jiných staveb. *Libuše Havlíčková* z *Křižanova* zaslala pověst o *Dolinách*, *Marie Urbancová* píše, proč je tolik kamení kolem *Batelova* u *Jihlavy*. Je pěkné, že *Růžena Jandáčková* z *Hronova* zná původ *Sv. Kopečku* u *Olomouce*. Nepodepsaný vylíčil svěcení kapličky u *Krumvíře*, podle připojeného obrázku má kaple krásné slovácké malování. *Fil. Ludvíčková* z *N. Heřminov* vypráví, jak ji ochránil anděl strážný od úrazu. *Jan Kakáč* z *Ráječka* zažil tři noci strachu v *junáckém táboře*, jak sám napínavě vypravuje. Značné pokroky v próze i verši vykazuje *Drahošlav Pacúrek* z *Krásné Mohelnice*. *Danuše Bednářová*, *Suchdol nad Lužnicí 245*, ráda by si dopisovala s katolickou dívkou stejného věku 11 let a *Frant. Večeřa*, *Oslava 9*, p. *Tasov*, s chlapcem 12—13letým.

Kreslete s námi

Odměny: St. Kučerka, V. Svoboda, J. Brandejs, F. Kacetl, F. Rychlý, J. Galandr, L. Trávníček, K. Vašková, A. Zachara.

J. Březa, 11 roků, Podolí u Brna.

Irča Koukalová, 12 roků, Praha XII.

JOS. V. MYSLBEK (1844—1922) byl slavný český sochař. Je tvůrcem jezdeckého pomníku patrona země České sv. Václava, dále vytvořil díla veliké krásy: pomník Žižkův v Čáslavi, známý Krucifix, postavu knížete-kardinála B. Sch. pro chrám sv. Víta, mnohé sochy pro Národní divadlo, pro most Palackého (Libuše, Ctirad, Šárka) a jiné. Vychoval celou generaci českých sochařů: St. Sucharda, Mařatka, Kafka, Španiel, Štursa.

Záhonek mladých

CO VÍM O NAŠEM KOSTELE.

Častohostice je vesnička, vzdálená asi jednu hodinu od okresního města Moravských Budějovic na jih. Kostel je nejstarší stavbou na jihozápadní Moravě. Původní stavba je rotunda, ke které byly v různých dobách přistavěny hlavní loď a dvě postranní. Na špičce věže je dvojramenný cyrilometodějský kříž. Původní rotunda je asi z 12. století. Pověst praví, že kostel byl původně stavěn na blízkém kopci Stráž. Co za den zedníci postavili, do rána andělé odnesli na místo, kde dnes kostel stojí. Na věži byly tři zvony. Dva z nich nám ve válce sebrali. Zůstal nejmenší s letopočtem 1293, jménem sv. Václav. O jednom ze zvonů praví pověst, že jej vyhrabal zdivočelý býk na louce, kde se říká „ve svaté studni“. Je to mezi obcemi Nové Syrovice a Nímšov. Hrabě Nímš jej daroval pro kostel. Kostel je zasvěcen sv. Barboře; její obraz je na hlavním oltáři. Na postranních oltářích je na levé straně obraz Anděla strážného, na pravé straně obraz Matky Boží s Ježíškem. Při stavbě silnice se přišlo na podzemní chodbu, která směřuje ke kostelu. O dějinách kostela jsme se učili ve škole a něco mi pověděl tatínek. *Kája Růžička, ministrant z Častohostic.*

PRST V MOTORU

O žních jsem pomáhala sousedům při mlácení. Měli však již domláceno, ale mlátička ještě jela. Šla jsem ze zvědavosti k motoru a prohlížela si jej. Najednou jsem zpozorovala, že mám v motoru prst. Ihned jsem však uhnula. Když mi potom prst ošetřili, teprve jsem si uvědomila, že to byl můj anděl strážný, který nedopustil, aby mi motor utrhl celou ruku. *Božena Malotová, 14 let, Březnice u Zlína čís. 140.*

SPLAŠENÁ MOTORKA.

*Jela, jela motorka
od sousedů ze dvorka,*

*jela náš vesnicí,
až přejela slepici.*

*Pak přejela dětem mlč,
a už byla pryč!*

*Uháněla do polí
stále mezi topoly,*

*stále rychle dál,
každý se jí bál.*

*Když běžela do lesíka,
porazila kominíka,*

*pak se hnala do vršku.
Pozor, děti, na mršku!*

*Vyhněte jí příště včas,
nebo přejede i vás!*

*Pavel Holobrádek, stud.,
Kostice, pošta Tvrdonice.*

Velká soutěž Andě a strážného

Kreslila Sláva Hrabětová.

Tento obrázek vám přináší pět pohádek. Poznáte, které to jsou? — Odpovědi zašlete do 31. prosince 1948. Mezi správné luštitelé vylosujeme:

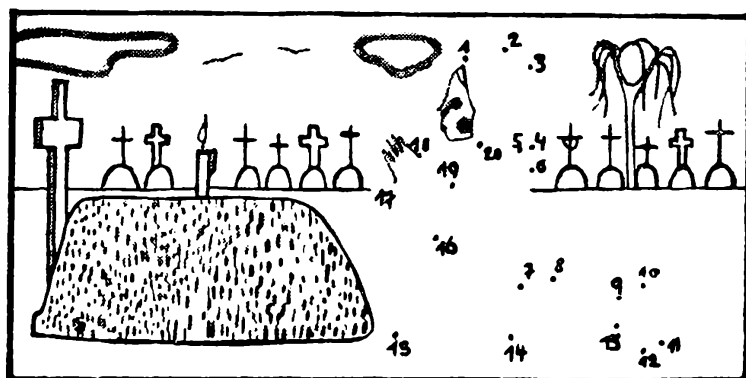
1. cena: Kája Mařík (nové vydání). — 2. cena: plnicí pero. — 3. cena: šachová hra. — 4. —100. cena: různé.

Vylosování velké soutěže z 10. čísla a 200 knižních odměn z celoroční soutěže 63. ročníku :

10. 1. cena: volleybalový míč - St. Kaňa, Věžná, 2. cena: plnicí pero - Leo Zerhan, Mor. Málkovic, 3. cena: patentní tužka - K. Bečička, Brněnské Ivanovice, 4. cena: Příběh jednoho léta - P. Verner, Sotina, 5.— 30. cena: knihy - M. Ručálík, Mařatice, M. Schneiderová, Val. Meziříčí, D. Praisová, Val. Meziříčí, Jos. Moravec, Pardubice, R. Boháček, Hájek 92, J. Holušová, Olomouc, Aug. Dobeš, Mladkov, J. Seibertová, Pardubice, J. Hořák, Zlín, M. Becha, Slatiňany, J. Martiška, Sedlec u Mikulova, St. Poláček, Dražůvky 109, Zd. Jakl, Vel. Jesenice, P. Klablena, Uh. Hradiště, M. Macháč, Sedlnice, H. Trefilková, Henčlov, K. Osyka, Šakvice, M. Dokoupil, Droždín, I. Malý, Brno, Fr. Krátký, Uh. Příbram, Lub. a Ant. Smičkovi, Luběnice, M. a V. Tomcovi, Bor, St. Bilík, Lipov, L. Procházková, Lomnička, L. Machálek, Lipov, Fr. Šolc, Luběnice.

200 knižních odměn: J. Štěpánek, Šebrov, V. Stulík, Horažďovice, J. Kolařík, Žarošice, A. Červenka, Nýrsko u Klatov, J. Horák, Brno-Husovice, V. Halviger, Újezd, A. Váchová, Horažďovice, V. Saňka, Brno, M. Zezula, Tasov, N. Sedlářková, Brodek u Přerova, J. Fabian, Raduň, V. Petrus, Horažďovice, V. Kubeš, Suché Vrbné, F. Bucht, Brno-Židenice, O. Rýpal, Bzenec, S. Janeček, Horažďovice, Burianová, Kyjov, J. Kostera, Slavkov, J. Sadecký, Brno-Kr. Pole, Lekavý Jan a Marie, Prušánky, J. Kadlčák, Březnice, M. Kaniová, Postřelmov, M. Vojtková, Horažďovice, A. Výprachtická, Praha-Vysočany, M. Bukovská, Výprachtice, J. Kryštof, Popovice, M. Holoubková, Šaratice, J. Štegnarová, Zlín, M. Sedláček, Rozsička, Fr. Martinec, Pozlovice, O. Seďa, Lovčice, Zd. Pultarová, Horažďovice, V. Kozubík, Hrádek, J. Nová, Horažďovice, V. Johec, N. Hrozenkov, F. Stulík, Baliny, A. Dubišarová, Skuhrov, V. Zouhar, Rudice, J. Špelda, Slatina, K. Holub, Velešice, A. Necedová, Hor. Město, O. Gregorovič, Modřice, L. Trchalíková, Lačnov, J. Haluzík, Val. Senice, J. Benedikt, Horažďovice, V. Sobotková, Lhota Ropotina, V. Sláma, Tábor, J. Kavan, Borotín, F. Listopad, Horažďovice, J. Bodlák, Telč, M. Pírek, Třebáňov, K. Koutný, Úsobrno, J. Janík, Lysůvky, F. Janota, Horažďovice, J. Bazala, Třebíč, L. Hubač, Horažďovice, O. Úlehla, Dolany, A. Rech, Kroužek, H. Kovářová, Polička, J. Vaněrka, Cetkovice, J. Goldschmied, Horažďovice, V. Halala, N. Jičín, J. Přerost, Horažďovice, M. Peštál, Třebíč, R. Pospíšil, Přerov, M.

Gorčicová, Slavkov, J. Šindar, Brno, V. Šíma, Horažďovice, J. Král, Počátky, P. a J. Bayerovi, N. Jičín, S. Petrus, Horažďovice, J. Stružka, Drnovice, J. Hučín, Kokory, R. Žatecká, Dol. Benešov, M. Saleta, Citonice, A. Burian, Želetice, St. Buchta, Jiříkovice, J. Řezník, Trnava, El. Novotná, Olešnice, B. Bašná, Obora, J. Nováková, Sedlec, K. Kahoun, Horažďovice, M. Horáková, Obora, Fr. Hejtmánek, Bratčejov, N. Dreslerová, N. Jičín, St. Holík, Pavlice, Fr. Houč, Klokočov, M. Žáčková, Vel. Meziříčí, M. Zajícová, Praha, L. Matula, Nová Ves, Z. Trefulka, Brno, M. a Fr.

TEČKOVKA.

Pohlídálovi, Ivančice, S. Antonický, Ostrava, J. Hurník, Hroznová, M. Vízdal, Ždánice, F. Svoboda, Topolany, S. Kapounek, Šubířov, S. Kaňa, Věžná, M. Blahová, Dol. Bradlo, B. Hyttl, Brno, Ed. Flodr, Zdravá Voda, J. Jagoš, Velehrad, L. Lyžková, Paskov, O. Řezník, Trnava, P. Blažek, Jestřebí, O. Kozubík, Sehradice, L. Šotek, Hartvíkovice, J. Kučírek, Černilov, V. Štrýgl, Budislav, J. Kakáč, Grándorf, V. Ladislav, Grándorf, M. Benátský, Bravantice, Fr. Goš, Vražné, A. Vlk, Rybníček, A. Neubauer, Letovice, M. Klein, Opava-Jaktař, L. Hronová, Silůvka, Z. Dupal, Tachov, R. Gregorčík, Lazy, D. Ondřejová, Spálov, A. Tlamichová, Libuš, J. Bajál, Brno, A. Kořenek, Veselí, A. Tylová, Čelechovice, L. Sochorová, Strážnice, E. Šlosárková, Kojetín, K. Stotlandl, Třebíč, M. Přibyl, Grándorf, Z. Žahourková, Napajedla, J. Příkazský, Strážnice, J. Zezula, Brno, M. Petrůj, Uh. Brod, J. Valena, Čes. Budějovice, V. Burgetová, Suchdol, H. Ovčaričková, Darkov, B. Chomoucký, Přibyslavice, J. Trnka, Třebíč, Z. Nováková, Klučov, K. Hanzal, Spáleniště, V. Filip, Chelčice, Fr. Pavliš, Lezník, A. Václavek, Chelčice, D. Šimková, Napajedla, K. Křiváček, Dubňany, J. Štefl, Bohutice, H. Hajnová, Blansko, Z. Višfk, Trnava, V. Kroupa, Strážnice, F. Brhel, Liptál, L. Hrabovský, St. Ves, V. Krutský, Benešov, J. Vojta, Brno, J. Holub, Bohosudov, J. Adámek, Lechovice, B. Pavelková, Věžky, K. Smetanová, Lažistka, V. Macho, Halamky, V. Přidalík, Cukmantl, J. Hanus, Mladějov, M. Sýkora, Stvolová, M. Lukešová, Německé na Mor., F. Piskač, Běstvina, R. Leštínová, Č. Budějovice, L. Opelka a E. Hodzelich, Halamky, J. Šnopl, Skuteč, K. Chonková, N. Město, A. Dušek, Praha, L. Tomanová, Šubířov, odběratelky I. tř. měšť. školy, Semily, J. Tomášková, Zdíkovec, K. Foltánek, Ivanovice, Ř. Pergrová, Hor. Kounice, A. Němec, Nasobůrky, H. Roubalová, Jároměřice, B. Musilová, Dol. Bobrová, J. Gregor, Trubuchy, B. Zapalač, N. Hrozenkov, B. Koukalová, Třebíč, V. Hloh, Červená Voda, K. Kraml, Dubňany, A. Flodr, Mušov, M. Srnská, Polička, F. Škorpič, Oldřiš, J. Šmíd, Lhota, J. Němeček, Vev. Bítýška, Z. Pírek, Kroměříž, P. Haničák, N. Hrozenkov, A. Žalmánek, N. Hrozenkov, J. Vondráček, Třebíč-Borovina, F. Zouhar, Černčín, M. Opletalová, Břest, A. Solařová, Nedašov, O. Vorba, Rohozná, J. Čech, Rosice, J. Šlahůnek, Těmice, R. Čechovský, Náměšć, J. Majzlík, Poruba, V. Škápík, Mikulov, A. Hasal, Hůrka, J. Hruček, Lhota Pechova.

Svatovojtěšské družinky Anděla strážného

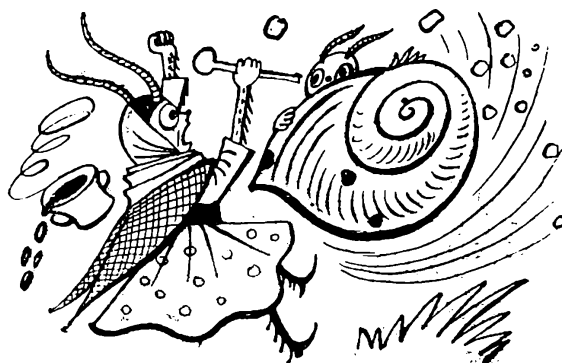
Družinek zmocnilo se závodní nadšení ve znalosti sv. evangelií. Již v říjnu ohlásila velká řada družinek, že se závodů zúčastní všichni. Někteří si postesklí, že je to trochu těžké, a nedivím se. Vždyť závody jsou především pro dospívající. Jiným to nevadí. A tedy, milí družinkáři, aby se vám závod podařil, slyšte několik rad. Především si nakreslete mapu Svaté země. Velebný pán vám rád pomůže. Na mapě si zakreslete místa, o nichž je v závodech řeč, a na schůzkách se učte místa hledat a o nich něco povědět. Jinou milou zábavou bude hledání v evangeliích, na př.: Kdo nejdřív najde větu: Luk. 5, 52, kdo Jan 14, 15, atd. Brzy se vycvičíte tak, že budete mistry v hledání v Písmě svatém. Které družinky se dostanou do finale?

Nové družinky: 459. „Hoši sv. Vojtěcha“, Jar. Jančík, Otínoves. — 460. „Květinky sv. Terezičky Ježíškovy“, Marie Soldánová, Určice. — 461. „L. A.“, Jan Horák, Boleradice. — 462. „Bílá lilie Panny Mari“, Jarmila Procházková, Boleradice. — 463. „Ježíškova stráž“, Ludmila Stehlíková, Boleradice. — 464. „Bílá lilie“, Krista Burjánková, Osek u Duchcova. — 465. „L. A.“, František Šidlo, Brno. — 466. „L. A.“, Stanislav Čevelík, Sedlec. — 467. „L. A.“, Jaroslav Doležel, Černá Hora. — 468. „L. A.“, František Valášek, Únanov. — 469. „L. A.“, J. Kudera, Horní Kounice. — 470. „L. A.“, M. Brodecký, Drásov. — 471. „L. A.“, Antonín Denner, Vladislav.

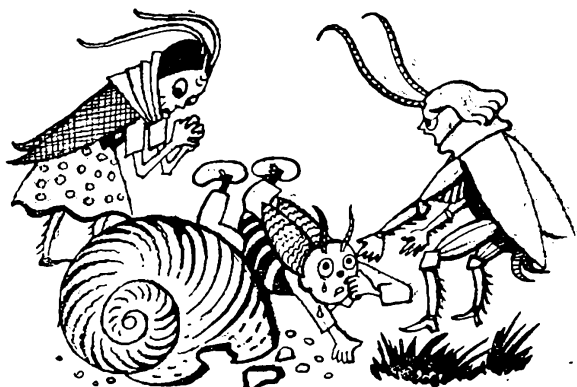
ANDĚL STRÁŽNÝ, měsíčník katolických dětí. Vychází měsíčně mimo hlavní prázdniny. Číslo 3. vyšlo 1. XI. 1948. Redakce: P. Ferdinand Pokorný. Vedoucí duchovní výchovy: P. Jos. Soukop. Odpovědný zástupce listu JUDr Jos. Banzet, Brno, Starobrněnská ulice č. 19-21. Vydává Biskupský ordinariát v Brně. Tisk a expedice: Brněnská tiskárna v Brně, Starobrněnská 19-21. Administrace: Brno, Veveří ul. 15. Předplatné na celý ročník Kčs 20.—. Jednotlivá čísla jsou za Kčs 2.—. Dohledací poštovní úřad Brno 2. Účet Poštovní spořitelny M 113—675.

7.
A jak Honzík rostl, však to táta řek',
z maličkého cvrčka rostl Šmejdílek.
Táta s mámou starali se, že jim kukadla
(Honzovi zas zvědavostí) skoro vypadla.

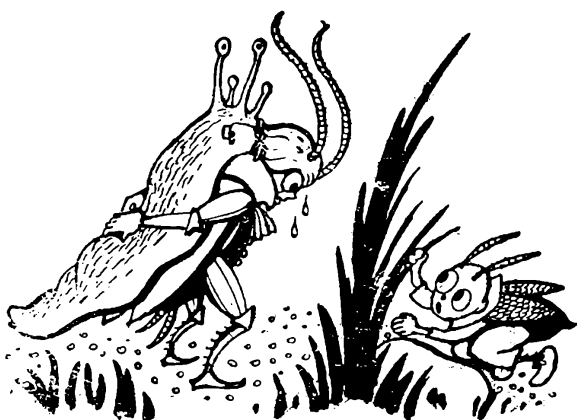
8.
Máma volá k jídlu, kdepak Šmejdílek!
Rozhlíží se, tu máš! Každý by se lek'
Cosí letí dolů, hřmí jak lavina,
chaloupka div stojí, mámě do klína.

9.
Rovnou vypad' Honza z velké ulity!
Je zdrav, a je celý? Nos má rozbítý!
Chtěl on, totiž Honza, zkusit, jak to je,
když pan kmotr s domkem světem vandruje.

10.
a tak klepal na domeček vzadu: „Ťuky, ťuk!
Rozzlobil se kmotr na ten strašný hluk,
ale než si, chudák stará, brejle nasadil,
Honza šup! a s meze jen se překulil.

11.
Táta musil k domku s kmotrem na zádech,
kmostr prskal, studil, má prý špatný dech.
Pak se on i táta dali do správy;
zatím Honzík skryl se po nos do trávy

12.
Oba domky puklé jako vajíčka,
táta vztekle bafá z dýmky bez vlíčka:
„Šmejdítku, ba, myslím, žeš dnes došmejdil!
Jen co budu hotov, dostaneš svůj díl!“

ANDĚL STRÁŽNÝ

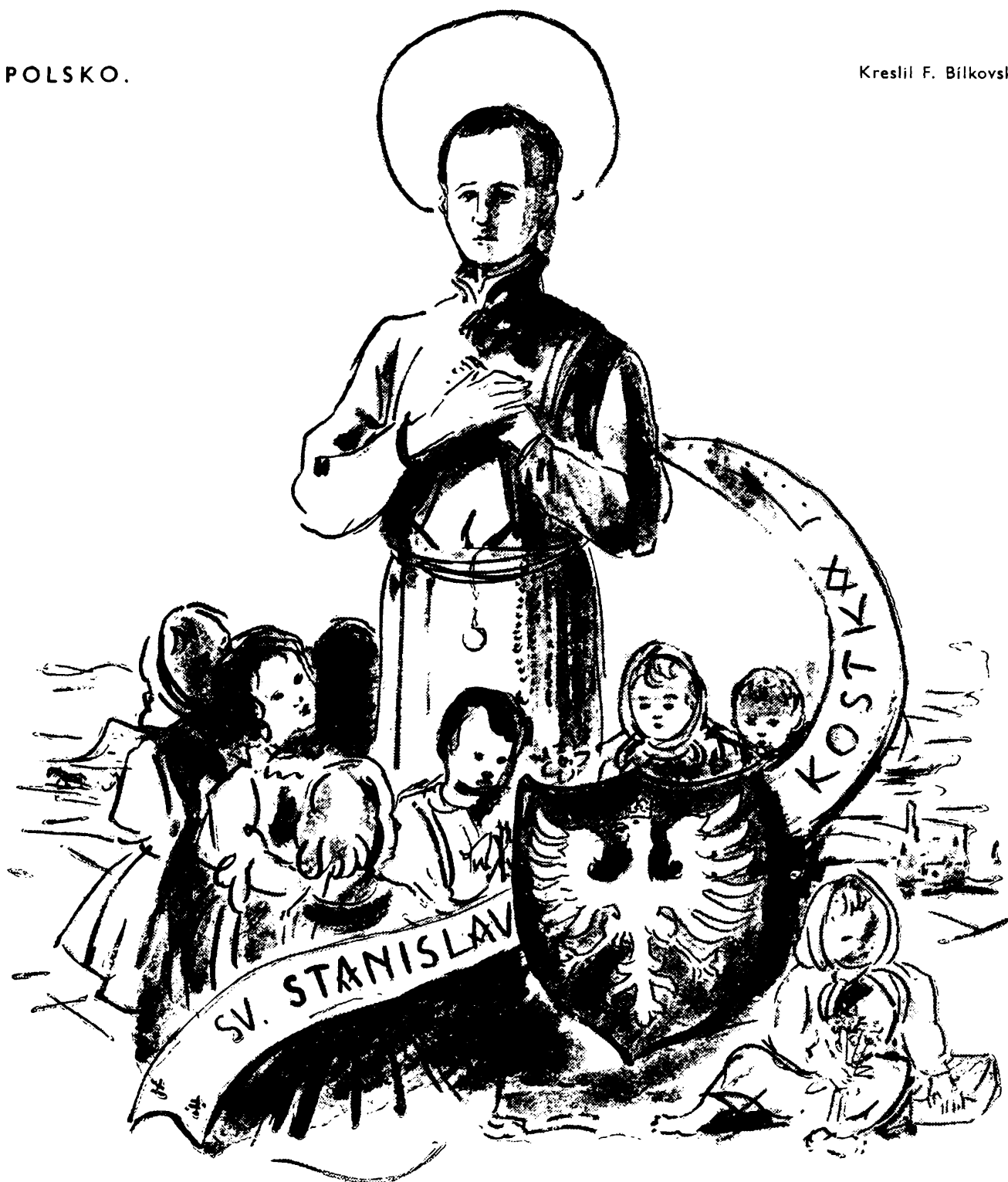
4.

Kčs 2.-

ČASOPIS KATOLICKÝCH DĚTÍ - ROČNÍK 64

POLSKO.

Kreslil F. Bílkovský.

Pán blízko jest

Prosinec letos začínáme v době adventní. Připravujeme se na příchod Páně. Kdo jen trochu může, pospíchá časně ráno na roráty. Děti se snaží vykonat co nejvíce dobrých skutků, aby si zasloužily pochvalu od sv. Mikuláše a požehnání od novorozeného Krále. Láska za lásku.

Dlouhé večery jsou milou příležitostí ke cvičení koled, přípravě jesliček a betlemů, k četbě Písma sv. a k společné modlitbě sv. růžence. Hlučné zábavy jsou v adventě katolíkům zapovězeny, neboť v duchu pokání se máme připravovat na Pána. Zbožní odkládají v adventě i světské písně a rozpustilosti.

Na sv. Františka Xaverského (3. 12.), patrona katolických misionářů, vzpomeneme těch, kteří ještě neznají světla evangelia. Každého měsíce můžeš získat plnomocné odpustky, přijmeš-li sv. svátosti, navštívíš-li chrám a modlíš se za misie.

Sv. Barbora (4. 12.), něžný květ uprostřed zimy pohanství. Statečná dívenka, umučená od vlastního otce. Nedbej, že kolem tebe je chladno a že druzí nemilují Pána Ježíše ve Svátosti oltářní! Ty můžeš být bílým květem.

Na sv. Mikuláše (6. 12.) vzpomínáme na lásku a štědrost svatého biskupa. Snad na tvou milosrdnou lásku někdo čeká!

Slavnost Neposkvrněného Početí Panny Marie (8. 12.). Zdrávas, jítřenko, zářící leskem věčného světla, slíbená vítězná Panno zákona Božího. Vyhnaní synové Tebou se vrací do ráje!

Štědrý den (24. 12.) připomíná štědrost Boha Otce, který nám jediného Syna dal, abychom měli život věčný. Po celodenním postě zasedáme ke „štědré“ večeři u vánočního stromku s „betlemem“ a končíme vánoční písní: Nám, nám, narodil se.

Boží hod vánoční (25. 12.) slavíme především v chrámě. Třikrát kněz vystupuje k oltáři a spojuje se se zpěvem andělů: „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle.“ Spasitel přišel. Přijde i do tvého srdce?

Polský Otčenáš:

Ojče náš, ktury jesteś w niebė, ŝwjenč ŝie imie Twoje, przyjd krulewstwo Twoje, bondź wola Twoja jako w niebė, tak i na ŝemi. Chleba našego powŝednego daj nam dziŝaj odpuŝc nam naŝe winy, jako i my odpuŝcamy naŝym winowajcom, i nie wudź nas na pokuŝenie, ale zbaw nas od zlego. Amen.

Svatovojtěšské družinky Anděla strážného

Na schůzkách družinek i v besídkách je poznat blížící se vánoce. Všichni hned od počátku prosince připravují vánoční besídku a nadílku. Cvičí pilně koledy a chystají vánoční výzdobu. Hoši si vezmou na starost pořízení betlema a vánočního stromku, děvčata jejich výzdobu. Betlem může být docela levný, ale přitom pěkný. Skály se udělají ze škrobového papíru, obrázky svaté Rodiny, pastýřů a jiných návštěvníků betlema si nalepí na překližku a pilečkou vyřežou.

Větší se ochotně přihlásí k pomoci při vánoční výzdobě kostela.

Jesličky pro Ježíška připravují všichni družinkáři.

Na list papíru napíše každý své jméno (nebo heslo) a každý den zapisuje, co dobrého z lásky ke Kristu Pánu vykonal. Na př.: byl jsem na rorátech, u sv. přijímání, na sv. požehnání, celý den jsem mlčel, byl jsem poslušný, zvláště pilně se učil, připravoval se na Biblické závody a pod.

Na poslední neděli adventní připíše k dobrým skutkům své předsevzetí a prosbu. Na př.: Milý Ježíšku, od vánoc chci být poslušnější, prosím Tě, dej mi k tomu sílu a ochraňuj mé rodiče! — Tento list s dobrými skutky, předsevzetím a prosbou zalepte do obálky. Na besídce pak všechny zalepené obálky dejte dohromady a rozstříhejte na drobné pásy. Tyto rozstříhané drobné proužky papíru slouží místo slámy do jesliček v kostele nebo v kapli. Takto vystlané jesličky přikryjte nějakou průsvitnou plenečkou, a Ježíškovi jistě bude v takových jesličkách milo. Pěkné je též z těchto proužků udělat peřinku, a tuto odevzdat při pobožnosti u jesliček.

O vánočním prázdnou pilně se připravujte na Biblické závody. Čas kvapí a ceny jsou již připraveny. Před vánocemi a o vánocích nezapomenou též družinkáři na nemocné spolužáky. Navštíví je, obdarují, povějí jim něco z besídek a slíbí opětnou návštěvu.

Zdeňka Vořechová:

Mikuláš

Víš-li pak, Petře, Petříčku náš,
že brzy přijde Mikuláš?

Na saních s andělem přijede z nebe,
s úsměvem milým zavolá tebe:

Pojď sem blíž, neboj se, hochu milý,
s tebou si promluví malou jen chvíli!

Poslouchals tatínka, maminku?
Nezlobils někdy trošinku?

Zdalipak vždycky pěkně sis hrál?
Nebo jsi křičel a s hochy se rval?

Nebyl jsi líný, můj milý hochu?
Pomáhals mamince aspoň trochu?

Rozmýšlej dobře, Petříku...
co mu odpovíš, hošíku?

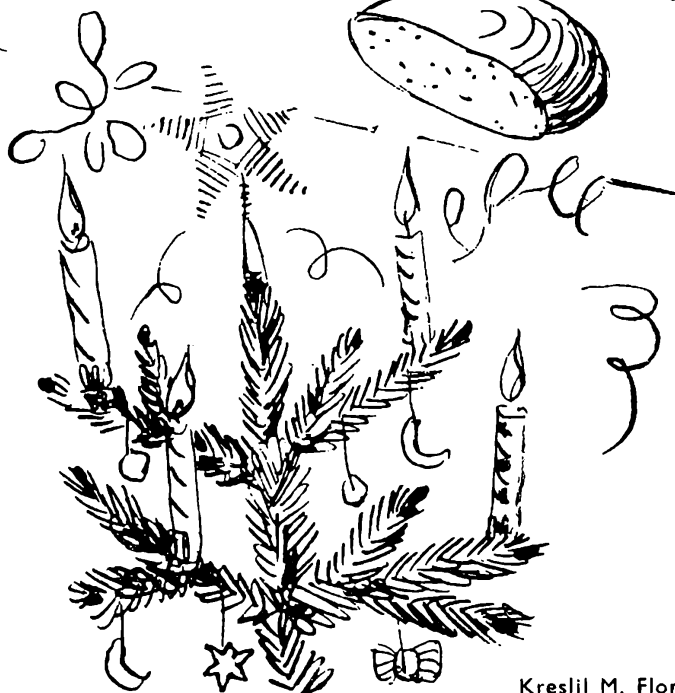

Klema Ptáčková-Pilátová:

Vánoční zvony

Vánoční zvony vyzvánějí,
o lásce Boží slavně pějící,
radostná zpráva letí světem
Ježíšek že dnes spěchá k dětem.

Stromečky svítí, oči září,
záplava světél na oltáři,
všecko k Tvé chvále, Bože, jásá,
Tys věků Král,
Tys naše spása!

Kreslil M. Florian.

Věrné Pán neopustí

Josef Soukop.

V prosinci slabost Stanislavova pokročila tolik, že musel ulehnout. Naložil si práce trochu mnoho. Celé dny pilně studoval a na modlitbu mu zůstala často jen noc. Ba, ve dne se ani pomodlit nemohl. Vlastní bratr Pavel i pěstoun Břelinski byli tak bezbožní, že mu modlitbu zakazovali a často jej i zbili. Také spolubydlící Rosrašewski, kde mohl, ztrpčoval Stanislavovi život. A tak když se s nimi nechtěl stále bít, musel počkat s modlitbou, až všichni usnou. Probdělé noci, útrapy od spolubydlících a pilné studium podlomily jeho tělesnou sílu.

Stanislav leží na lůžku a vzpomíná. Myslí na šťastné chvíle dětství. Bylo to krásné, když celá rodina Kostků žila pohromadě. Tehdy si zamiloval Stanislav čistotu a modlitbu. Ve čtrnácti letech vypravili Stanislava nastudie do Vídně. Zase krásné vzpomínky. Tichý život v jesuitském konviktě, radostné studium, plány nadšených srdcí, časté přijímání svátostí — jaká to krása! Potom se vše změnilo. Ústav zanikl a vychovatel Stanislavův našel byt u nekatolického měšťana Kimberketa. Spolubydlící vyhledávali hlučné společnosti a pitky a nutili i Stanislava k pustým zábavám. Schválně vedli před ním sprosté řeči a uráželi svaté věci.

Ne, Stanislav nepodlehl. Takový slaboch není. Klidně snášel ústrky a křivdy a odvracel se od věcí nízkých. „Jsem zrozen pro věci vznešenější,“ říkával. Každou neděli a svátek přistupoval ke stolu Páně a cestou do školy nikdy neopomenul se zastavit v kostele. Odtud bral sílu a měl jí v duši stále víc. Jen tělo to nemohlo snést.

Horečka stoupá a Stanislav cítí, že se blíží smrt. Je mu šestnáct let. Smrti se nebojí, ale je mu smutno, že se u jeho lůžka nikdo nepomodlí a nepřinesou mu svaté svátosti. Už několikrát prosil domácího, aby mu zavolali kněze. Odmítl a nakonec rozhodně prohlásil, že nedovolí, aby do jeho domu vstoupil katolický kněz.

Stanislav touží po Svátosti oltářní. Rozpukané rty se chvějí prosbou, horečnaté oči jsou obráceny ke dveřím. Dveře jsou zamčeny, je úplně opuštěn. „Jako v žaláři,“ napadá mu. A vtom si vzpomene na sv. Barboru. Také tak umírala. Ve sklepení zavřená, ode všech opuštěná, vlastním otcem posmívaná a zbitá. Také tak toužila po Svátosti oltářní. Také tak mladá a ochotná pro Krista žít i umírat. A Pán ji vyslyšel. Poslal jí kněze a dal sílu k mučednictví. Nyní je v nebi s anděly, u Pána

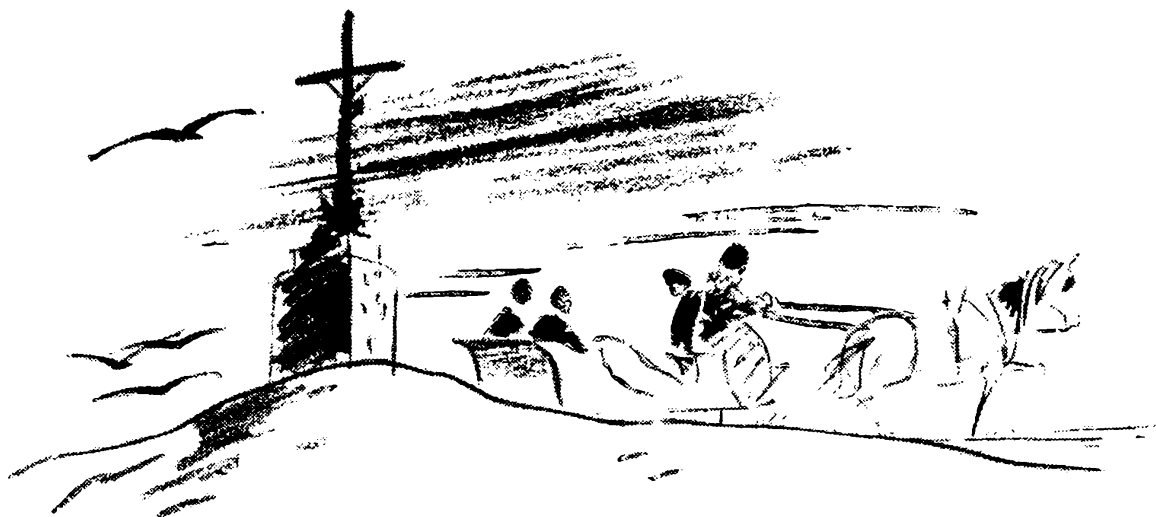
Stanislav spíná ruce a s okoralých rtů se řinou slova vroucí modlitby:

„Barborko svatá, pro Kristovo jméno státá,
nedej mi zemřítí bez velebné Svátosti!“

A hle, světlo ozářilo světnici, nebeská vůně vše naplnila a k lůžku přistupuje překrásná dívka s palmou v ruce. Dva andělé jsou s ní a jeden — Stanislavovi div srdce nepukne radostí — nese ciboř s velebnou Svátostí! Ne, Stanislav nesní! Skutečnost je to! Jen nemůže rozeznat, zda ten průvodce sv. Barbory je anděl nebo kněz. Ale už hledí jen na Svátost. Pán k němu přichází!

„Tělo Pána našeho Ježíše Krista
zachovej duši tvou k životu věčnému!“

Tak přijal Stanislav Kostka svaté přijímání v domě nekatolíka. A dobrý Spasitel mu přidal i zdraví těla, neboť věrné Pán neopustí.

Kresby: V. Vrbová.

Kaplička v lese (Dokončení.)

Vlasta Javořícká.

Na Štědrý den by byla babička ráda zadělala, ale neměla kvasnice a nebylo možno se vypravit pro ně, protože byla ještě větší metelice než včera a všechny ty dny předtím.

Babička byla smutná, neměla nic přichystáno a bála se smutku dnešního večera. Litovala děti, o ni samu jí šlo nejméně.

Tu najednou zbystřila Pavlínka sluch a povídala napjatě: „Poslouchejte, mně se zdá, že cinkají rolničky. Oč, Vládo, že to jede už Ježíšek!“

Byly to sáně z myslivny. Kožená bouda byla postavena, aby neválo na kožichy a sedadla, a kočí se hrabal s kozlíku.

„Pan lesní dává pěkně pozdravovat a paní také a oba prosí, aby stará paní s dětmi přijela na svátky do myslivny. Měli přijet naši paní rodiče, ale pro tu nepohodu nepřijeli, takže by jim bylo smutno bez hostí.“

To bylo překvapení! Babička nevěřila svému sluchu a děti se daly do radostného křiku. Však to znáte i vy, milí čtenáři, jak jste nadšeni, když máte někam jet.

Paní myslivcová už stála přede vrátky a vítala milé hosty na návštěvu. Babička se chtěla omlouvat, ale pan lesní ji umlčel:

„Prosím vás, přejte nám té radosti. Máme rádi hosty, a ne nadarmo se říká: Host do domu, Bůh do domu.“

Myslivcovi měli dvě malé holčičky a chlapečka ještě v peřince.

O ty se hned zajímaly děti Vránkovy, a bylo křiku a ruchu plná myslivna. Babička šla pomáhat paní do kuchyně, a hnedle bylo tma. Pavlínka přibíhala stále k oknu, aby viděla, je-li stále nebe tak zamračené, a najednou vykřikla radostí: „Já vidím hvězdičku. Je tam, je tam, Vladíku, podívej se!“ A byla tam hvězdička. V jednom místě se protrhla mračna a jako boží očičko, tak se zatřpytila a zamrkala krásná diamantová hvězda.

„To už vychází Ježíšek v nebeském průvodu ze své říše,“ povídal pan myslivec a dodal: „Musím se podívat vedle do pokoje.“

Děti seděly tiše jako pěny. Kdy uslyší zvoneček? Netrvalo to dlouho. Zazněl a radost sestoupila do zapadlé myslivny jako ta hvězdička na nebeskou bář.

Ach, lidičky, to byla krása! V pokoji zářily dva přeskvostné stromečky. Svíčkami planuly v temném večeru, zářily zlatem i stříbrnými ozdobami, hvězdami a koulemi, kuželi a pestrobarevným, zlatitým ovocem.

A což ty řetězy a to cukroví! Děti byly oslněny, pobíhaly dokola, vysazovaly ty maličké a samy stoupaly na špičky, aby viděly veškerou tu krásu. Však ji ani oči nemohly pojmouti. A pod stromečky a v jejich spodních větvích byly dárky, panenky, stavebnice, nádobíčko a knihy, knihy, ti nejlepší přátelé dětí. Po těch se hnal Vladka nejvíce. Babička plakala.

Pavlinka si toho povšimla a honem se k ní přitočila: „Co je ti, babi? Tobě Ježíšek nic nenadělil? Počkej, já ti dám ze svého.“

Ale babička se usmívala slzami a povídala s oddechem: „I dal mi, dal mi moc, děvenko. Vědomí, že bdí nad námi a že jsou na světě ještě dobří lidé, to je dar ten největší!“

Pan lesní se svou paní byli také šťastni, protože je hrálo vědomí dobrého činu, a to je nejkrásnější ze všeho v životě. Všichni cítili, že tu byl mezi nimi Ježíšek sám.

*

Není každý den Božím Hodem a ten letošní byl zvláště nějaký krásný a slavný. Byť šla světem válka, hrůza a smrt, někdo měl přece radost. Byly to děti Vránkovy. Pan lesní jim slíbil, že pojedou všichni do kostela, a také ten slib splnil.

Bylo zapraženo a kočí zavolal do síně, že by se mohlo jet. Vtom, co babička brala šátek a pomáhala Pavlínce do kabátu, zaklepal někdo na dveře. Vstoupil člověk ošumělého zevnějšku, rozhlédl se pokojem, a vtom vykřikl Vladík z vysoka a s divným zděšením: „Tatínku, tatínku!“

Babička nemohla ani promluvit a Pavlinka se dala do pláče. Nevěděla proč, tak nějak jí připadal tatínek cizí a divný. Však vypadal, chudák! Vyhublý a ve tváři všecek změněný, zestárlý a usoužený.

„Moje děti, moje drahé děti!“ šeptal, protože mu nesloužil hlas samým pohnutím. „Kde máte maminku?“ šeptal, když zulíbal děti a pozdravil i babičku. Paní lesní tu byla také přítomna, ale nevtírala se do toho šťastného shledání. Poodstoupila, a plačíc, pozorovala to náhlé štěstí. Že byla dobrá, cítila to štěstí s těmito lidmi.

Babička spěchala, aby ho ubezpečila, že mamince už je lépe a že se vrátí domů hned, jakmile povolí trochu to počasí.

„Však to mě zdrželo, že jsem se nesetkal s vámi už o Štědrém večeru. Těšil jsem se tolik na radost dětí.“

Babička mu krátce pověděla, jaký by byli měli Štědrý večer, kdyby nebylo těchto předobrych lidí. „Ti se nás ujali v nejhorší chvíli, za to jim dá jistě Pán Bůh štěstí.“

Pan otec teprve teď se poobrátil k paní lesní i k lesnímu, který vešel právě do pokoje, a tiskna jim ruce, vroucně jim děkoval. „Nikdy vám toho nezapomenu, vždy můžete spoléhat na mou vděčnost a oddanost.“

Pan lesní byl pln radosti, ba povídal, že je to nejkrásnější Boží Hod, jaký kdy prožil. Pak se ovšem také ptali, jak to, že se pan otec již vrací.

„Měl jsem zvláštní štěstí, které předcházel prapodivný sen,“ povídal pan Vránek a sedl si i bez pobízení, protože ho nemohly unést nohy, tak byl vysílený a zesláblý. „Zdálo se mi, že jsem byl ještě malý a se svým dědečkem jsem šel do lesa na jahody. Bylo to tady u nás, právě u kapličky, kde jich roste nejvíce. Dědeček mi je ukazoval a povídá, upřímně, tak jak to mívával ve zvyku: Vždycky choď ke kapličce mého patrona, ten ti pomůže hledat. Kdy už je můj dědeček na pravdě Boží, a já ho slyšel jako ve skutečnosti! Ráno jsem si povídal: Copak mi přinese tento sen? Tam totiž přinášel každý den nějaké překvapení, ovšem nedobré. Žili jsme v ustavičrém strachu, neboť naši mučitelé byli opravdu vynalézaví v mučení. Zato tentokrát to bylo něco jiného.“

Pan lesní se zasmál: „Asi cítí, že už to s nimi nepotrvá dlouho, a proto chtějí udělat také něco dobrého?“

„Snad,“ pravil pan otec, „proto napsali všechna naše jména a tahali los. Bylo nás propuštěno pět, já jsem byl mezi nimi.“

„To byl pocit, co?“ radostně povídal pan lesní.

„Byl,“ přisvědčil pan otec, „ale nesmím si vzpomenout na ty, co tam zůstali. Ubozí, jak smutně se za námi dívali!“

Nebylo teď kdy na smutek a na vzpomínky, děti nedaly a paní lesní se snažila zastávat dobrou hostitelku. Ach, to byl krásný Boží Hod! Na ten děti Vránkovy nikdy nezapomenou!

Odpoledne dal pan lesní znovu zapřáhnout a dovezl pana otce s dětmi do okresního města, kde čekala maminka na zlepšení počasí. Byla již hodně pouzdravena, odpočinula si a měla zas trochu síly k další práci. Jaké bylo její překvapení, když uviděla tatínka a děti, nelze ani vylíčit. Byla tu obava, aby se znovu nerozstonala. Díky Bohu, že radost člověku neubližuje. Maminka se naopak uzdravila docela a jela s nimi domů.

Od té doby mlýn zase vesele klepotá a voda s šumotem a se zpěvem padá na kola. Je po válce, a snad, snad již zavládne nad světem zase ten vytoužený Boží mír. Děti Vránkovy rostou, Vladík již se učí ve mlýně, přenáší s tatínkem pytle, a Pavlínka pomáhá mamince. Jest její pravou rukou. A kaplička svatého Antonína? Pan otec věří, že ten dobrý patron ztracených a ukradených věcí se za něj přimlouval. Proto dal kapličku zvelebit, opravit a rozšířit, a babička, dnes už hodně vetchá, ale stále tak zlatá, ji zdobí s Pavlínkou květinami. Pan otec pak složil slib a zaznamenal jej ve své závěti, že tak dlouho, pokud budou Vránkové na mlýně, má se vždy prvorozený synek jmenovat Antonínek.

Když jedlička pláče...

Josef Koudelák.

Burešovi měli kousek lesa. Fanyнка, jediná dceruška, se nemohla vynadávat na ztepilou jedličku, jež stála skromně na samém krajíčku, a proto tím více zářila do světa.

Pod ní sedávala Fanyнка v létě, k ní běhávala vysokým sněhem a u ní se smávala, s ní se vzpínala za Pánem Bohem. Velmi si s ní rozuměla..

Pantáta Bureš si často na bezbrannou jedličku brousil zuby, ale Fanyнка nedovolila, aby někdo na její stromeček sahal.

„Tatínku, to bys mi neudělal žádnou radost, kdybys jedličce ublížil, to se raději bez vánočního stromečku obejdu!“

Bureš tedy nosil stromečky odjinud a Fanyнка se z jedličky radovala dál, jako by byla její živá přítelkyně.

Když s maminkou rozžíhala o vánocích svůj stromeček, vždy se báživě dívala, zda někudy neuniká krev. Stromečky však v pokoji bývaly tiché, nemluvné, skoro bez života a bez minulosti.

„To kdyby tak má jedlička začala mluvit, to byste mrkali, drobečkové!“

*

Bylo před vánocemi, už velmi blízko Štědrého večera. V chalupě u Pleskalů doráží neodbytný Karlík na otce, aby šel s ním do lesa pro stromeček.

„Až se trochu setmí, půjdu sám!“ odbývá chlapce otec, a tak se děti ztiší. Karlík by rád vyběhl s otcem, ale tatínek synka nerad bere s sebou, nikdy se to hochovi dosud nepodařilo.

Hvězdy už pršely k lidským stavením, když Pleskal vykročil k lesu. Sněhu bylo po kolena a nový se začal trousit. Pleskalovi bylo dobře, teplo, zvláště když se prodíral vysokými závějemi.

Brzy byl u lesa. Nevěděl, má-li vystoupit hned na pěšinku u boří nebo se táhnout spodem kolem rolí a pak se dát nahoru k sečím. Bez dlouhého uvažování se drápal po svahu rovnou k selským lesíkům, mizejícím v huňatém sněhovém kožuchu.

„Až do obecního se nepotáhnu,“ rozhodl se Pleskal. „Tu je pěkných stromků habaděj!“

A nenechavý Pleskal skáče po roli a tone v bílé chumelenici. Nestojí, zvolna obhlíží lesík za lesíkem, a když se tak motá, motá, najednou se mu zjeví před očima štíhlá krasavice v hermelínovém kožíšku.

Trošku se pozachvěla, když se Pleskalovi zasvítily zuby, a chtěla se ztratit v bělostných třásních, ale vtom jí spadlo s kyprých boků tolik sněhu, že zůstala polonahá na odív.

„Tu je máme,“ směje se Všudyber a zas se lesknou zuby a sekera vyletí zpod kabátu. „Takového něco hledám, to bude Karlík čubrnět!“

Jedlička trne, volá, chce běžet, ale nohy jsou dřevěné. Obrací oči vzhůru, prosí o pomoc, volá Fanyнку, až les zatají dech, ale nikdo sem nespěchá, aby zadržel tvrdou ruku.

Jedlička vyvrací oči, padá. Na chvíli se v prostoru zatmělo. Pleskal sám pocítil, jak jej tma přepadá, ale vydržel, jako vždycky.

Popadl jedličku, a hajdy domů

*

Už se měl stromek pomalu rozžíhat, když do chalupy vtrhl s nevlídnou tváří pantáta Bureš.

„Nu, co ty se tak tváříš zrovna na Štědrý den?“ ptá se hospodyně.

Fanyнка zatím valně neposlouchá, má toho u kamen dost, co ji zaměstnává.

„Člověk by to v lidech nehledal, takovou špatnost,“ začíná pantáta . .

„Jedlička!“ vykřikne bolestně Fanyнка a klesá na židli. „Má jedlička! Mámo, mámo!“

Děvčeti se tichý bílý večer proměnil v slzy, které kanuly vždy, kdykoliv se Fanyнка otočila k ověšenému stromku. Nechtěla jej vůbec rozsvítit, ale když maminka naléhala, dala si říci a stromeček zahořel. Jen na chvíli, neboť děvče si vyprosilo, aby mohlo světla zhasnout. Odevšad mu padaly horké slzy .

Karlík Pleskalů se ráno srazil s Fanynkou u kostela a tuze se naparoval, jakou mají krásnou jedličku.

„Táta ji přinesl včera za tmy! Stojí však za to! Můžeš se k nám přijít podívat!“

Bez váhání Fanyнка pozvání přijala. A než se vrátil Pleskal z vesnice, byla u nich celá chalupa vzhůru nohama.

„Tys tu jedličku ukradl Burešově Fanynce, táto!“ drze vmetá Karlík otci do tváře.

„Kdo to říkal?“

„Fanyнка tu byla, poznala ji!“

Matka odstrčí chlapce a mluví sama:

„To bylo nářku, jako by děvčeti umřela matka!“

„To bych tuze rád věděl, kdo strom z lesa pozná,“ vyhýbavě povídá Pleskal.

„A pozná, to jsme se přesvědčili! Děvče si pamatovalo každou halouzku!“

*

Pleskal nebyl doma ve své kůži. Dřív se tvářil jako vítěz, nyní prchal ven. Jedlička ho vyháněla. Kdykoliv děti rozsvítily na ní světla, jedlička se dala do pláče. Kanula slza za slzou a všechny omývaly Pleskalovo tělo. Cítil se jako v tekoucím ohni.

Prchal, sotva zahlédl stín jedličky. Báł se jí, neboť pojednou měla jasný zrak Fanyncin, při světlech zastřený vrstvou slz.

„A vyhoďte to už ven!“ zahromoval jednou otec, když dávno bylo po vánocích. „Všude to člověku jen zavazí . . .“

Karlík se usmál, div bití nedostal, a matce se bolestně zkřivila ústa. Cítila, že děti tuší příčinu, proč musí jedle z jizby.

Kreslil C. Bouda.

Celý rok žila jedle mezi lidmi. Myslela na ni Fanyňka i Pleskal. A když byl čas, kde se vzal, tu se vzal, jednou v noci sázel na starém, pěkně připraveném místě, novou jedličku.

„Ať jí roste k radosti!“

Rostla, a Fanyňka ji tam našla jako zázrak. Zas byla krásná, mladší nežli ta dřívější, a proto tím rychleji si získala srdce děvčete.

Byly nové vánoce a všude bílo jako v máji, když kvetou třešně. Karlík zase zlobí a touží po stromečku.

„Tu máš a jdi si koupit!“ je otec hned hotov.

Karlík přinese, co bylo nejlepšího. Smrček.

„Jedličku taky měli, ale tu jsem přenechal Fanynce .

Pleskal se nemohl dočkat, až se stromek rozsvítí. Pohánět děti nechtěl, aby něco nevěřily, proto trpělivě čekal.

Díval se dětskýma očima a bylo mu blaze, když prskavky metaly hvězdičky a světla byla samá radost. I v duši se uhostil pokoj

Krokodilí ostrov

Jiří Jemar.

Dobrodružný příběh ze života černých skautů z Afriky.

Světový sjezd skautů shromáždí hochy z celého světa k bratrskému poznání, pobesedování, seznámení. Seděl jsem u kožištinového stanu jednoho svého černého bratra. Ten mi počal vyprávět:

„Kdyby ses zahleděl na mapu Afriky a vyhledal sis tam Belgické Kongo, snadno najdeš moje rodné město Stanleyville. Tam končí železniční spoj, vedoucí od jezera Tanganjika. Toho roku, kdy se stala událost, kterou ti budu nyní vyprávět, vypravilo se nás několik skautů na tábor při řece Kongu, až v nitro pralesa. Vedle táboření měli jsme za úkol získat pěkné exempláře vzácných tropických motýlů a brouků. Na velkém paloučku nad Kongem zbudovali jsme kožené stany a lůžka, opatřená sítěmi proti moskytům. Večer jsme sedávali u táborového ohně. Tento oheň udržovala hlídka celou noc. Jeho plameny udržovaly v uctivé vzdálenosti vše, co do našeho tábora nepatřilo. Jmenovitě jsme mysleli také na záludné krokodily, kterých bylo v řece pomalu jako ryb, a jak jsme později zjistili, měli plně obsazený říční ostrov naproti našemu táboru.

Jednou v tmavé bezměsíční noci seděli jsme kolem táborového ohně, zpívali prastaré písně černošských kmenů, když jsme zaslechli hlas bubnů.

Kreslil C. Kotyšan.

Um-Bay, který rozumí ještě dobře bubnové řeči, nám oznámil, že nad pralesem letí letadlo, které je nějak poškozeno. Ohně ve vesnicích mají mu dát znamení, kde má nouzově přistát.

Sotvaže jsme tuto zprávu zaslechli, již zazněl nad naším ohněm rachot bloudícího letadla. Slyšeli jsme přerývaný zvuk motoru, který v té chvíli ustal. Svištění letadla otřáslo našimi nitry, a již se ozvala rána. Letadlo dopadlo doprostřed toku Konga, vzňal se asi benzin, neboť vzplálo mocnou pochodní asi 300 metrů níže po toku.

V táboře nastal poplach. Vyskočili jsme všichni a hnali se k člunům. Náš vůdce, P. Benedikt, nás zarazil. Určil nejlepší plavce a veslaře, ozbrojil je kopími a puškami, pak určil stráž v táboře, které přikázal udržovat co největší oheň a pozorování oblohy, zda snad letci se nezachránili padáky a kam je padáky nesou. Poté jsme se rozjeli kvapně k troskám hořícího letadla.

(Pokračování.)

Stopami dějin polských

Dr. J. Svítal-Karník.

Dějiny obou našich národů občas nás sblížovaly, ale jindy jsme se nevlídně rozcházel, jak už to bývá mezi sousedy. U nás dal pevný základ českému státu svatý Václav. U Poláků se to stalo o něco později za panování knížete Měška z rodu Piastova. Jeho manželka *Doubravka*, dcera českého knížete Boleslava, přinesla Polákům křesťanskou víru. Takto byla národu polskému otevřena brána k evropské vzdělanosti a byli zachráněni před poněmčením. *Boleslav Chrabrý*, syn Měškův a *Doubravčin*, učinil z Polska mocný stát. Na jeho pozvání zavítal do Polska sv. *Vojtěch* se svými druhy, aby v národě polském utvrdili křesťanského ducha. Polský letopisec zaznamenal, že sv. *Vojtěch* kázal na rynku v Krakově jazykem českým, polskému lidu snadno srozumitelným.

Poláci měli nebezpečné sousedy, proto často byli nuceni odrážet zbraní lupičské nájezdy Němců i divokých Tatarů. Tatarské národy si podmanily jižní Rus, ale mocná hradba polského rytířstva je dále do Evropy nepustila. Za vlády *Vladislava Lokýtky* došlo k válečnému zápasu mezi Čechy a Poláky, jelikož český král Václav II. dělal si nároky na krakovský trůn. Zvítězil Lokýtek, když poddaní se rozhodli pro panovníka z polské krve. Současníkem našeho Karla IV., Otce vlasti, byl Polákům stejně drahý panovník *Kazimír Veliký*. Pro zachování dobrého sousedství a míru odstoupil část Slezska státu českému. Za jeho moudré a spravedlivé vlády množily se školy a pozvedla se vzdělanost. Říkalo se o něm, že zastal Polsko dřevěné a zůstavil zděné. *Kazimírem* vymřel rod Piastů. Jeho vnučka *Jadviga* svolila k sňatku s litevským knížetem *Jagielem*, když polská šlechta mu slíbila trůn, on pak přislíbil, že se stane křesťanem a rozšíří křesťanství i mezi svými krajany v Litvě. Tímto svazkem připoutána Litva k Polsku, čímž nemálo posílena polská moc. Z potomků *Jagielových* byl svatý *Kazimír*, královský syn, a také čeští králové *Vladislav* a *Ludvík*, kteří v Praze panovali počátkem šestnáctého věku. Tehdy pronikala česká literatura hojně do Polska, české knihy byly tam čteny i překládány a přispěly k rozvoji vzdělanosti. České husitství však se tam neujalo. Léta vlády *Jagielovců* jsou považována za zlatý věk dějin polských.

Zatím se vzdělanost v Polsce množila. Krakov se stal střediskem učenců, z nichž si pamatujeme aspoň dějepisce *Dlugoše* a hvězdáře *Koperníka*. Současně snažilo se učení Lutherovo proniknout do Polska. Poláci však zůstali věrni Církvi katolické, hlavně zásluhou horlivého řádu jezuitského. Do něho toužil vstoupit také ušlechtilý jinoch z polské šlechty *Stanislav Kostka*. Na svých studiích v Itálii se smrtelně roznemohl. Pro svůj bezúhonný život prohlášen za svatého a patrona polské mládeže. Za panování posledního *Jagellonce* se objevil v Polsku velký básník *Jan Kochanowski*.

Panovnický rod *Jagellonců* vymřel r. 1576. Velmoži a šlechta polská zvolila králem vévodu sedmihradského *Stefana Batoryho*. Vynikal moudrostí a všemi vladařskými ctnostmi, spravedliv k mocným i slabým. Po smrti *Batoryho* zvolen r. 1587 králem švédský kralovic. Toho času přeneseno vladařské sídlo z Krakova do Varšavy, položené vhodně ve středu království. Za panování tohoto *Zikmunda III.* proslavil se kazatel z řádu jezuitského *Petr Skarga*.

Za třetího krále z téhož rodu *Jana Kazimíra* ohrožovala Polsko vzpoura kozáků i nové nebezpečí se strany Turků. Současně vpadl králův strýc, švédský panovník *Karel Gustav*, s velkou mocí do Polska. Když už větší část země byla zaplavena nepřáteli, postavil se na hrdinský odpor klášter na *Jasně Hoře* „Čenstochové“, obležený Švédy. Převor kláštera pevně důvěřoval v ochranu *P. Marie*, Pomocnice křesťanů. Bylo pak obecně považováno za zázrak, když se klášter uhájil proti tisícům obléhajících a těžkým dělům švédským. Sláva poutního místa na *Jasně Hoře* žije po dnešní den. Z tolika útrap se zubožená země těžko vzpamatovávala — a přece za krátkých třicet let míru mohl *Jan Sobieski*, král, vybraný z dobrého rodu polského, přispěchat na pomoc rakouskému císaři a r. 1683 u Vídně na hlavu porazit ohromné vojsko turecké. Křesťanská Evropa opět zachráněna polskou udatností.

Obzor nad polským královstvím zůstal však už trvale zachmuřen. Rozpor mezi panovníky a hrabivou šlechtou, nedbalost dvou králů z rodu saského, bezprávnost a národnost vlašnost utiskovaného lidu selského, to vše dodávalo sousedním panovníkům odvahy, aby zasahovali do správy státu polského. Poslední polský král *Stanislav Poniatowski* měl upřímnou vůli ohrožený stát zachránit. Pomáhali při tom poctiví vlastenci, pomáhal i sněm, který 3. května 1791 schválil ústavu, která rozmnožila vojska a napravovala křivdy páchané šlechtou proti měšťanům i panským nevolníkům. Tyto dobré počiny přicházely však pozdě. Ruská carevna *Kateřina* s pruským králem *Bedřichem*, podporováni zrádci, urvali r. 1772 značné části polského území a připojili ke svým státům. Neblaze překvapení Poláci se postavili na hrdinský odpor proti loupeživým sousedům s velikými oběťmi statků i krve ve třech povstáních, r. 1772, 1792 a 1794, po marném zápase třikrát poražení přesilou nepřátel. Zajatí povstalci posíláni na Sibiř, dým válečných požárů zahalil celou „zemi mohyl a křížů“. Z vůdců nešťastných povstání vyznamenali se hlavně generál *Tadeáš Kosciuszko* a diktátor *Romuald Traugutt*. Nejlepší synové národa byli vyhnáni na Sibiř nebo prchli do ciziny. V této emigraci, soustředěně hlavně v Paříži, přejali velcí básníci, „zabitě matky děti“, dědictví králů, žezlo vlády nad duší národa, jehož živé tělo strašlivou pohromou roztrženo na tři části. Sjednotili jej duchovně pevněji, než bylo před ztroskotáním samostatnosti, a svým příkladem i úchvatným slovem probudili v lidu pevnou víru a naději, že životem podle přikázání Božích a prací, posvěcenou láskou k Bohu a k rozervané vlasti, docílí opět zmrtvýchvstání ubité svobody. Nejvíce se proslavil *Adam Mickiewicz*. Jeho báseň o „Panu Tadeášovi“ je nejdražší knihou každého Poláka. Stejně působili v době těžkých zkoušek básníci *Slowacki* a *Krasiňski*. Díla těchto velkých duchů působila v tom čase povzbudivě i na jejich současníky v Čechách, na přední naše buditele, *Puchmayera*, *Jungmanna*, *Hanku*, *Máchu* i *Erbena*. Po celou dobu polské poroby moudří spisovatelé národ správně vedli. *Kraszewski* a *Sienkiewicz* mohutně oživilí ve svých románech děje slávy i utrpení staré Polsky, *Żeromski* a *Reymont* zachytili mistrně hrdiny a ovzduší z let povstání i snahy o mravní obnovu polské společnosti. Velký mistr *Jan Matejko*, syn českého otce, ve svých rozměrných obrazech představil národu všechny rozhodující události jeho dějin.

Z rozbourěných vln první světové války vynořilo se v r. 1917 znova svobodné Polsko, ovládané ještě převážně šlechtou. Po strašlivém utrpení druhé světové války vstává Polsko znova k osvobozenému životu, tentokrát řízenému již vrstvami lidovými. Učte se polsky! Je to jazyk ze všech slovanských češtině nejbližší:

Filatelie

Řídí dr *Jos. Mouřinovský, Tišnov.*

Nové známky: K 100. výročí slovenského národního povstání byly vydány tři pamětní známky: 1.50 Kčs s portrétem *M. J. Hurbana*, 3.— Kčs s portrétem *Ludevíta Štúra* a 5.— Kčs s portrétem *M. Hodži*. Tyto známky jsou také s kuponem! Neobjednávejte je, nemám je!

Kdo máš hodně přebytečných známek, daruj je na misie! Škoda každé známky, která je hozena s obálkou do kamen, neboť se mohla zúčastnit stavby kostelů, nemocnic, škol atd. v misích! Vystřihujte tedy každou známku (neodlepujte!) tak, aby kolem známky bylo několik milimetrů papíru. Až jich budete mít nejméně 100 kusů, pošlete mi je na misie!

Svatá Johanka z Arku na francouzské známce.

Vysilač A. S.

Další dopisovatelé vyprávějí o památkách svého rodného kraje: Mil. Plouhar z Vitejovic o hradě Vosule, Jar. Gergel o zázračném obrázku na stromě blízko Týnce. Úctu k andělu strážnému projevila M. Kozinová z Ořechova pěknou básničkou a pověstí o jeho ochraně. Znamou lidovou báj o mateřidoušce zbásnil Květoslav Kroča ze St. Města u Uh. Hradiště. Podzim opěvuje M. Parkanová z Hřibčic. Večerní náladu zachytila Jiřina Svobodová z Mokré u Brna. Vroucí prosbu k sv. Václavu vysílá Lidka z Červ. Janovic. Alíčkovi a Puntíkovi věnovali své verše Zd. Nohavica ze Zašové a Jos. Obst z Ronova u Doubr. Do řad našich dopisovatelů se hlásí 15letý skaut Lad. Ježek z Prahy XI, který slibuje podat své zkušenosti z letošního pobytu mezi junáky v Polsku. S našimi čtenářkami by si rády dopisovaly: Dana Glírová, Jeseník, Lipovská 76, Ludmila Hrubčová, Neubuz 30, p. Slušovice u Zlína, Marie Vondrů, 15letá, Moraveč 40, p. N. Cerekev u Pelhřimova.

Vítěz velké soutěže A. S. vypravuje o svých prázdninách

Pro mne, venkovského chlapce, bylo velikým překvapením, když jsem dostal zprávu, že jsem výhercem první ceny Anděla strážného — jednoměsíční pobyt v táboře.

Odjel jsem do Brna, kde mne přivítal pan JUDr. Josef Banzet. Zavedl mne do tiskárny, kde mi vysvětlil, jak se Anděl strážný a vůbec všechny knihy tisknou. Z Brna jsem odjel s ostatními chlapci vlakem do Bystřice n. Pernšt., odtud zase autobusem do Dalečína, kde se konal náš tábor. Nebyl to tábor pod stany, nýbrž ve zvláštních budovách. Naše tábořiště „Hegrov“ je od vesničky dosti vzdáleno.

Na „Hegrově“ nás přivítal bratr vedoucí Miroslav Slechan a rozdělil nám světničky. Tábor začal exerciciemi, které vedl vdp. Galatík. Potom naše vedení převzal profesor náboženství Josef Poul, který s námi zůstal až do konce tábora. Na „Hegrově“ je kaple, ve které nám sloužil každý den mši sv.

JUDr. J. Banzet s námi zůstal až do konce tábora. Potom přijel brněnský akademický malíř František Bílkovský, který maloval náš „Hegrov“. Vedl s námi výklad o malířském umění. Také nás navštívil básník Jan Zahradníček.

Naším průvodcem na vycházkách byl vdp. J. Poul. Zavedl nás na Vitochov do kaple, která prý je z doby sv. Cyrila a Metoděje, a do Víru, kde se staví na Svatce nová velká přehrada. Také jsme si zašli do farního kostela v Dalečíně, kde tamější pan farář přišel při stavbě sakristie na kapli též z doby cyrilometodějské.

Práci jsme měli rozdělenou jako na skautském táboře. Každý den byli určeni dva chlapci, kteří pomáhali v kuchyni. Tři chlapci obstarávali dřevo a dva měli pořádkovou službu.

Ze sportů jsme pěstovali table-tennis, volleyball, lukostřelbu a kopanou. Pořádali jsme též turnaj v šachu.

Měli jsme se všichni dobře a byli jsme úplně spokojeni. Dny ubíhaly, až jsme se rozloučili s bratry vedoucími, s kamarády a s naším „Hegrovem“.

Děkuji všem pracovníkům Anděla strážného za všechno, čím nám zpříjemnili pobyt na „Hegrově“. Vám, mladí čtenáři Anděla strážného, přeji, abyste v tomto 64. ročníku také vyhráli první cenu a mohli ztrávit tak šťastné dny jako já.

Všechny vás srdečně zdraví

František Vala.

Kreslil F. Bílkovský.

Záhonek mladých

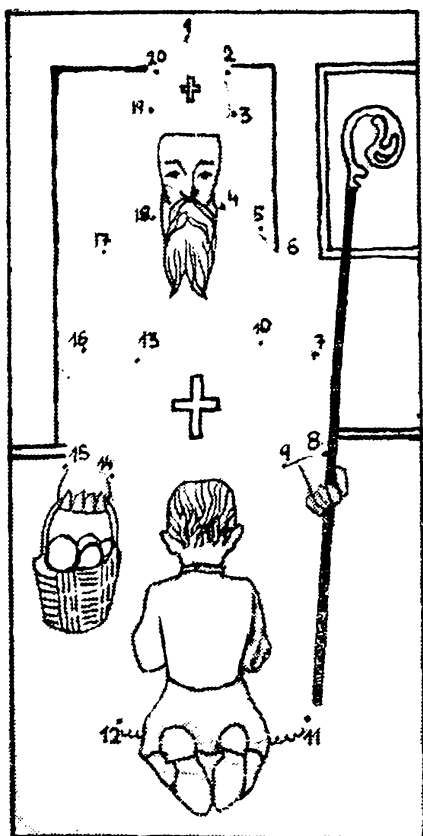
ANDĚL STRÁŽNÝ, OCHRÁNCE.

Jedna pověst vypráví: Na vrcholu byl les, do něhož chodily děti velmi rády.

Jednou šlo tam také malé pachole a šláplo na hada, který syče se mu ovinul kolem nohy. Dítě polekáno pohlédlo vpravo a uvidělo anděla, který k němu sklonil hlavu. Hned zase anděl zmizel a had se odplazil, aniž dítěti uškodil.

Dítě, když přišlo domů, vyprávělo příběh rodičům. S jinými zbožnými rodinami dali podle vylíčeného děje namalovat obraz anděla strážného a postavit malou kapličku, do které pak slavnostně tento obraz uložili.

M. Kozinová z Ořechova.

TEČKOVKA.

POD HRADEM ORLÍKEM.

Moje rodná vesnička — Velký Vír — leží v jižních Čechách poblíže hradu Orlíka. Její chaloupky jsou roztroušeny podél Vltavy a proti nim na druhé straně řeky se zdvihají vysoké skály. Kam jen oko pohlédne, jsou samé skály, lesy a stráně, které vesničku obklopují. Ale právě toto sem vábí mnoho výletníků. Hlavně v létě, kdy jezdí po Vltavě kanoisté, přicházejí turisté také na blízký hrad Orlík, je zde hlučno a veselo. Zato v zimě, kdy je vše pod sněhovou pokrývkou, je po celé vísce i okolí posvátný klid. Svou rodnou vesničku mám ráda. Budu na ni vždy s vřoucností vzpomínat. B. Kothejlová, Velký Vír.

Esperanto

Určitý člen. „Arbo“ je jakýkoli strom. „La arbo“ je strom nějak známý, určitý, nebo o němž již byla řeč. *Tie estas akvo. La akvo estas malvarma.* Tam je (nějaká) voda. Ta voda je studená. Člen „la“ je ve všech osobách, rodech, číslech i pádech stejný. *La mano* — ruka. *La amiko* — přítel. *La amikino* — přítelkyně. *La leteroj* — dopisy. *La Kristnasko* — vánoce.

Přivlastňovací zájmena. Utvoříme je od zájmen osobních koncovkou -a: *Mia* — můj, *via* — tvůj, *lia* — jeho, *ŝia* — její, *ĝia* — jeho, *nia* — náš, *via* — váš, *ilia* — jejich. *Mia patro* — můj otec; *viaj fratoj* — tvoji bratři; *ŝiaj fratinoj* — její sestry.

Časuje me: *Mi estas* — jsem. *Vi estas* — jsi. *Li estas* — jest. *Ŝi estas* — jest (ona). *Ĝi estas* — jest (ono). *Ni estas* — jsme. *Vi estas* — jste. *Ili estas* — jsou. — Podobně: *Mi skribas* — píši. *Vi skribas* — píšeš. *Mi kantas* — zpívám. *Ili kantas* — zpívají. (Slovesa v přítomném čase mají ve všech osobách koncovku -as.) *Skribi* — psáti. *Kanti* — zpívatí. *Sanĝi* — měniti. (Neurčitý způsob sloves má koncovku -i.) — *Skribu!* — Piš! *Piŝte!* *Kantu!* — Zpívej! *Zpívejte!* (Rozkazovací způsob má ve všech osobách koncovku -u.)

Někteří čtenáři by si přáli obsažnější lekce esperanta, aby se mohli dříve naučit. Mohou si dopsati o písemný kurs esperanta, který sestavili bratři kněží Jan a Karel Filipové. Zasláá jej p. Fr. Buhr v Praze-Břevnově, Bělohorská 514.

Zpívejme — *Ni cantu:* „Jak jsi krásné, Neviňátko!“

*Infaneto, kiel bela — estas vi en stal' mizera,
ni Vin, jen, adoras — kaj per don' honoras.*

Infaneto — děťátko. *Kiel* — jak. *Bela* — krásný. *Stalo* — stáj. *Mizera* — ubohý, bídný. *Jen* — hle. *Vin* — tebe. *Adori* — vzývati. — *Honori* — ctíti. *Per dono* — darem. *Kaj* — a. V básni se může koncovka podstatných jmen -o vynechatí a nahraditi apostrofem: *en stal'* (místo: *en stalo*). — *Gis la revido!* Na shledanou!

Hádanky Rídí F. Hudcová. - Příspěvky a řešení: Administrace A. S., Brno, Veverí 15.

Přinášíme třetí část I. řešitelského turnaje. Rozluštění z 1., 2., a 4. čísla zašlete do 31. prosince. Ti, kteří již zaslali rozluštění z 1. a z 2. čísla, pošlou pouze z tohoto čísla. Příště zasílejte rozluštění z turnajů vždy najednou. Do slosování zařadíme pouze ty, kteří pošlou řešení nejméně poloviny hádanek. Nezapomínejte na celoroční soutěž o nejlepšího hádankáře, do níž budou zařazeni ti, kteří se zúčastní všech turnajů.

12. PŘESMYČKA.

(A. Basler, Bludov.)

Kus MILÁ VŠ.

13. DOPLŇOVAČKA S TAJENKOU.

(L. Vrzalová, Košíkov.)

- X nejvyšší hospodář
- X mužské jméno
- X teplo
- X ženské jméno
- dům pro včely
- X potřeba starého člověka
- X kolem ní se točí země
- X lesní strom

14. ZÁMĚNKA.

S „l“ děti s jásotem vítají,
s „m“ také rády jídají.

15. SLOUČENKA.

(V. Fic, Brno.)

Ledovou horu s nerostem spojiš,
před polským městem v úžasu stojíš.

16. KONÍČEK.

no	tá	ó
vás	lé	ce
ví	vá	me
	m	

17. DĚLENKA.

(J. Cechmajstr - M.)

Chleba I. II., požehnává,
„III.“, pak praví, dětem dává,
vcelku jsou však slova jiná,
naše krásná to I. II. III.

Naše velká soutěž

ROZLUŠTĚNÍ ÚKOLŮ VELKÉ SOUTĚŽE Z ROČNÍKU 1947—1948:

1. ÚKOL: Sv. Margareta (Skotsko). — Sv. Kazimír (Polsko). — Sv. Ludvík (Francie). — Sv. Václav (Čechy). — Sv. Štěpán (Maďarsko). — Sv. Patrik (Irsko). — Sv. Augustin (Anglie). — Sv. Bonifác (Německo). — Sv. Brigita (Švédsko). — Sv. Jan Křtitel (Palestina). — Sv. Pavel Poust. (Egypt). — Sv. Ignác (Španělsko). — Sv. František (Italie).
2. ÚKOL: 1. Chybí kříž. — 2. Hoří jen jedna svíčka. — 3. Kněz s ministrantem stojí na opačné straně. — 4. Chybí misál. — 5. Jsou dva kalichy. — 6. Kněz má mít nad kalichem palce a ukazováčky.
3. ÚKOL: Komáři se ženili, Ó řebíčku zahradnický, Žalo děvče, žalo trávu, Jede, jede poštovský panáček, Hory, doly, černý les, Sadaj, slunko, sadaj, Zapadá sluníčko za hory, Pod dubem, za dubem, Kačena divoká, Letěla bělounká holubička.
4. ÚKOL: 1. O červené Karkulce. — 2. O šípkové Růžence. — 3. O Vodníkovi. — 4. O Budulínkovi. — 5. O dlouhém, širokém a bystrozrakém. — 6. O Popelce.
5. ÚKOL: Dr Stojan, J. Sv. Pius XII., dr Beran, blah. Anežka Česká, sv. Tarsicius.
6. ÚKOL: Praha (sv. Jan Nepomucký, sv. Václav). — St. Boleslav (sv. Václav). — Nepomuk (sv. Jan Nepomucký). — Sázava (sv. Prokop). — Libice (sv. Vojtěch). — Jablonec nad Nisou (bl. Zdislava). — Teplá (blahosl. Hroznata). — Sv. Jan pod Skalou (sv. Ivan). — Brno (blah. Campion). — Křižanov (blah. Zdislava). — Olomouc (blah. Jan Sarkander). — Holešov (blah. Jan Sarkander). — Velehrad (sv. Cyril a Metoděj). — Znojmo (P. Klement Hoffbauer). — Trenčín (sv. Svorad). — Nitra (sv. Svorad).
7. ÚKOL: Bohuslav Balbín, Pavel Křížkovský, František Sušil, Beneš Metoděj Kulda, Jakub Deml.
8. ÚKOL: 1. Kněz nemá mít biret. — 2. Ministrant s křížkem má jít před knězem. — 3. Kříž má být nesen obráceně. — 4. Užívá se jen jedna kropenka. — 5. Kropáč má mít jen kněz. — 6. Kalich má být uprostřed oltáře a má být přikrytý. — 7. Kříž nad oltářem nemá být zahalen, ledaže by byl púst, ale v tom případě nesměly by být na oltáři květiny. — 8. Svíce mají hořet. — 9. Kněz nemá nést misál.
9. ÚKOL: Sv. Barbora, sv. Jiří, sv. Jan Nepomucký, sv. Mikuláš, sv. Martin.
10. ÚKOL: 1. Sv. Ignác z Loyoly (Velehrad), sv. Benedikt (Rajhrad), sv. Norbert (Sv. Kopeček), sv. Dominik (Olomouc). — 2. Sv. Zita, Jaroslav Vrchlický. — 3. Sv. Hora, Sv. Kopeček, Sv. Hostýn, Hejnice, Šaštín.

ANDĚL STRÁŽNÝ, měsíčník katolických dětí. Vychází měsíčně mimo hlavní prázdniny. Číslo 4. vyšlo 1. XII. 1948. Redakce: P. Ferdinand Pokorný. Vedoucí duchovní výchovy: P. Jos. Soukop. Odpovědný zástupce listu JUDr. Jos. Banzet, Brno, Starobrněnská ulice č. 19-21. Vydává Biskupský ordinariát v Brně. Tisk a expedice: Brněnská tiskárna v Brně, Starobrněnská 19-21. Administrace: Brno, Veverí ul. 15. Předplatné na celý ročník Kčs 20.—. Jednotlivá čísla jsou za Kčs 2.—. Dohledací poštovní úřad Brno 2. Účet Poštovní spořitelny M 113—675.

13.
Táta po tom spravování ještě nevydech',
a už musil Honzík zase na výslech:
Na laně a mezi stébly metal kozelec
nad velikou kalužinou provazolezec.

14.
To pan Pavouks pavoučaty pro potěchu všem
bez tyče a beze strachu běhal nad košem.
To vám byla krása! Kde byl který brouček,
spěchal s broučky vnučky honem na palouček.

15.
I ti malí pulci stáli na ocásku,
vypulili očka, zavírali sázku,
které z pavoučátek spadne do sítě —
či dokonce do vody k nim, mokré do nitě.

16.
Právě dělal stojku Pavouk-principál
a orchestr cvrčků k tomu břeskně hrál,
když se zdola zvedl křik a hrozný hluk:
Po stožáru leze malý cvrččí kluk —

17.
hup! a už si kráčí taky po laně,
a už dělá stojku, pliv si na dlaně!
Principálu hrůzou zved' se šedý frak,
lano kmitlo jako natažený prak —

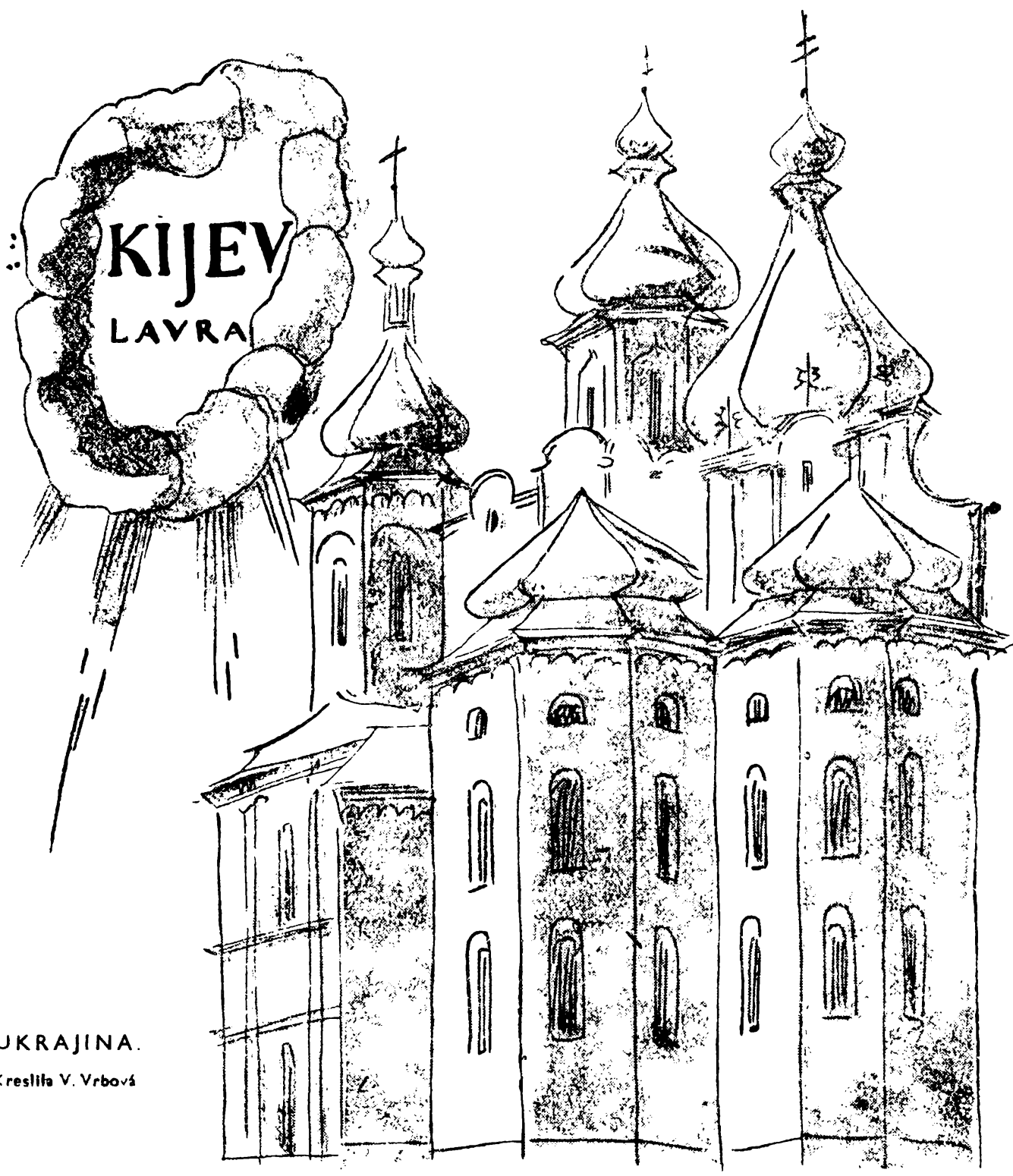
18.
a už slétli dolů, dolů do těch vod,
kolem křik a nářek, spěch jak o závod!
Šmejdílek by se byl jistě utopil —
ale vynesl ho plavčík Vodomil.

ANDĚL STRÁŽNÝ

5.

Kčs 2.

ČASOPIS KATOLICKÝCH DĚTI - ROČNÍK 64

UKRAJINA.
Kreslíta V. Vrbová

K titulnímu obrázku

Milé děti! Dnešní titulní obrázek Anděla strážného znázorňuje klášter Lavru v Kijevě, a zavádí vás na Ukrajinu.

Ukrajinci mluví svým vlastním jazykem, který se od ruštiny odlišuje asi tak, jak u nás slovenština od češtiny, a mají také svou vlastní literaturu, jejímiž slavnými představiteli jsou básník Taras Ševčenko, spisovatel Ivan Franko a básnička Lesja Ukrajinka. B.

Ukrajinský Otčenáš:

Ótče náš, ščo jesi na nébi! Necháj svjatýtšja imjá tvoje, necháj přijde cárstvo tvoje; necháj bude vólja tvoja jak na nébi, tak i na zemli. Chlib náš ščodénnyj daj nám šjohódni, i prostý nam proviny naši, jak i my proščajemo vinuvátčjam nášim, i ne uvedý nas u spokusu a vyzvolj nas vid lukávaho. Amin.

Nejkratší evangelium

Jediným veršem Písma svatého nám vypravuje evangelium událost, kterou slavíme prvního ledna. Pán Ježíš byl obřezán a dostal jméno. Je ze všech jmen na světě nejznámější, nejsladší a nejkrásnější. Nejčastěji je vyslovováno a přináší světu nejvíce požehnaní. Tím jménem uzdravovali apoštolové, tím jménem bude uzdraven i dnešní svět. „Není v nikom jiném spásy; neboť není jiného jména pod nebem daného lidem, v němž bychom měli spasení býti.“

Je-však ještě mnoho těch, kteří neznají jméno Ježíš. Jsou to pohané.

Na svátek **Z j e v e n í P á n ě** (6. 1.) konají se sbírky na misie. Přispějme a modlitbou pomáhejme, aby Pán Ježíš — světlo k osvícení pohanů — zasvítil i pohanským dětem, aby všichni národové jemu sloužili.

Je také mnoho těch, kteří jsou sice pokřtěni, ale nejsou v pravé Církvi. Nesvornost a neláska je odtrhla. Ve dnech 18. až 25. ledna se koná po celém světě **o k t á v a m o d l i t e b** za sjednocení křesťanů. Modleme se, aby všichni jedno byli.

Svatovojtěšské družinky Anděla strážného

V lednu se cvičí družinkáři v uctivém vyslovování jména Ježíš. Snaží se, aby první slova, která ráno řeknou, a poslední, která večer vysloví, byla pozdravem Pána Ježíše. V měsíční tabulce poznamenají, kolikrát za měsíc se to podařilo ráno i večer.

V Biblických závodech mnozí už jen opakují, ale většina má velmi pilno, neboť koncem února už budou farní vylučovací závody. A tož hip, hip!

Družinkáři navštěvují jesličky v kostele, ale též vykonají návštěvy „betlemů“ u svých kamarádů. Kdo má nejhezčí betlem? Napište to do zprávy náčelníků.

Ministranti mají družinky s názvem „Legio angelica“ a snaží se, aby byli ze všech nejlepší. Postarají se, aby zvláště svátek Tří králů vyzněl důstojně, a nezapomenou na misie.

Nové družinky: 472. „L. A.“, Jan Ziegler, Miroslav. — 473. „L. A.“, Josef Fousek, Fryšava pod Zakovou horou. — 474. „L. A.“, Oldřich Hučík, Dyjákovice. — 475. „L. A.“, Václav Kolařík, Dyjákovice. — 476. „L. A.“, Václav Pavlík, Dyjákovice. — 477. „L. A.“, Ladislav Halačka, Strážek. — 478. „L. A.“, Jaromír Doležal, Uhřetov. — 479. „L. A.“, Ladislav Zelníček, Vedrovice. — 480. „L. A.“, Karel Nachtnebl, Blížkovice. — 481. „L. A.“, Josef Měřinský, Vranovice. — 482. „L. A.“, Zdeněk Valach, Zbraslav. — 483. „L. A.“, Jan Rozmahel, Moravský Krumlov. — 484. „L. A.“, Ludvík Charvát, Klobouky. — 485. „L. A.“, Alois Dvořáček, Žďárná. — 486. „L. A.“, František Klusáček, Trnava. — 487. „L. A.“, Jaroslav Štveráček, Střelice u Brna. — 488. „L. A.“, Otta Reimer, Oslavany. — 489. „L. A.“, František Svatoň, Jámy. — 490. „L. A.“, Antonín Houpák, Nové Hvězdlice. — 491. „L. A.“, Karel Linha, Opatov. — 492. „L. A.“, Josef Konečný, Poštorná. — 493. „L. A.“, Václav Kluk, Lukov u Znojma. — 494. „L. A.“, Oldřich Urban, Horní Břečkov. — 495. „L. A.“, Rostislav Příklad, Štítary. — 496. „L. A.“, František Krupička, Domamil. — 497. „L. A.“, František Staněk, Holešín. — 498. „L. A.“, Jan Adámek, Višňové. — 499. „L. A.“, Božetěch Richt, Biskupice u Hrotovic. — 500. „L. A.“, Josef Kulhánek, Slatina. — 501. „L. A.“, Robert Novák, Znojmo. — 502. „L. A.“, Josef Bíbr, Prosiměřice. — 503. „L. A.“, Jiří Valoušek, Diváky. — 504. „L. A.“, Bohumil Martinek, Zvole n. Pern. — 505. „L. A.“, Karel Ščáva, Bystrc. — 506. „L. A.“, Josef Hřiba, Čejkovice. — 507. „L. A.“, Miroslav Tušer, Telč. — 508. „L. A.“, Stanislav Jaroš, Žďárec u Tišnova. — 509. „L. A.“, Ladislav Neliba, Moravské Budějovice. — 510. „L. A.“, Josef Pluháček, Horní Štěpánov. — 511. „L. A.“, Josef Radkovský, Jaroměřice n. Rok. — 512. „L. A.“, František Puchnar, Kdousov. — 513. „L. A.“, Jiří Kostrhún, Mor. Nová Ves. — 514. „L. A.“, Bohumil Nahodil, Stařeč. — 515. „L. A.“, Stařeč. — 516. „L. A.“, Vojtěch Vintr, Lipovec u Blanska. — 517. „L. A.“, Jaromír Hladký, Brno-Líšeň. — 518. „L. A.“, Jaroslav Wimmer, Třebíč. — 519. „L. A.“, Stanislav Zháňal, Želetice. — 520. „L. A.“, Jan Motáš, Otnice. — 521. „L. A.“, Petr Šoustar, Radešinská Svratka. — 522. „L. A.“, Josef Dobrovolný, Těšany u Brna. — 523. „L. A.“, František Jelínek, Popice.

Edv. Elpl.

K novému roku

Starý rok již ukončil se,
nový opět vzešel nám,
zraky všech se upírají
tam, kde vládne světů Pán.

Kěž do srdcí lidu vnese
radost, pokoj, svatý mír,
nechť lodička, kterou řídí,
přepluje přes zhoubný vír!

Do práce

V továrně to hučí, šumí
jako v úle za jara.
Dělník tráví věk zde celý,
v práci šedne, zestará.

Rolník brázdí pluhem lány.
pot mu stéká po čele,
pěsti tvrdnou, paže sílí,
každý sval jak z ocele.

V šachtě horník zemi drolí,
úmorně tu hledá kov,
kolik z nich pro lidské blaho
předčasně tu našlo rov!

A tak každý v práci žít má.
modlitbou nám ona jest;
tak nás jako ptáče k letu
k dílu stvořil Tvůrce hvězd.

Karel Hroch:

Malíř čas

Kreslil F. Peňáz.

Veliký malíř jsem dalek,
blízka se štětec můj zalek'
A ta má paleta
vystačí na leta.

V zimě jen běloby stříknu
a štětcem k silnici křiknu:
Hoj, děti, na sáně,
a pěkně se stráně!

Na jaře zelenou hodím,
bude hrát průvodcě lodím.
Kaluže bez hranic
plné jsou plachetnic.

Létu dám do syta žlutě,
ať mají chudí též chutě.
Či v polí plameni
pro chudé klas není?

Pro podzim zbude mi rudá,
není z ní alespoň nuda.
Z chudoby naháče
udělá boháče.

Vidíte, velký jsem malíř,
maluji dalek jen talíř.
A ta má paleta
čtyřikrát zakletá.

Krásný hlas

Olga Fochlerová.

Mařenka se ve škole dobře učila a pan učitel ji měl rád také proto, že velmi krásně zpívala. „Z vaší Mařenky bude jednou velká zpěvačka.“ říkával její mamince.

Mařenka věděla, že hezky zpívá, a proto často zpívala — doma, ve škole, při práci nebo v kostele. Jak byla pyšná na svůj hlásek!

S Mařenkou se skamarádila Jenička. Bylo to útlounké děvčátko s bázlivým pohledem, protože neměla maminku, která by se o ni starala. Čím byly starší, tím více se Mařenka nad Jeničku vyťahovala, ačkoli ji měla jinak ráda. Jednou, když vyšly z kostela, řekla Jence pohoršeně:

„Prosím tě, Jenko, nezpívej v kostele, když neumíš zpívat! Jistě se to ani Pánu Bohu nelíbí. Raději se modli a buď zticha!“

Jenička se jen ulekaně podívala a oči se jí zalily slzami. Od té doby již v kostele nezpívala. Mařenka byla velmi ráda, že jí nikdo její zpěv nekazí. Nemyslela často ani na to, že je v chrámu Páně a že zde má v první řadě myslet jen na Pána Boha. Myslela jen na to, aby jí lidé venku opět po mši svaté chválili, jak krásně zpívala.

Jednou měla prapodivný sen. Zdálo se jí, že je neděle a že stojí v kostele opět na svém místě i s Jeničkou, která vedle ní stojí a tiše se modlí. Po pozdvihování seskočil s oltáře jeden z andílků a povídá Jeničce:

„Proč, Jeničko, také nezpíváš jako ostatní děvčátka?“

„Neumím pěkně zpívat — a Pánu Bohu jistě není můj zpěv milý,“ řekla bojácně Jenička.

„Táák?“ protáhl udiveně andílek a povídal: „A chtěla bys, Jeničko, vědět, čím zpěv se Pánu Bohu nejvíce líbí?“

Jenička se jen podívala vedle sebe na Mařenku, která hned hbitě odpovídala za ni:

„Samozřejmě, že chtěla, vid', Jenko, a já také, andělíčku!“

Přitom si myslela: „Heč, teď mne pochválí ještě také Pán Bůh, a před Jenou! A až to řeknu všem ve třídě, to mně budou děcka závidět!“

Ani nedomyslela, a již se obě vznášely na bělostných obláčkách, až se octly v nebi před Pánem Bohem. A již slyšely jeho vážný, laskavý hlas:

„No tak, děvčátka, zpívejte tak, jak zpíváte v mém chrámu. Rád si vás obě poslechnu a řeknu, čím zpěv se mi vždy tak velice líbí.“

Mařenka se dala do zpěvu — tak jako vždycky — jen pro tu pochvalu. Jenička se bojácně rozhlížela po vši té kráse, kterou kolem Pána Boha viděla, a málem se rozplakala, když si uvědomila, jaký má nepěkný hlas. Přesto se neodvážila odporovat a začala zpívat tu, kterou tak ráda zpívala:

„Bože, chválíme Tebe, Pane, moc Tvou velebíme . . .“

Zpívala tak vroucně a zbožně, že se čelo Pána Boha, které se při zpěvu Mařenčině vůbec nepohnulo, rozsvítilo slunečním jasem. Přiletěli andílkové s harfami a doprovázeli Jeničku, která myslela jen na to, co zpívala, na to, jak Jej chválí cherubíni a serafíni a jak ona je maličká, že jí nezbyvá než se kořit a děkovat, obdivovat tu velkou moc a slávu Boží a volat:

„Svatý, svatý, svatý Pán!“

Pán Bůh sestoupil se svého trůnu a za jásotu andílků, za zpěvu nebeského ptactva přikročil k Jeničce, pohlídl ji po vláskách a řekl:

Kreslila M. Vořechová-Vejvodová.

„Tvůj zpěv je tak krásný, že vynahradí zpěv mnoha jiných. Tento zpěv mi již tak dlouho chyběl při oběti mše svaté ve vaší vsi. Proč jsi tak dlouho nezpívala?“

Jenička byla jako u vidění a rovněž tak i Mařenka. Něco podobného neočekávaly ani jedna, ani druhá. Jenička neodpověděla; nechtěla přece říci, že si to Mařenka nepřála. Ale vševědoucí Pán Bůh se obrátil k Mařence a z jeho tváře zmizel všechn jás, když říkal:

„Kdysi jsi také tak krásně zpívala jako Jenička a oslavovala jsi mne při mši svaté. Ale zpyšněla jsi a teď ani jednou nepomyslíš na to, že máš zpívat pro mne, a nemyslíš ani na to, že při mši svaté sestupuji na oltář a jsem vlastně stále v tvé přítomnosti. Myslíš jen na lidskou chválu a jsi ješitná na svůj hlas, který jsem ti dal já. A jelikož nedovedeš svého hlasu užívat, jak bys měla, a slouží ti jen k tomu, aby podporoval tvou ješitnost, ode dneška ti jej opět seberu.“

Najednou se setmělo. Mařenka cítila, jak se dusí pláčem a padá někam hluboko, hluboko . . .

*

Maminka zvedla Mařenku se země, která, když procitla, neustávala plakat. Nemohla ani promluvit, ani si uvědomit, že všechno byl jen sen. Nezkoušela vůbec zpívat a nezaspívala, až opět v neděli v kostele, když věděla, že bude-li zpívat zbožně, že se bude Pánu Bohu líbit. A jiného si nepřála. Také Jeničce se omlouvala a prosila ji, aby opět v kostele zpívala, a užaslá Zdenička nemohla pochopit, co se to s Mařenkou stalo.

Pán Bůh Mařence hlas samozřejmě ponechal, a měla jej nyní ještě krásnější než dříve — piný nějakého zvláštního jasu, vroucnosti a měkkosti. A ať ji lidé jakkoliv chválili, zůstala vždy jen skromnou, protože dobře věděla, že hlas, který má, nemá svým přičiněním, ale jako dar od samého Stvořitele.

Jaroslav Pinkava:

Milý obrázek

Zde na obrázku, to je Stojan,
a Stojana si hodně važí!
Měl berlu, mitru a byl štědrý,
tak jako svatý Mikuláš!

Měl velice rád všechny lidi
a jak mohl, jim pomáhal —
a aby došli k Pánu Bohu,
se modlival a pracoval

A jeho láska nemá [konce..
tam z jasné říše hvězdiček
nám stále říká: „Buďte hodni!“
jak starostlivý tatíček

Kreslil
F. Bílkovský

Proč lidé nevědí, kdy zemrou Ukrajinská lidová legenda.

Kdysi dávno lidé předem věděli, kdy který zemře. A takový člověk se potom už o nic nestaral.

Jednou šel Pán Bůh podél lesa, a tam byla chatrč. Z chatrče vyšel muž, podpálil les a do toho ohně postavil hrnec s vodou, aby se mu ohřála.

„Co to děláš?“ zeptal se ho Pán Bůh.

„Ohřívám si vodu.“

„Cožpak si nemůžeš naštípat dříví? Musíš zapálit celý les?“

„Inu, mně je to všechno jedno, vždyť beztoho musím zítra zemřít,“ odpovídá muž.

„Aj, když je tomu tak, tedy nezemřeš,“ praví Pán Bůh, „a nebudeš předem znáti hodiny své smrti!“

Po nějakém čase šel Pán Bůh opět touže cestou a uviděl toho muže, jak zoral tu zem, kde kdysi stával les, a zaséval tam žaludy.

„Co to, člověče, děláš?“

„Seji žaludy.“

„A proč?“

„Bude z nich les.“

„Vždyť už jsi stár a nedočkáš se ho!“

„Kdoví? Ale nedočkám-li se ho já, dočkají se ho moje děti a vnoučata!“

„Tak vidíš,“ pravil Pán Bůh, „jak je dobře, že neznáš předem hodiny své smrti!“ Přeložil O. F. Babler. - Kreslil F. Süsser.

Jak se šel pan arcibiskup podívat na Lucku

Karlíček měl ze všeho nejraději Lucku. Celé hodiny se dovedl na ni dívat. A když tatínek vyváděl kobyly ze stáje na dvůr, Karlíček pyšně zavolal, co dovedl nejhlásitěji: „Lucka, vjo, vjo!“ Všichni sice čtyřletého Karlíka odháněli, ale Karlík se necítil malým a snil o tom, jak si jednou na kobyle vyjede do světa a všem se s Luckou pochlubí.

I nyní na Lucku myslí. Je studený únorový den. U zámku ve Vsetíně zástupy lidí čekají pana arcibiskupa. Přijede posvětit nové zvony. Škoda jen, že sněhová fujavice zuří. Děti, oblečené po valašsku, přešlapují s nohy na nohu a střepávají se sebe sním. Jozífek Ekartů opakuje souseďům slova přivítání a všichni jsou zvědaví na „tatíčka“. Mnozí jej dobře znají a stále slyší jen slova chvály. Karlíček tomu mnoho nerozumí. Vyprávějí o tom, jak se pan arcibiskup stará o sv. Hostýn, o Velehrad, že je ke všem laskavý a každému chudákovi pomáhá, ale Karlíček si to nedovede představit. Jestlipak má také Lucku, napadá mu.

A už pan arcibiskup přijel. Hudba spustila říznou a hned po ní zpívá sbor. Všichni se tlačí k panu arcibiskupovi. Karlíček se utrhl mamince a protlačil se mezi děti. Desítiletý Jozífek Ekartů, začal jak dovedl nejkrásněji:

*„Třebas jsme my chudí Valáškové,
přesto jsme my švarní šohajové;
naše srdce láskou bohatou
k vám, otče nejdůstojnější, pane!
Náš kraj je tak chudičký,
však naše dobré matičky
s Boží pomocí upekou nám také
dobrý chléb aspoň z dobré pohančičky.
Protož vítajte nám, otče milovaný,
neváhajete a krájajte si chleba,
posolte si a okuste té naší dobré vodičky!“*

Karlíček může na panu arcibiskupovi oči nechat. Je to takový milý, usměvaný „strýček“ Jozífka pohladil a od děvčat si i chlebiček se solí vzal, všech si všímá a všem odpovídá. Moc se mu líbí, zvláště ten zlatý křížek na prsou. A to již Karlíček dostal kuráž, přitlačil se až k panu arcibiskupovi, chytil jej za ruku a vesele zvolal:

„My máme pěknou Lucku, pojdte se na ni podívat!“

Všichni ztichli, maminka Karlíkova ztrnula hrůzou.

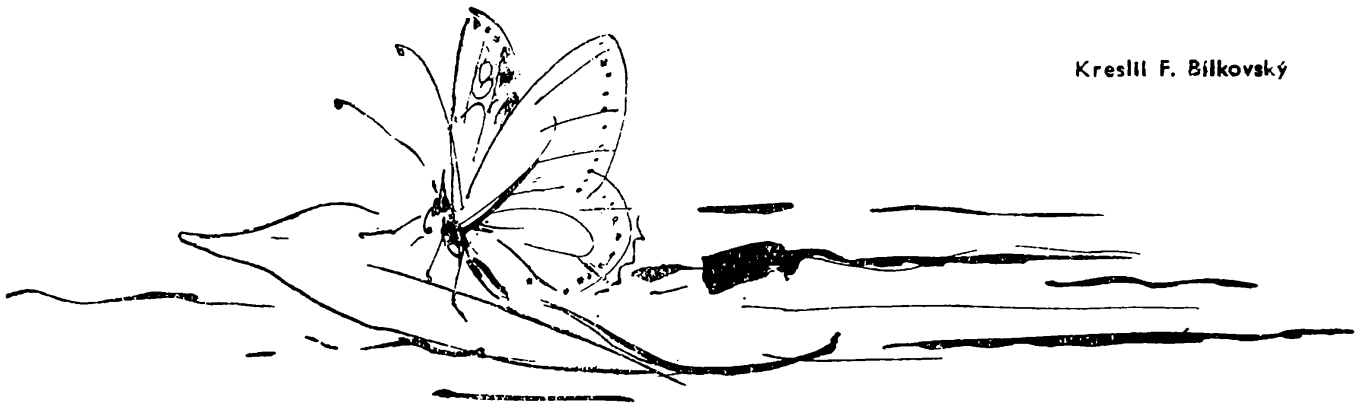
Ale pan arcibiskup se vlídně usmál a řekl:

„Tak mě k vám zaveď!“

„Tak pojdte,“ řekl kurážně Karlíček, a už si vedl překvapeným zástupem pana arcibiskupa. A pan arcibiskup šel, neboť viděl, že Karlíkovo srdce je čisté, a nedovedl je zarmoutit. Slza mu vhrkla do očí, že mu chce Karlík ukázat to, co má nejraději.

Takový byl arcipastýř dr Antonín Cyril Stojan k dětem. Škoda, že jeho dobré srdce nebije. Již přes dvacet pět let odpočívá v Královské kapli na Velehradě. Děti měl rád a děti jistě přijdou často k jeho hrobu v hojném počtu.

Josef Soukop.

Motýl a uschlý list Bajka. - La Fontaine. Přel. M. Vackářová.

Motýl se posmíval suchému vrbovému lístku, že závan větru jej odnese, a tázal se ho, k čemu je ještě užitečný. List mu připomenul přístřeší, které mu poskytl, šťávu, kterou mu dával, když byl ještě zabalen v kukle.

Zatím co takto hovoří, poletuje bezstarostný a zapomnětlivý motýlek s květinou na květinou; lístek pak spadl do potoka, který zavlažuje louku.

Vážka, která číhala na motýla, vrhla se na něho a utrhla mu křídlo. Motýl padá do potoka, kde by se byl utopil, kdyby jej nezachytil vrbový lístek.

Noční návštěva Jos. Ocetek.

Jos. Ocetek.

Ve východní Africe mají misionáři ze Společnosti Ducha svatého kvetoucí misijní stanici Mrogoro. Že tam všechno na polích pěkně roste a že je ve dvoře hojně dobytka, uráčil se jednou v noci pan lev udělati tam svou královskou návštěvu.

Kůlny a stáje byly zavřeny, a tak nebylo možno si je prohlédnout. Obrátil se tedy k obydlí misionářů. Prochází se po verandě, spatřil otevřené okno světnice, ve které spal spánkem spravedlivých jeden bratr. Zvědavě zvedl lev přední pracky na okenní prkno a prostrčil šňupák mezi hůlečkami, jen jako prst tlustými, kterými bylo okno zamřížováno. Mohl jenom potrhout hlavou a mřížoví bylo rozbito. Probuzen vrčením šelmy, pohlédl bratr k oknu a spatřil v něm hroznou lví hlavu. Zbraň po ruce neměl a utéci nemohl, protože dveře jeho světnice vedly také na verandu. Ležel tedy hrůzou ztrnulý na svém lůžku a sotva se odvážil dýchat. Konečně odstoupil lev od okna a ulehl si, spokojeně vrče, pod verandu. V černé noci měl kdy, mohl si poležet. Po několik hodin strašil poděšeného bratra funěním a mlaskáním, až konečně probouzející se den tu nestvůru přece zahnal. Anděl strážný měl více rozumu a síly než ta krvelačná bestie.

Krokodilí ostrov (Dokončení.) *Napsal Jiří Jemar. - Kreslil C. Kotyšan.*

Tok řeky hasil hořící kostru, benzin již vyhořel. Neviděli jsme nic. Tu jsme zaslechli z tábora skautskou píšťalu. Volala nás zřejmě zpět. Naše čluny se obrátily k rychlému návratu.

Junáci v táboře nám oznámili, že zpozorovali dva padáky, snášející se nad Kongem, a že tyto padly patrně rovnou na Krokodilí ostrov.

„Rychle drny a hromady suchého dřeva!“ zněl rozkaz vůdce. Pospíšili jsme si. Na dno člunů, vyložené drny po okraje, byl přenesen oheň a rychle převážen na Krokodilí ostrov. Za malou chvíli již plál na Krokodilím ostrově mocný oheň, na který přivázely dva naše čluny nové a nové roští. Já s P. Benediktem jsme se vypravili opatrně napříč ostrovem. P. Benedikt nesl ohnivé pochodně a já mlátil do křoví dvěma holemi, abych zahnal vše, co by nás ohrožovalo. Přitom jsme volali, aby ten, koho jsme šli zachránit, nás uslyšel. Ze skupiny křoví a vysokých keřů se ozvalo slabé anglické volání o pomoc. Zamířili jsme tam. Brzy jsme zpozorovali plátno padáku, zachycené na krajních stromech ostrova. Na jednom visel nějaký člověk. Když jsme přišli blíže, zpozorovali jsme, že trosečník drží v náručí jiného člověka, kterého držel jistě již i při seskoku. Ti dva se zachránili jedním padákem.

Pohlížejíce vzhůru, pocítili jsme pojednou těžké kapky vody na obličej. A než jsme došli ke stromům, strhl se prudký liják, který uhasil naše pochodně. Byl to silný tropický liják, provázený prudkým větrem. Marné bylo nyní pokoušet se na okraji ostrůvku udržet oheň. Vůdcova píšťala vyzvala hochy k rychlému návratu do tábora. O nás rozhodl, že zůstaneme. Musíme pomoci i za cenu svého života! Tak nám velela junácká čest! Dorazili jsme ke stromům. Hole, jimiž jsem bušil do křovin, se mi již obě přerazily. Mám velmi dobrý zrak a rozeznal jsem v šeru, že se k nám blíží velký krokodil.

Rychle na stromy!

Oba jsme dovedli dobře šplhat a cítili jsme, jak za námi zaklaply nadarmo krokodilí zuby. P. Benedikt došplhal k vrcholu stromu, na němž byli zachyceni letci, a přitáhl houpající se provazy a s nimi i letce.

„Tisícere díky!“ znělo přivítání. „Pan profesor omdlel. Myslel jsem, že jej neudržím a pustím z té výše. Snad by se již nezabil, ale takto jste jej zachránili od zlomení údů.“ — „A od krokodilí tlamy! Nevíte, kolik je dole krokodilů,“ pravil P. Benedikt. „Děkujte Bohu, že jste nedopadli na zem. Kolik je vás?“

„Byli jsme tři. Pilot vyskočil až po nás, a viděl jsem, že dopadl až na druhý břeh řeky. Je to statný muž, který zná dobře zdejší prales. Nebojte se o něj!“

Byli jsme velmi překvapeni. Lijavec se však zatím vystupňoval v průtrž mračen a my jsme byli již promoklí až na kůži. Déšť zatím způsobil, že i omdlelý letec přicházel k sobě.

Prudký lijavec našel zatím již ozvěnu v šumění Konga, které se rozvodnilo. Jistě napršelo úžasně mnoho někde v horním toku. Zpozorovali jsme, že voda již zaplavuje pomalu ostrov. Jestliže přival vyvrátí stromy, na kterých se nacházíme, bude to náš konec. Krokodilovi se lze na břehu ubránit i holí, ale ve vodě je obratný a mocný, tam je vskutku pánem!

Uvázali jsme se ke stromům lany z padáku, tiše jsme rozmlouvali a zaháněli své obavy. Hochy z tábora nemožno zavolat na pomoc, nutno čekat, až povolí lijavec. I pak to bude nebezpečné na rozvodněné řece. Nutno se odevzdat do vůle a ochrany Boží.

„Věřím v mocnou pomoc Panny Marie,“ řekl anglický letec.

„Máte pravdu,“ pravil P. Benedikt s dojetím. „Také já nikdy nezoufám i v sebetěžším postavení. Maria vždy pomůže!“

Jali jsme se modlit v korunách stromů na Krokodilím ostrově Zdravas!

Ani nevím jak, najednou — déšť ustal. Poblíže se ozvaly hlasy našich hochů, zahlédli jsme jejich pochodně a čluny. Brzy pak jsme byli všichni v táboře kolem znovu rozdělaného ohně z dříví, uchráněného v krytu před deštěm. Do rána jsme ještě přivezli letce s druhé strany řeky.

P. Benedikt, jak obvykle, sloužil ráno mši svatou, ač jsme byli velice ospalí. Přišli obyvatelé některých okolních vesnic, kteří jako křesťané chodívali k nám na mši svatou, neboť do misie bylo dosti daleko. Jak byli i oni překvapeni, když viděli v našem středu tři bělochy, kteří také přistupovali k svatému přijímání a po bohoslužbách nás líbali s díkem a ujištěním věčného bratrství.“

Lev, osel a liška

Ezop-CB.

Lev, osel a liška se sdružili a vydali se spolu na lov. Když shromáždili již mnoho kořisti, rozkázal oslovi lev, aby účastníky podělil. Osel složil tři stejné části a vyzval oba, aby si každý vybral jeden díl. Pro takovou dělbu rozlítil se lev a osla roztrhal. Potom lišce poručil, aby zase ona dělila. Liška všecek úlovek snesla na jednu hromadu a pro sebe podržela jenom zcela nepatrné sousto. Tu obrátil se k ní lev se slovy: „Kdo tě, drahá kmotřičko, naučil tak dělit?“

Liška odvětila: „Oslovo neštěstí.“

Tou bajkou se učíme, že nehody bližních lidem bývají výstrahou.

Klema Ptáčková-Pilátová

Zimní

*Na ledových sáňkách,
hejchuchu,
sjíždí paní Zima
od vrchů.*

*Na hlavě má sněžnou
čepici,
velký rampouch třímá
v pravici.*

*Pádí lesy, poli,
městečky,
pošilhává očkem
na všecky.*

*Zavýskly si děti
do dlaní,
kdekdo se hned sněhem
prohání.*

Strýc, starý ruský legionář, vypráví své neteři vzpomínky na Ukrajinu:

„Máme pěkné řeky, ale jsou to proti těm ruským potůčky. Představ si, že takový Dněpr měří 2265 kilometrů. S jednoho břehu na druhý skoro nedohlédneš. A nebývala to žádná pokojná řeka. Bylo to r. 1915. To jsem sám viděl, jak po ní voraři plavili dříví k Černému moři. Byly tam nebezpečné přejeje. Kmeny stromů, třicet metrů dlouhé, motaly se ve vodě jako sirky. Tehdy jsme mysleli, že voraři, kteří plavili to dříví, tam v řece zůstanou. Ale dostali se z toho. Dnes už jsou to jen vzpomínky. — Od r. 1932 stojí na Dněpru obrovská přehrada. Hladina vody v řece stoupla o 40 metrů a elektrárny na přehradě konají práci 16 milionů dělníků. Rusové té přehradě říkají Dněprostroj a označují ji právem pro její velikost jako div světa. Jsou na ni nesmírně hrdí.“ — „Ve válce prý byla ta obrovská přehrada zničena?“ připomíná posluchačka. — „Byla, a to když se Němci valili do Ruska. Tehdy jim jistě srdce krvácelo, když se rozhodli zničit takové dílo. Ale pomohlo to. Voda Němce zadržela a Rusové získali čas. Potom zas Němci, když utíkali, vyhodili ji do vzduchu po druhé. Nyní už zase stojí v pořádku a elektrárny, poháněné její vodou, pracují naplno.“

„Prý je na té Ukrajině černá země?“ — „No, půda jako jinde, jen hodně tmavší a úrodná. Tehdy v první světové válce dokonce si Němci tu zem vozili na vagonech domů. Úrodu dávala velikou. Všude samá rovina, kam oko dohlédlo, vlnily se lány obilí.“

„Je prý tam málo lidí a vesnice jsou daleko od sebe?“

„I kdepak, dceruško! Tam nejsou jen vesnice, tam jsou i velká krásná města. Hlavní město je Kijev. Už zdaleka jsou vidět jeho krásné bane kostelů. Kijevem teče Dněpr a po něm se lze dostat až do Černého moře. U Černého moře je velký přístav Oděsa. Tam se plaví lodě po Dněpru a odtud se rozváží po moři zboží do světa. Tři sta kilometrů odtud na východ je Krym. Je to takový kus země jako Morava a všude kolem moře. Jen úzkým kouskem souvisí s Ukrajinou. Říká se tomu Perekopská šíje. Panečku, tam je hezky. Dříve tam byly zámky ruské šlechty, dnes jsou tam sanatoria pro nemocné. Je to jeden z nejkrásnějších koutů celého Ruska.“

„Mají tam také tolik továren jako u nás ve velkých městech?“

„Takových továrních měst je tam celá spousta. Ta jsou zase v Donské pánvi. Don je druhá velká řeka na Ukrajině; je dlouhá 1860 kilometrů. Tam je takové naše Ostravsko, jenže je to větší.“

„Ukrajina je tedy veliká a bohatá?“

„Rozlohou je tak čtyřikrát větší než naše republika. Je to nejbohatší a nejlidnatější část celého Ruska. Lidí je tam na 40 milionů. Ukrajina je veliká, krásná a bohatá, je to perla Ruska.“

Stíny se prodlužují a dychtivě naslouchající dívka si v duchu kreslí dalekou bratrskou slovanskou zemi, kde lidé mluví nám srozumitelně, žijí a pracují za tklivých zvuků slovanských písní.

Ukrajinské lidové šprýmy. Přeložil O. F. Babler.

NENÍ HLOUPÝ.

Přinesl kterýsi člověk plátno na jarmark, ale večer mu všechno ukradli. Přišel domů a pravil:

„Hoj, ženo, celý den mi chtěli plátno ukrást, ale já nejsem hloupý: celý den jsem všechno uhlídal — teprve večer se jim to podařilo.“

HRDINA.

V noci se na dvoře rvali psi. Muž leží v domě na posteli a volá:

„Lehnete! Lehnete!“

„Ach,“ povídá mu žena, „ty jsi přecej hrdina!“

„Hm,“ povídá muž, „nebál bych se třeba ani vstát a jít až k oknu!“

Kreslila
V. Vrbová.

Šílený pilot

Napsal Ferd. Pokorný — Kreslil Aljo Beran.

Letecké dobrodružství mladého hochy.

Jenda Vach, šestnáctiletý student z Kyjova, dostal se na prázdninový pobyt do Polska. Přišlo mu to velmi vhod, neboť pěstoval v kurseh i doma horlivě polštinu, a tak se v ní mohl výborně zdokonalit. Jeho strýc byl totiž úředníkem při československém vyslanectví ve Varšavě a spřátelil se tam s polským lékařem Beniowskim. U toho dlel tedy Jenda ve Štětíně a získal si svou živou a přívětivou povahou jeho přízeň.

V rozmluvách projevoval Jenda velký zájem o letectví. Náhodou¹ byl i pan Beniowski znalcem tohoto oboru a vyprávěl o tom Jendovi mnoho poučného. Byl dokonce sám zkušeným pilotem a občas si zašel se svým mladým přítelem na letiště, kde ho zasvěcoval do tohoto zajímavého umění. Také prakticky ho zacvičoval, ale jen v menších letech nad letištěm. K většímu podniku neměl čas ani příležitost.

Jendu šířala někdy nesmírná touha — vyletět si hodně vysoko a daleko. Pan Beniowski to pozoroval a přemýšlel, jak by hochovi umožnil splnění toho přání.

Jednoho dne ráno pravil: „Jendo, slyš!“

„Ano, pane,“ odpověděl hoch ochotně. V hlase jeho dospělého přítele znělo cosi slibného.

„Vím, co tě trápí. Tak nějaký pořádný výlet aeroplánem, že? Nuže, jeden můj známý chce vykonat cestu letadlem a potřebuje společníka.“

„A směl bych já .?“

(Pokračování.)

Vysilač A. S.

Redakce přeje všem čtenářům a čtenářkám v novém roce 1949 vše nejlepší s Boží pomocí a těší se na další dopisy svých mladých přátel. Jen se vždy pěkně podepište s plnou adresou a s udáním věku a školy, jinak se nepodepsaný dopis odloží. Zvláště se mi líbila vzpomínka Květy Vítamvátové ze Šternberka na Moravě na prosebnou pouť dětí na Svätý Kopeček za přítomnosti ndp. arcibiskupa olomouckého dne 3. září 1948. O svém rodišti napsaly Em. Březinová ze St. Poddvorova a Vl. Šebková z Hrádku u Rokycan. Věrna nám zůstala B. Kolhejlová ze Semil, i když již vyšla ze školy. Děti v Dubňanech horlivě pěstují veršování, často se zdarem, jako Rozina Zahrádková, A. Hůserová a Fr. Řihák. Ale také jinde se o to snaží: Jos. Hladíková ze Šternberka, J. Laštůvka a L. Buchtová z Velkých Pavlovic, Tonička Mynářová z Věteřova, Felicita D. z Radešína. J. Bartková z Nivnice, Z. Pokorová z Mikulova, Z. Kolajková z Heltinova, A. Hajdová z Hovězí, V. Zelená z Čes. Čermné, B. Bedřichová z Olomouce, L. Dobešová z Brna, Fr. Ptáček z Ostravy. Na partyzánské boje vzpomínají: Lidka Drozdová v Novém Hrozenkově a Fr. Bačík v Dubňanech, oba s kresbami. Zajímavé příběhy vyprávějí: El. Šoulavá z Neubuže, J. Pohůnek z Bohosudova a Jan Sedláček z Příbramě. Přírodu líčí L. Trchalíková z Lačnova. Velký zájem o náš časopis projevily ve svých dopisech dvě čtenářky z Valašska: L. Drozdová z N. Hrozenkova a L. Juřicová z Hovězí. Díky!

Esperanto

S k l o ň o v á n í. Slovo „*la libro*“ — kniha se skloňuje: Jedn. číslo: 1. pád *la libro* — kniha; 2. p. *de la libro* — knihy; 3. p. *al la libro* — knize; 4. p. *la libron* — knihu; 5. p. *libro!* — knihol!; 6. p. *pri la libro* — o knize; 7. p. *per la libro* — knihou (*kun la libro* — s knihou). — Množ. číslo: *la libroj* — knihy; *de la libroj* — knih; *al la libroj* — knihám; *la librojn* — knihy; *libroj!* — knihy!; *pri la libroj* — o knihách; *per la libroj* — knihami; *kun la libroj* — s knihami. Podobně se skloňují všechna podstatná i přídavná jména i zájmena, na příklad: *bona knabo* — dobrý hoch, *de bona knabo* — dobrého hochu; *al bona knabo* — dobrému hochu, *bonan knabon* — dobrého hochu; *bonaj knaboj* — dobří hoši, atd. V 5. pádě se vždy vynechává člen „*la*“: *la kara patrino* — drahá matka; *kara patrino!* — drahá matko! — *Mi* — já; *de mi* — mně; *al mi* — mně, mi; *min* — mne, mě; *pri mi* — o mně; *vi* — ty; *al vi* — tobě; *vin* — tebe, atd.

Pozorujte tvoření slov: *patro* — otec, *patrino* — matka; *frato* — bratr, *fratino* — sestra; *viro* — muž, *virino* — žena; *kolombo* — holub, *kolombino* — holubice. Jména ži v ý c h bytostí rodu ženského se utvoří od jmen rodu mužského tím, že se přidá koncovka *-ino*. — *Boto* — bota, *botisto* — obuvník; *ĝardeno* — zahrada, *ĝardenisto* — zahradník; *instrui* — učití, *instruisto* — učitel; *vendi* — prodávati, *vendisto* — prodavač. Koncovkou *-isto* se utvoří jméno muže, majícího určité zaměstnání. Pozor: *instruisto* — učitel, *instruistino* — učitelka; *dentisto* — zubní lékař (*dento* — zub), *dentistino* — zubní lékařka. Částicím *-ino*, *-isto* říkáme přípony. — *Nova* — nový, *malnova* — starý; *bone* — dobře, *malbone* — špatně; *labori* — pracovati, *mallabori* — lenošiti. Přípona *mal-* značí pravý opak. Podobných předpon a přípon je v esperantu více; až se je všechny naučíte, budete si moci mnoho slov utvořiti sami.

Gardi — hlídati; jak se řekne hlídač? (*Gardisto*.) — *Koko* — kohout. Jak se řekne slepice? (*Kokino*.) — *Ami* — milovati; jak se řekne nenáviděti? (*Malami*.) — *Sano* — zdraví; jak se řekne nemoc? (*Malsano*.)

P ř e l o ž t e — *Tradu ku*: *Kara amiko! Mi legas Vian adreson en nia gazeto „Garda Anĝelo“.* *Mi volas korespondi kun Vi. Ni povas interŝanĝi poŝtmarkojn kaj bildkartojn. Respondu afable al mi baldaŭ. Kun sincera saluto Via ĉeĥoslovaka amiko.* (Slovíčka: *kara* — drahý; *amiko* — přítel; *legi* — čísti; *gazeto* — časopis; *en* — v; *garda* — strážný; *anĝelo* — anděl; *vcli* — chtítí; *korespondi* — dopisovati si; *povi* — moci; *interŝanĝi* — vyměňovati mezi sebou; *poŝtmarko* — poštovní známka; *bildkarto* — pohlednice; *respondi* — odpovéděti; *baldaŭ* — brzy; *sincera* — upřímný; *saluto* — pozdrav.)

Ukrajinská lidová pořekadla: Dobro se dlouho pamatuje, ale zlo ještě déle. — Ruka ruku umývá, noha nohu podpírá. — Rovnala by se svině koni, jenom srst trochu jiná. — Kdo vysoko létá, nízko dopadne. — Trnisko hrušek nerodí. Přeložil O. F. Babler.

Filatelie

Řídí dr Jos. Mouřinovský - Tišnov.

NOVÉ ZNÁMKY:

K 28. říjnu byly vydány výplatní známky s presidentovým obrazem v hodnotách: Kčs 1.50, Kčs 3.— a Kčs 5.—. — K 30. výročí republiky byly vydány dvě příležitostné známky v hodnotách: Kčs 1.50 a 3.—.

Je nemožno odpovědět tomu, kdo neudá svoji adresu! Také nemohu odpovídat tomu, kdo nepřiloží známku na odpověď, protože by tím misie trpěly neodůvodněnou ztrátu!

ZOUBKOVÁNÍ ZNÁMEK.

Některá hodnota známky má několik druhů zoubkování. Nejvíc jich má hodnota 15 h Hradčany, celkem sedm druhů!

Je-li zoubkování některé známky označeno na př.: $13\frac{1}{4}$ znamená to, že známka má stejné zoubkování na všech stranách, a to 13 a $\frac{3}{4}$ zoubku v délce dvou centimetrů. — Je-li zoubkování známky označeno $13\frac{1}{4} : 13\frac{1}{2}$, znamená to, že známka má dole a nahoře ve dvou cm 13 a $\frac{3}{4}$ zoubku, kdežto po stranách jen 13 a půl zoubku!

Dvě známky různého zoubkování snadno se zjistí, položíme-li je vedle sebe zoubky k zoubkům. Jsou-li zoubky po celé délce navlas proti sobě, je zoubkování obou známek stejné. Není-li tomu tak, jsou známky různého zoubkování! Různé zoubkování téže hodnoty dává známce různou cenu. Některé zoubkování Hradčan má cenu i několika set Kčs! — Jsou také vydány zvláštní zoubkoměry, na nichž se snadno zjistí zoubkování. Některé katalogy mají vpředu takový zoubkoměr.

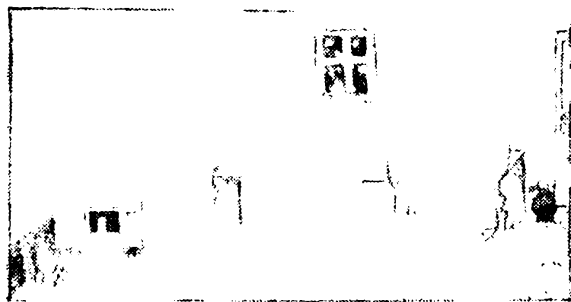
TEČKOVKA.

Kreslete s námi

Milé děti! Je nutno šetřit papírem, a proto nemůžeme otiskovati Vaše příspěvky, jak bychom si přáli. Posíláme však odměny i četná uznání. Otiskneme vždy alespoň dvě kresby. Ostatní Vaše práce uchováme v archivu pro výstavku. Pište vždy věk a adresu.

Váš A. S.

JOSEF ZÍTEK (1832—1909) byl stavitelem. Celým svým dílem se začlenil mezi největší české umělce. Po řadě významných staveb u nás i v cizině postavil našemu národu dílo, klenot nevyrovnatelné krásy, pravý to památník vlastenecké obětavosti a národního znovuzrození — Národní divadlo v Praze. Tato stavba ve slohu renesančním byla zbudována r. 1882 a po požáru znovuzbudována r. 1883 ze sbírek českého lidu. Na výzdobě pracovalo mnoho umělců, jako: Ženíšek, Aleš, Brožík, Mařák, Tulka a j. Opona je od Vojtěcha Hynaise.

Josef Grebeň, Traplice.

Michal Rudolf, 14 roků, Vel. Karlovice.

Naše velká soutěž

Zájem o velkou soutěž byl značný. Došlo 1451 rozluštění z 1. č., správných řešení bylo 215. Mezi nesprávnými rozluštěními byla některá velmi zajímavá. Někteří uváděli — Kroměříž, Karlovu universitu, Klokoty, Vamberžice, Doksany, Bílou Horu, Černou Horu, Velehrad, Frýdek. Jeden dokonce — 100 let československého družstevnictví. Podmínky byly jasné: měli jste uhodnout, co představují dva obrázky, uveřejněné v 1. čísle. Abyste to snáze uhodli, byly připojeny údaje o trvání.

Správné rozluštění je: 1. Svatý Kopeček. 2. Svatá Hora.

Důležité upozornění! Rozluštění zasílejte pouze na adresu: Administrace Anděla strážného Brno, Veveří ul. č. 15. Na dopisy nalepujte známku Kčs 3.—, na korespondenční lístek známku Kčs 1.50. Posíláte-li rozluštění velké soutěže, nepřipisujte nic jiného a podepište se! Chcete-li poslat i jiná řešení, napište je na zvláštní papír. Nerozstříhujte si časopis a nevpisujte rozluštění k obrázkům.

ODMĚNY VELKÉ SOUTĚŽE A. S. č. 1. — 1. E. Dolejšová, Sušice. 2. R. Macura, Lazy. 3. Z. Sedláček, Cholina. 4. O. Hortová, Uh. Hradiště. 5. J. Plecháč, Pecka. 6. M. Balcarová, Nový Hrádek. 7. K. Horka, Šlapanice. 8. S. Patloka, Drásov. 9. J. Bínová, Klec. 10. J. Šimerda, Lípa n. O. 11. J. Glch, Biskupice. 12. H. Kulhavá, Skuteč. 13. V. Čána, Ostrava. 14. A. Machanec, Kroměříž. 15. Z. Chmelová, Klec. 16. V. Kosíková, Brno. 17. M. Zavřelová, Lažánky. 18. V. Vacula, Březová. 19. M. Konrádová, Olešnice. 20. F. Dvořáček, Vev. Knínice. 21. M. Vlčková, Prostějov. 22. F. Skalický, Dol. Dobrouč. 23. F. Horák, Polešovice. 24. V. Gotzmann, Kravařov. 25. J. Vrzalová, Brno. 26. B. Součková, Trutnov. 27. F. Zábójník, Provodov. 28. J. Procházka, Vážany. 29. J. Rýpal, Bzenec. 30. M. Brandštetřová, Lažánky. 31. I. Holinka, Holice. 32. E. Vaculík, Březová. 33. M. Lázničková, Vel. Meziříčí. 34. E. Petrovský, Kroměříž. 35. M. Bílková, Račíněves. 36. V. Horáková, Přerov. 37. D. Kusáková, Brno. 38. S. Oratorová, Lažánky. 39. L. Brhel, Bohosudov. 40. M. Ženožičková, Mohelnice. 41. J. Kozák, Radomilov. 42. Č. Pisařík, Lomnice n. L. 43. T. Olšák, Hoštálkovice. 44. E. Bernardová, Hradec Král. 45. J. Prudký, Kunštát. 46. Z. Pospíšilová, Tasov. 47. J. Pokorný, Ronov. 48. M. Koláčná, Lažánky. 49. J. Hofman, Plzeň. 50. M. Reichlová, Jaroměřice n. R. 51. A. Srbová, Rohatec. 52. V. Slíva, Velehrad. 53. Z. Škrob, Král. Vážany. 54. M. Koukalová, Jestřebice. 55. J. Medunová, Znojmo. 56. B. Pleskot, Březhrad. 57. S. Koupil, Brodek. 58. M. Pavelková, Vilémovice. 59. D. Sedláček, Brno. 60. J. Tetor, Oldřišť. 61. K. Bohd.lová, Praha. 62. M. Daňková, Vyškov. 63. A. Dubišarová, Škuhrov. 64. F. Vomáčka, Poříčí. 65. V. Marek, Dunajovice. 66. A. Staněk, Podolí. 67. K. Sobotková, Zelený Dol. 68. F. Říha, Hořeněves. 69. J. Ježek, Rozkoš. 70. J. Bouchalová, Mor. Budějovice. 71. J. Šmejkalová, Praha. 72. J. Liška, Čes. Skalice. 73. B. Velš, Březinky. 74. M. Sekyrová, Králíky. 75. H. Schlesingrová, Prostějov. 76. M. Nováková, Pardubice. 77. A. Gadas, Sloup. 78. A. Šoustalová, Lažánky. 79. J. Pul-tarová, Kamenice. 80. J. Dvořáček, Jiřikovice. 81. V. Poul, Přibyslav. 82. J. Doležel, Černá Hora. 83. D. Švábová, Brno. 84. L. Lenc, Smržov. 85. L. Pivoňová, Letovice. 86. V. Kubeš, Lomnice n. P. 87. S. Šebesta, Krumvíř. 88. K. Lenkvíková, Příbram. 89. L. Večeřa, Šlapanice. 90. J. Kubičková, Stodůlky. 91. A. Koudelka, Výkleky. 92. Č. Pavelka, Lomnice. 93. R. Jandáčková, Hronov n. M. 94. M. Popelka, Velehrad. 95. B. Brhlík, Sázava. 96. V. Kasl, Přeštice. 97. J. Jechová, Dubno. 98. M. Černá, Buk. 99. M. Cejnarová, Vižnov. 100. K. Soja, Bojkovice.

Drobnosti

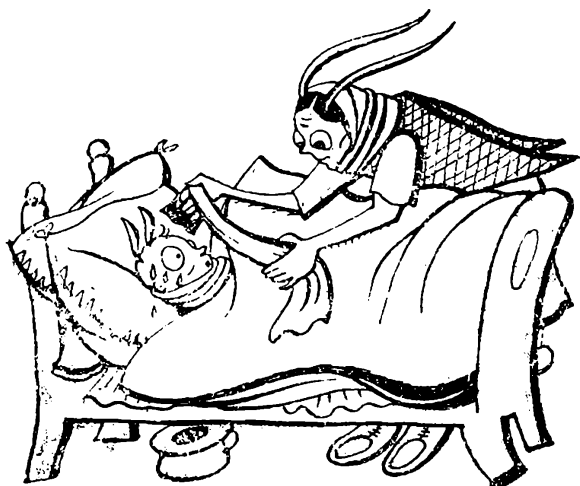
A. V. Nesnědal.

LOV TYGRŮ. Lov na tygry v Africe není snadný. Obvykle se stíhají se slonů nebo s plošiny, umístěné na stromě v džungli. Pro zvěřince se chytá tygr do jam, několik metrů hlubokých a na povrchu vystlaných listím a větvemi, takže těžký tygr se do nich propadne. Jinde se zase chytá do sítí nebo na vnařidlo do klecí s padacími dveřmi.

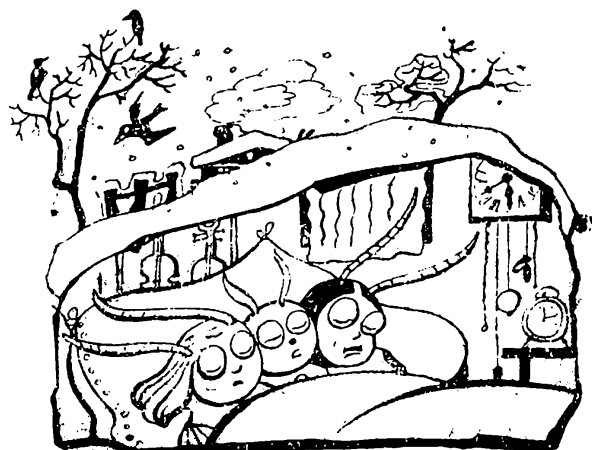
NEJVYŠŠÍ ROZHLASOVÁ STANICE. Na Monte Rose v Alpách, ve výši skoro 4500 m., je zřízena alpská stanice italského musea královny Markety. Tato vysílací stanice vysílá na vlně pěti metrů a slouží vědeckým účelům, meteorologii a pak alpinistům.

ALBUM. Dnes jsou v oblibě různá alba. Album známek, pohlednic, fotografií neb jiných zálib člověka. Album je slovo prastarého původu. Již Římané je znali. Byly to tenké dřevěné tabulky, na nichž staří Římané psávali buď štětce nebo barevnou tyčinkou. Byly natírány bílou barvou, podle níž nazývány „alby“. Toto označení jest používáno až dosud po celém světě pro knihy památkové nebo pro knihy sbírek.

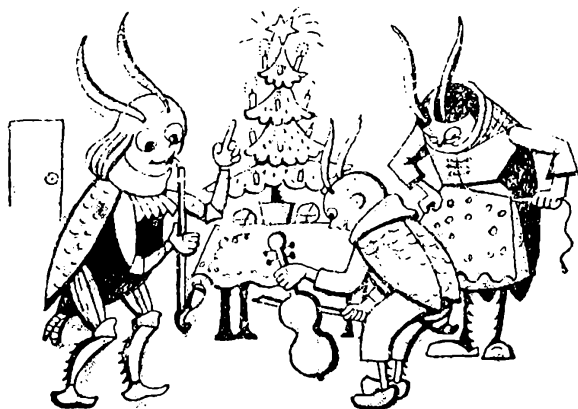
ANDĚL STRÁŽNÝ, měsíčník katolických dětí. Vychází měsíčně mimo hlavní prázdniny. Číslo 5. vyšlo 10. XII. 1948. Redakce: P. Ferdinand Pokorný. Vedoucí duchovní výchovy: P. Jos. Soukop. Odpovědný zástupce listu JUDr. Jos. Banzet, Brno, Starobrněnská ulice č. 19-21. Vydává Biskupský ordinariát v Brně. Tisk a expedice: Brněnská tiskárna v Brně, Starobrněnská 19-21. Administrace: Brno, Veveří ul. 15. Předplatné na celý ročník Kčs 20.—. Jednotlivá čísla jsou za Kčs 2.—. Dohledací poštovní úřad Brno 2. Účet Poštovní spořitelny M 113—675.

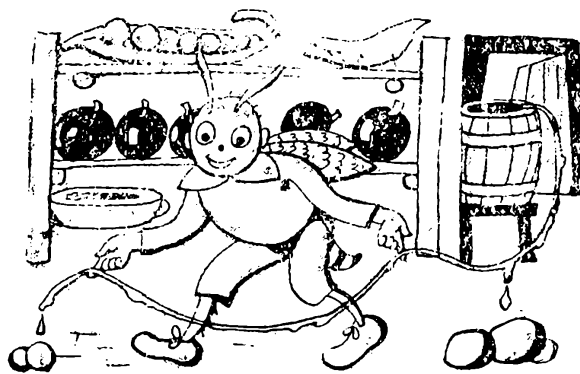
19.
Poležel si Honza po té koupeli,
nevěděl, zda živ je, padá, stoupe-li,
po mamince volal, křičel v horečkách;
ovázaný krček — potil se až strach!

20.
Opadalo listí, přišel mráz a sněh,
domeček cvrčků zapad' v závějích —
jak už je to dávno, co všem zacvrkali,
ulehli a spali, celou zimu spali!

21.
Ale přece jednou, když byl Štědrý den,
usmáli se, vzdychli, s oček spadl sen —
Honza dostal housle, táta novou dýmku
a maminka pod stromečkem našla nasukýnku.

22.
A pak než si zazpívali všichni koledu,
Honza natáh' nitku k soudku od medu,
tajně ved' ji sklepem a chtěl dobrou věc.
by se radoval i přítel Mravenec.

23.
Ale když pak stiskl dvířka k mraveništi,
rázem bylo v domku jako na cvičišti —
máma padla do mdlob, táta v tuhé práci —
tolik hostů o Štědrém dnu, to se nevyplácí!

24.
Že byl Štědrý večer, dobrou vůli měli.
„Nám, nám narodil se!“ z plných plic zapěli
Honza se radoval: „To tu bylo hostí!
Aspoň nám nezbyly od večere kosti!“